

DIAGNOZA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH GMINA KIETRZ

Oficyna Profilaktyczna

Dworcowa 9a/19

30-556 Kraków

tel. 12 39 50 665

fax: 12 39 50 665

e-mail: biuro@oficyna-profilaktyczna.pl

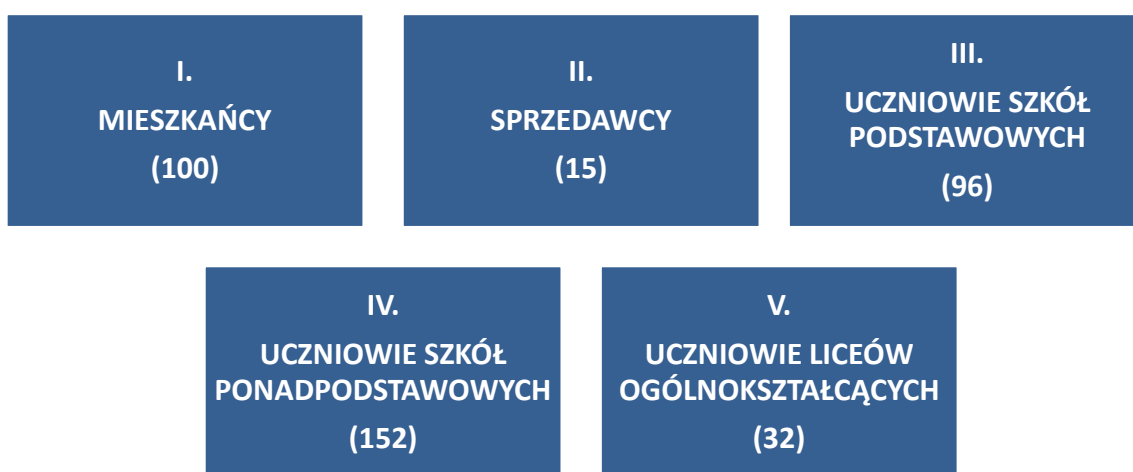
Spis treści

1. Wprowadzenie do badania.	4
2. Metodologia badań.	6
3. Badanie mieszkańców gminy Kietrz pod kątem diagnozy problemów społecznych.....	7
3.1 Struktura badanej próby.	7
3.2 Problemy społeczne w świadomości mieszkańców gminy Kietrz.	9
3.3 Problem narkotykowy w świadomości mieszkańców gminy Kietrz.	11
3.4 Problem alkoholowy z perspektywy mieszkańców gminy Kietrz.	14
3.5 Problem nikotynowy z perspektywy mieszkańców gminy Kietrz.....	21
3.6 Opinie i poglądy mieszkańców gminy Kietrz na wybrane zagadnienia związane z zagrożeniami społecznymi.....	23
4. Badanie sprzedawców z gminy Kietrz pod kątem diagnozy problemów społecznych.....	27
4.1 Struktura badanej próby.	27
4.2 Problem alkoholowy z perspektywy sprzedawców gminy Kietrz.....	29
4.3 Problem nikotynowy z perspektywy sprzedawców gminy Kietrz.	38
4.4 Problem zażywania narkotyków w gminie Kietrz z perspektywy sprzedawców.....	39
4.5 Problem przemocy w świadomości sprzedawców.	40
5. Badanie uczniów szkół podstawowych z gminy Kietrz pod kątem diagnozy problemów społecznych.	41
5.1 Struktura badanej grupy.....	41
5.2 Problem alkoholowy z perspektywy uczniów szkół podstawowych w gminie Kietrz.	42
5.3 Problem narkotykowy z perspektywy uczniów szkół podstawowych w gminie Kietrz.	48
5.4 Problem nikotynowy z perspektywy uczniów szkół podstawowych w gminie Kietrz.	51
5.5 Problem przemocy w środowisku szkolnym z perspektywy uczniów szkół podstawowych.....	53
5.6 Problem uzależnienia od komputera i Internetu oraz cyberprzemocy z punktu widzenia uczniów szkół podstawowych w gminie Kietrz.....	57
5.7 Poglądy uczniów szkół podstawowych na temat alkoholizmu oraz sprzedaży alkoholu osobom niepełnoletnim na terenie gminy Kietrz.....	60
6. Badanie uczniów szkół ponadpodstawowych z gminy Kietrz pod kątem diagnozy problemów społecznych.	64
6.1 Struktura badanej grupy.....	64
6.2 Problem alkoholowy z perspektywy uczniów szkół ponadpodstawowych.....	66
6.3 Problem narkotykowy z perspektywy uczniów szkół ponadpodstawowych w gminie Kietrz....	73
6.4 Problem nikotynowy z perspektywy uczniów szkół ponadpodstawowych w gminie Kietrz.....	76
6.5 Problem przemocy z perspektywy uczniów szkół ponadpodstawowych w gminie Kietrz.....	78

6.6 Problem uzależnienia od komputera i Internetu oraz cyberprzemocy wśród uczniów szkół ponadpodstawowych w gminie Kietrz.	82
6.7 Opinie i poglądy uczniów szkół ponadpodstawowych z gminy Kietrz na wybrane zagadnienia związane z zagrożeniami społecznymi.	85
6.8 Postawy uczniów szkół ponadpodstawowych na terenie gminy Kietrz wobec zachowań seksualnych.	89
7. Podsumowanie.	93
7.1 Problem alkoholowy.....	93
7.2 Problem narkotykowy w gminie Kietrz.	94
7.3 Problem nikotynowy w gminie Kietrz.....	95
7.4 Problem przemocy w środowisku domowym, szkolnym oraz w sieci Internetowej.....	95
7.5 Opinie mieszkańców i uczniów z gminy Kietrz na tematy związane z zagrożeniami społecznymi.	96
7.6 Zagadnienie postaw seksualnych uczniów szkół ponadpodstawowych.	97
8. Rekomendacje.	98

1. Wprowadzenie do badania.

W celu przeprowadzenia diagnozy problemów społecznych na terenie gminy Kietrz przeprowadzono badanie ankietowe, które objęły grupę 100 mieszkańców, 15 sprzedawców, a także trzy grupy uczniów: 96 ze szkół podstawowych oraz 183 ze szkół ponadpodstawowych. Łącznie w badaniu wzięło udział 394 respondentów.

Celem przeprowadzonych badań była analiza **wybranych problemów społecznych, występujących na terenie gminy**. Badany obszar dotyczył kwestii takich jak:

- Problem alkoholowy – kwestia spożycia alkoholu i uzależnienia w określonej grupie wiekowej, przyczyn zjawiska, dostępności alkoholu dla osób młodych (w tym niepełnoletnich) na terenie gminy,
- Problem narkotykowy – zażywanie substancji psychoaktywnych takich jak narkotyki i dopalacze oraz poziom i źródła wiedzy na ich temat wśród dzieci i młodzieży szkolnej na terenie gminy,
- Problem nikotynowy – palenie i uzależnienie od papierosów na terenie gminy,
- Problem przemocy – skala oraz miejsca występowania (szkoła, dom) na terenie gminy,
- Zjawisko uzależnienia od Internetu oraz przemocy w sieci – występowanie i skala problemu na terenie gminy.

łącznie zostało zrealizowanych 394 ankiety, w tym 100 wśród mieszkańców gminy Kietrz, wśród 15 sprzedawców oraz 96 wśród uczniów szkół podstawowych, 183 pośród uczniów szkół ponadpodstawowych.. Tak zróżnicowany dobór próby do badania umożliwił głębsze zrozumienie badanych zjawisk związanych bezpośrednio z zagrożeniami społecznymi na terenie gminy Kietrz poprzez uzyskanie informacji oraz opinii z różnych środowisk. Analiza i interpretacja danych pozwoliła na sformułowanie wniosków oraz rekomendacji względem planowanych przyszłych działań profilaktycznych w gminie.

2. Metodologia badań.

Badanie diagnozujące problemy społeczne na terenie gminy Kietrz zostało przeprowadzone metodą ilościową, przy użyciu kwestionariusza ankiety. Koncepcja badania zapewniła trafność i rzetelność planowanych działań, z czym wiązała się przede wszystkim triangulacja źródeł danych, która polegała na zgromadzeniu informacji od różnych grup. Głównym celem badania było poznanie opinii oraz postaw względem wybranych problemów społecznych: problemu alkoholowego, nikotynowego, narkotykowego, przemocy (w tym cyberprzemocy), a także oszacowanie skali występowania tych zjawisk w badanej gminie.

W celu znalezienia odpowiedzi na główne kwestie problemowe przeprowadzone zostały cztery komplementarne badania w czterech różnych grupach osób, których wypowiedzi pozwoliły na analizę nasilenia oraz dynamiki wybranych problemów: mieszkańców gminy, sprzedawców, uczniów szkół podstawowych i ponadpodstawowych. Każda grupa respondentów wykazała specyficzne spojrzenie na konkretne zagadnienia i podzieliła się swoimi indywidualnymi doświadczeniami, co pozwoliło na lepsze rozeznanie się w sytuacji, czego efektem końcowym jest niniejszy raport z badań.

Kwestionariusze ankiety w zależności od grupy, dla której były przeznaczone, zawierały pewne różnice w ilości pytań oraz liczbie poruszanych zagadnień, jednak wszystkie posiadały podobną konstrukcję. Ankieta wypełniana była samodzielnie przez badanych, co posiada niebagatelną rolę w przypadku badania postaw i opinii względem delikatnych i drażliwych kwestii (alkoholizm, przemoc, zażywanie narkotyków). Przed przystąpieniem do badania za każdym razem uzyskiwano zgodę dyrekcji szkół na przeprowadzenie badania w placówce szkolnej, udzielano informacji o całkowitej anonimowości oraz o zasadach wypełniania kwestionariuszy.

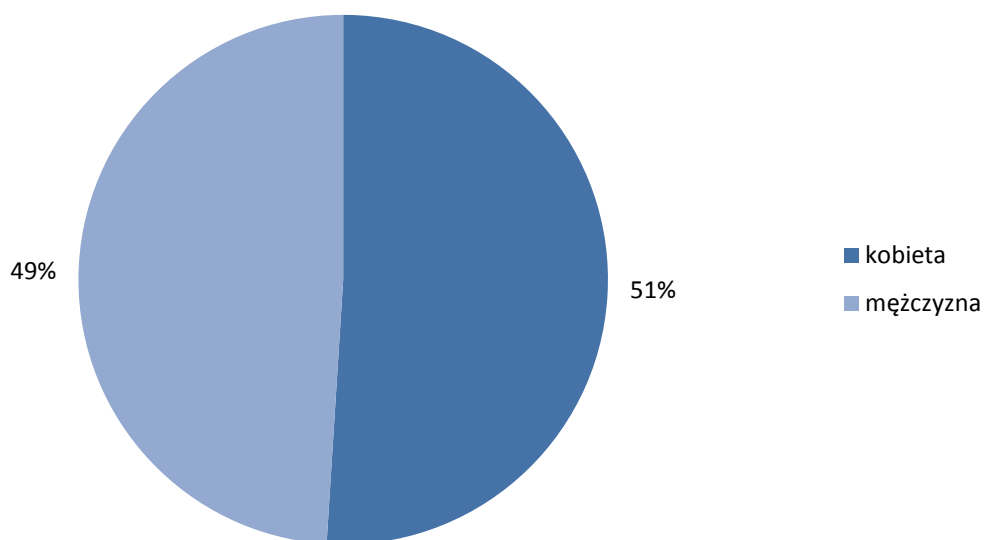
Wyniki przedstawione w raporcie mają charakter procentowy, a ewentualne dysproporcje związane są z zaokrągleniem do liczb całkowitych. W ankietach pojawiły się także pytania wielokrotnego wyboru.

Niniejszy raport został podzielony według badanych grup na kilka rozdziałów w celu przejrzystej prezentacji wyników badań, a następnie objęty wspólnym podsumowaniem.

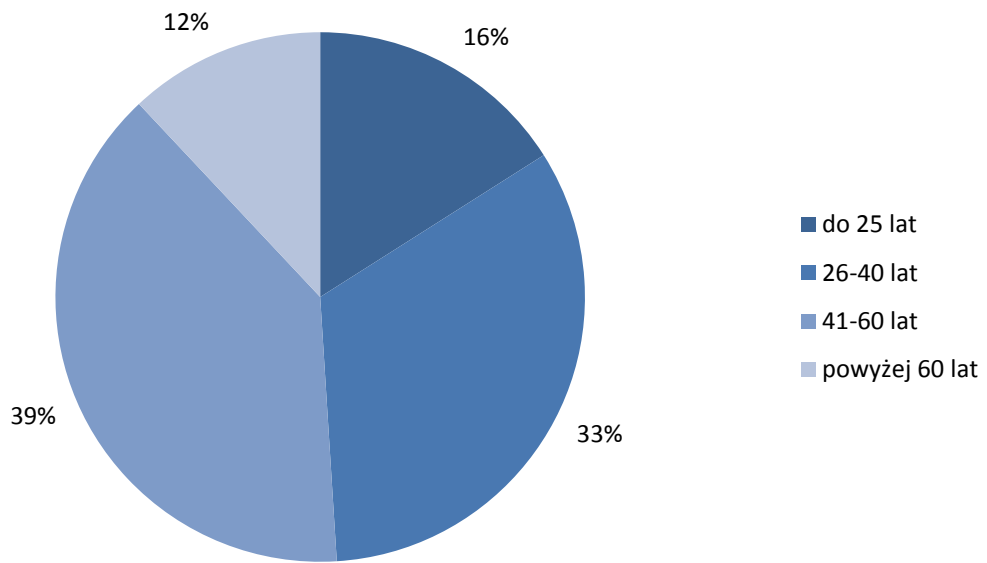
3. Badanie mieszkańców gminy Kietrz pod kątem diagnozy problemów społecznych.

3.1 Struktura badanej próby.

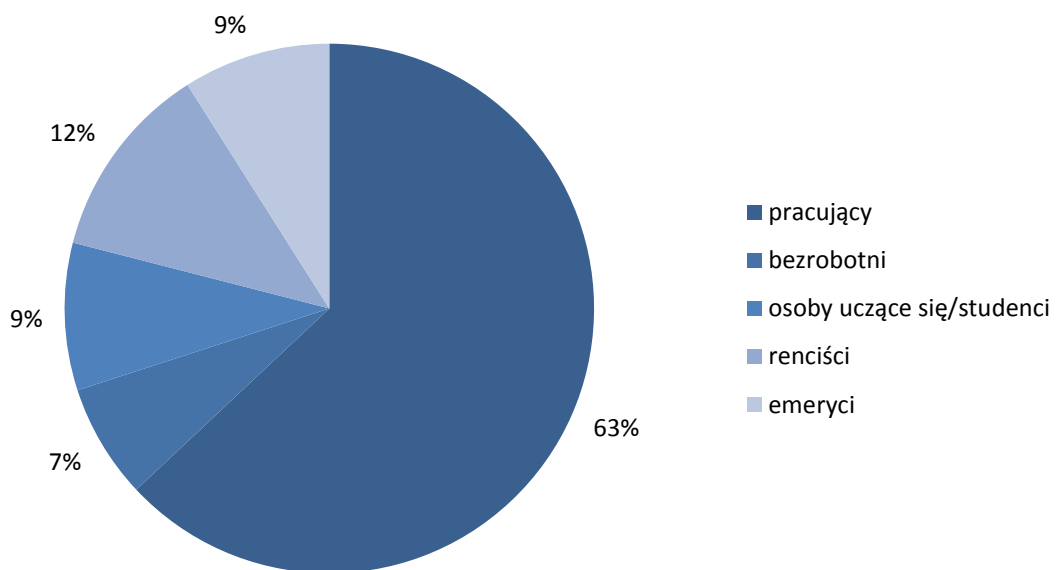
Badanie zostało przeprowadzone w grupie 100 mieszkańców gminy Kietrz, 51% kobiet oraz 49% mężczyzn. Wśród badanych znajdowało się 16 % osób w wieku do 25 roku życia, 33 % osób w wieku od 26 do 40 roku życia, 39% osób w wieku od 41 do 60 roku oraz 12% osób w wieku powyżej 60 lat. Większość – 63% badanych – były to osoby pracujące, 12% stanowili renciści, 9% osoby uczące się i studenci, 9% emeryci oraz 7% osoby bezrobotne.

Wykres 1 Podział respondentów ze względu na płeć.

Wykres 2 Podział respondentów ze względu na wiek.

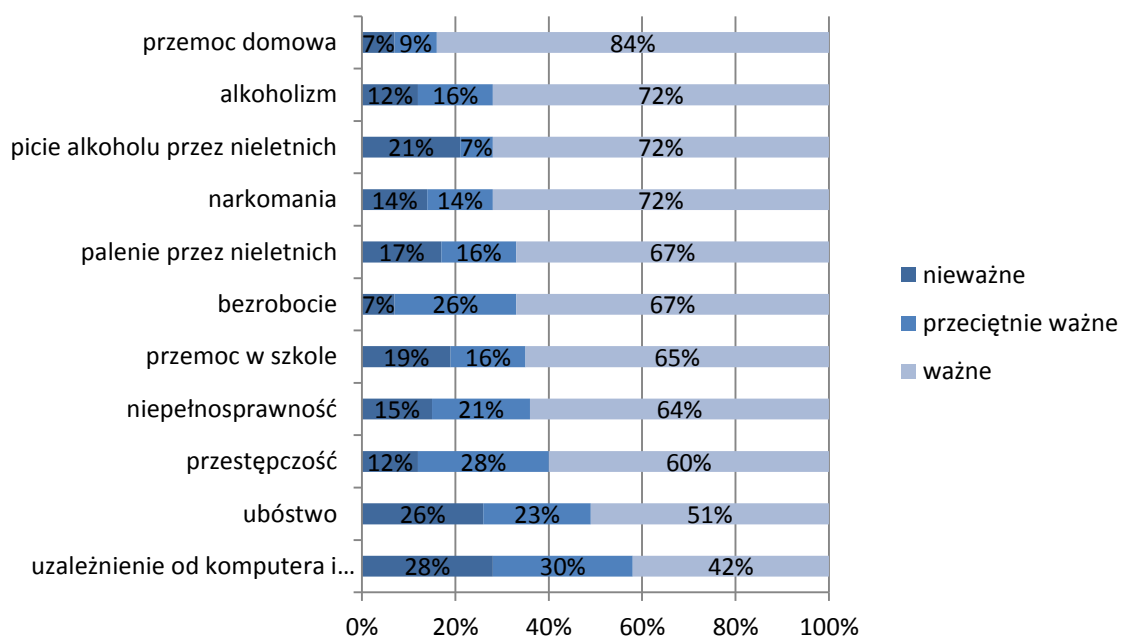
Wykres 3 Podział respondentów ze względu na zatrudnienie.

3.2 Problemy społeczne w świadomości mieszkańców gminy Kietrz.

Jednym z celów badania było rozeznac się w postrzeganiu różnych problemów społecznych przez mieszkańców gminy, dlatego pytania dotyczące bardziej sprecyzowanych kwestii zostały poprzedzone przez pytania o to, jak ważnym zagadnieniem wydają się mieszkańcom poszczególne problemy społeczne.

W przypadku pytań o wybrane zagrożenie społeczne osoby wypełniające ankietę miały możliwość zaznaczenia jednej z pięciu możliwości: zupełnie nieważne, niezbyt ważne, przeciętnie ważne, dość ważne, bardzo ważne. W celu bardziej przejrzystego przedstawienia uzyskanych w badaniu wyników na wykresie dokonano agregacji czterech skrajnych odpowiedzi. Problemy społeczne zostały uszeregowane od najmniej istotnego w świadomości mieszkańców gminy Kietrz do najważniejszych.

Wykres 4 Poglądy mieszkańców gminy Kietrz na różne problemy społeczne

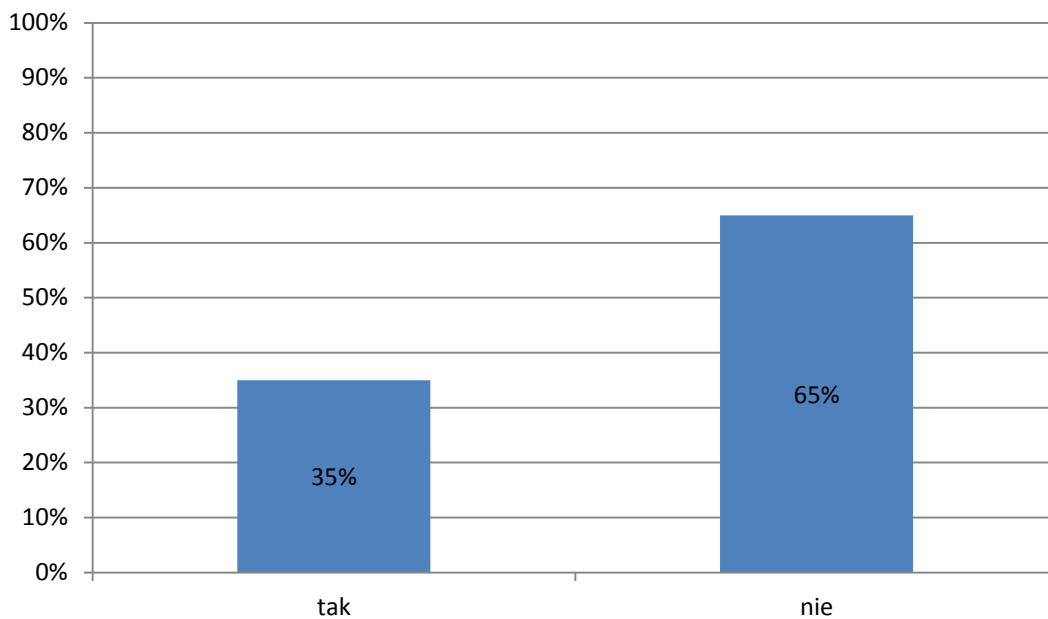
Z wykresu można wyczytać, iż mieszkańcom gminy Kietrz jako najbardziej istotny jawi się problem przemocy domowej (84% ankietowanych uznało go za ważny), zaraz potem alkoholizmu, picia alkoholu przez osoby nieletnie oraz narkomanii - odpowiedzi „dość ważny” bądź „bardzo ważny” zaznaczyło w tych przypadkach 72% pytanym. Ważną jest również kwestia palenia przez nieletnich (67%) i bezrobocia (również 67%). 65% mieszkańców gminy Kietrz uznała za ważne zagadnienie

przemoc w szkole, a jedynie o 1% mniej niepełnosprawności. Nieco niżej plasuje się zagrożenie przestępczością (60%) oraz ubóstwem (51%). Za najmniej ważny został uznany problem uzależnienie od komputera i Internetu (42%).

3.3 Problem narkotykowy w świadomości mieszkańców gminy Kietrz.

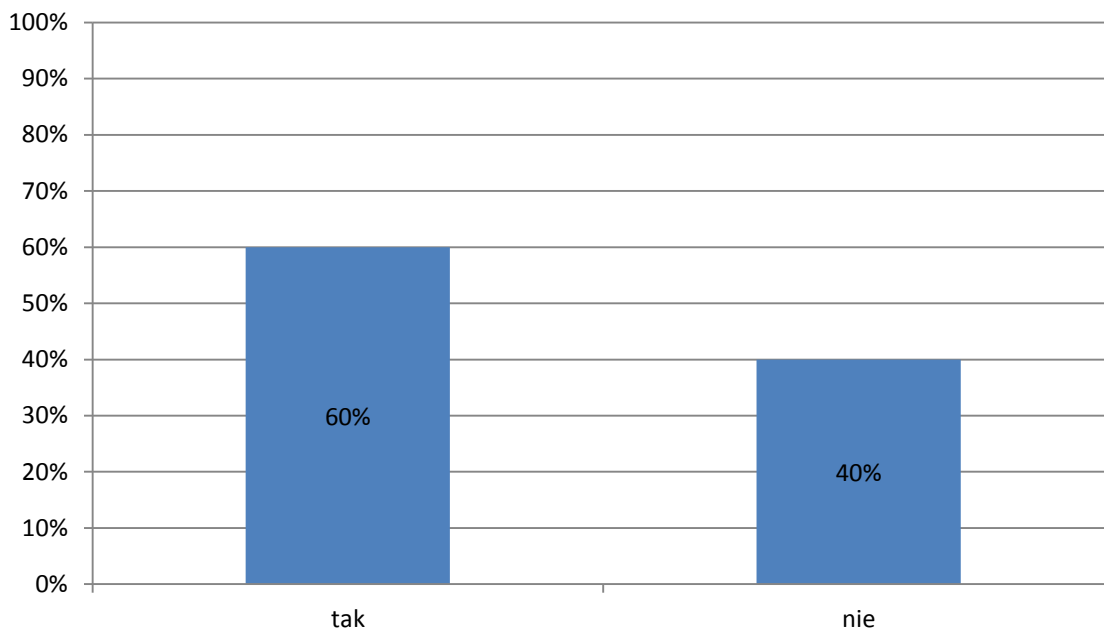
Poczynając od 12 pytania w ankiecie respondenci wypowiedzieli się na temat konkretnych sytuacji związanych z zagrożeniami społecznymi. Jako pierwszy został poruszony problem narkomanii.

35% pytanych zna osoby zażywające narkotyki, natomiast 65% badanych nie zna takich osób.

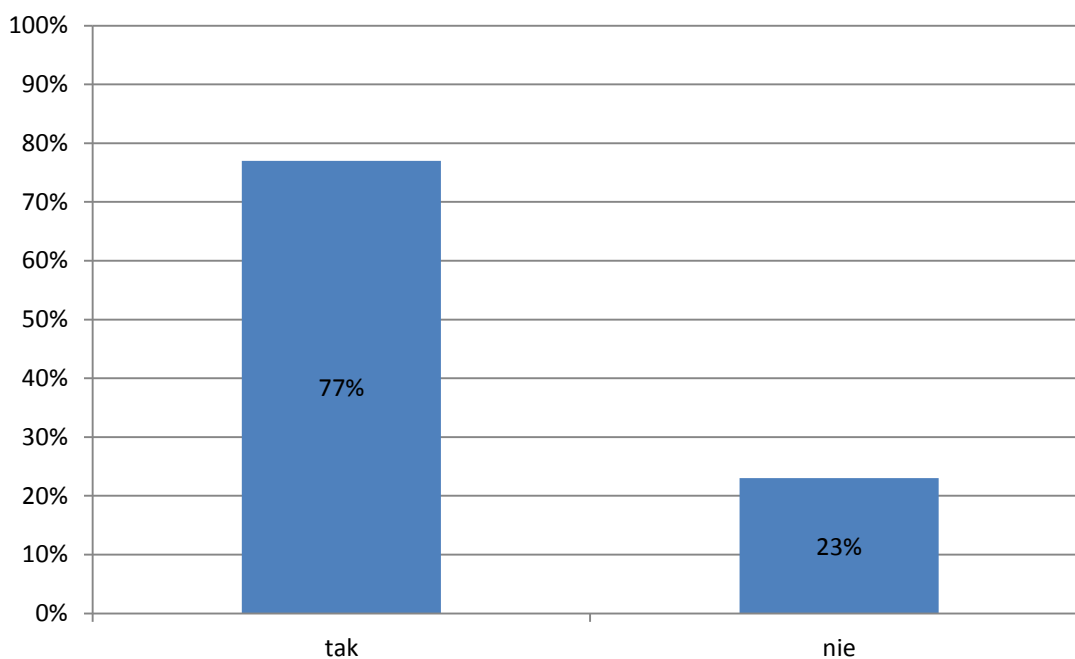
Wykres 5 Czy zna Pan/i kogoś, kto zażywa narkotyki?

Odmiennie rysuje się sytuacja zagrożenia narkomanią wśród młodzieży – tutaj 40% mieszkańców stwierdziła, że młodzież na terenie gminy Kietrz nie jest narażona na kontakt z narkotykami, jednak 60% badanych uważa przeciwnie.

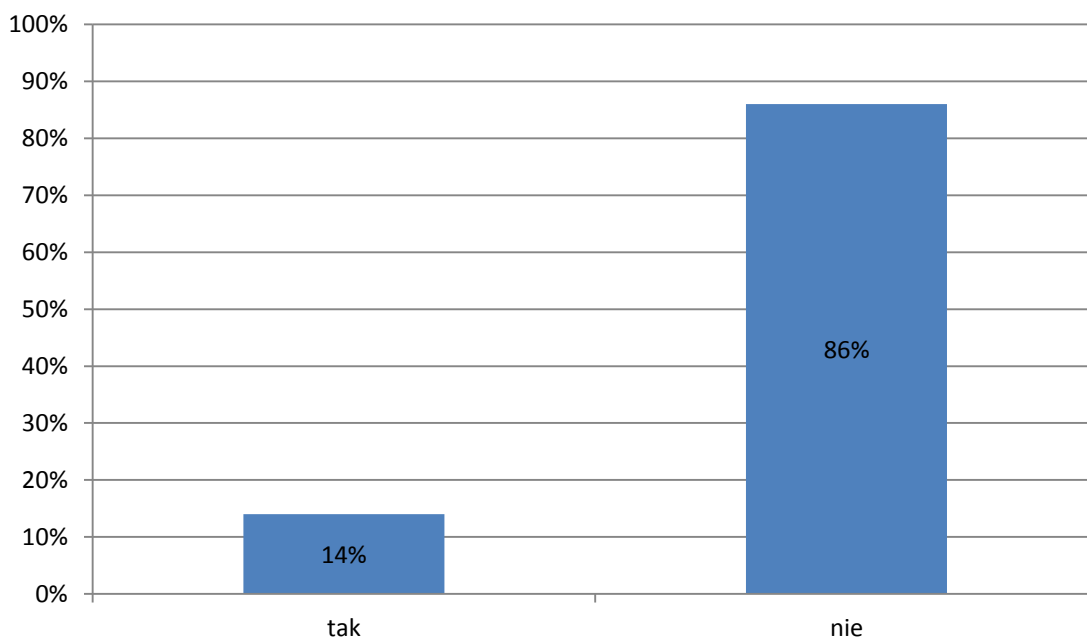
Wykres 6 Czy uważa Pan/i, że młodzież w gminie jest narażona na kontakt z narkotykami?

W kwestii dostępu do narkotyków w gminie Kietrz respondenci byli bardziej jednogłośni – 77% uważała, że dostęp nie jest trudny, zaś 23% miała odwrotne zdanie.

Wykres 7 Czy trudno jest uzyskać dostęp do narkotyków w gminie?

Spośród samych badanych 14 % przyznało się do zażywania narkotyków lub innych środków psychoaktywnych.

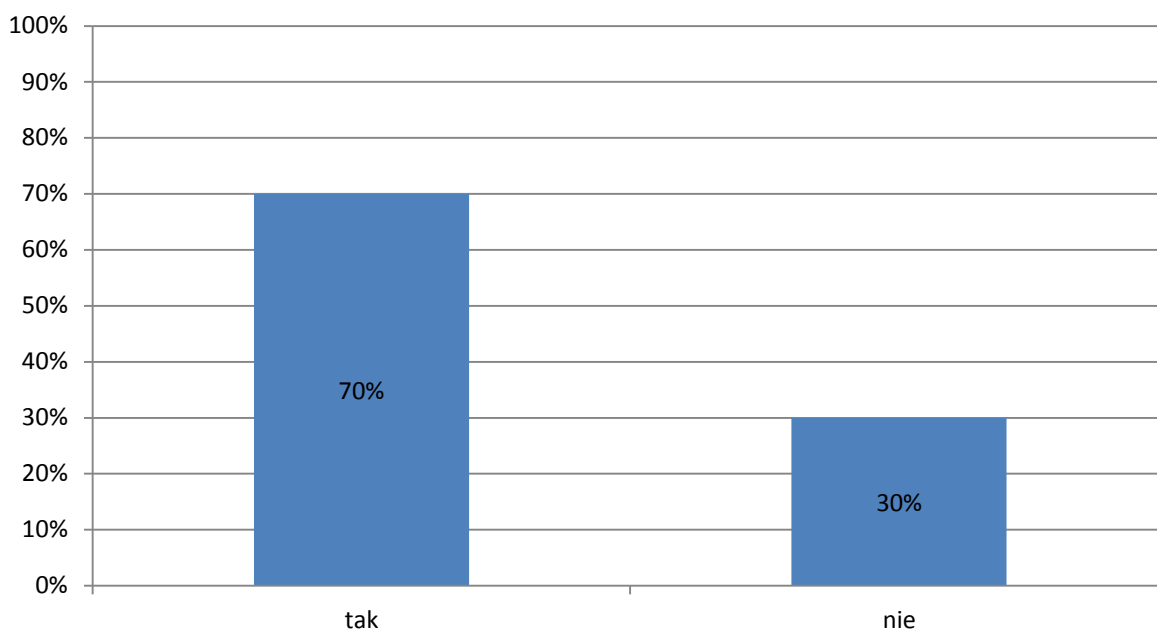

Wykres 8 Czy kiedykolwiek zażył/a Pan/i narkotyk (marihuaneę, LSD, kokainę) lub inne środki psychoaktywne takie jak dopalacze?

3.4 Problem alkoholowy z perspektywy mieszkańców gminy Kietrz.

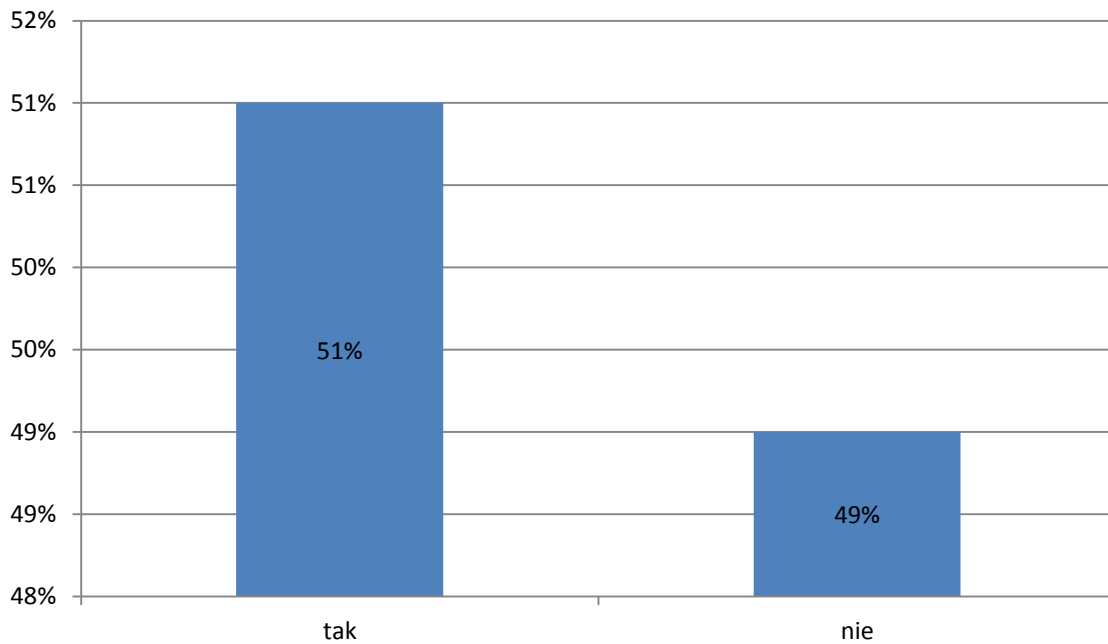
Kolejnym tematem poruszonym w sposób szczegółowy w ankiecie był problem spożywania i nadużywania alkoholu przez osoby dorosłe i niepełnoletnie oraz związane z tym kwestie uzależnienia oraz jazdy pod wpływem. W większości pytań dotyczących tego zagrożenia respondenci posiadali podobne zdanie. Jedynie kwestia spożywania alkoholu przez osoby niepełnoletnie podzieliła pytanych na mniej więcej równe grupy.

Pierwsze pytanie miało na celu zbadanie skali uzależnienia od alkoholu. Było ono jednak tak sformułowane, by nie dotyczyło wprost osoby wypełniającej ankietę, ale jej rodziny oraz znajomych, przez co przeprowadzający badanie spodziewali się uzyskać bardziej szczerze odpowiedzi, a także osiągnąć pełniejszy obraz badanego zagadnienia w całej gminie. 70% respondentów przyznało, że zna osoby uzależnione od alkoholu.

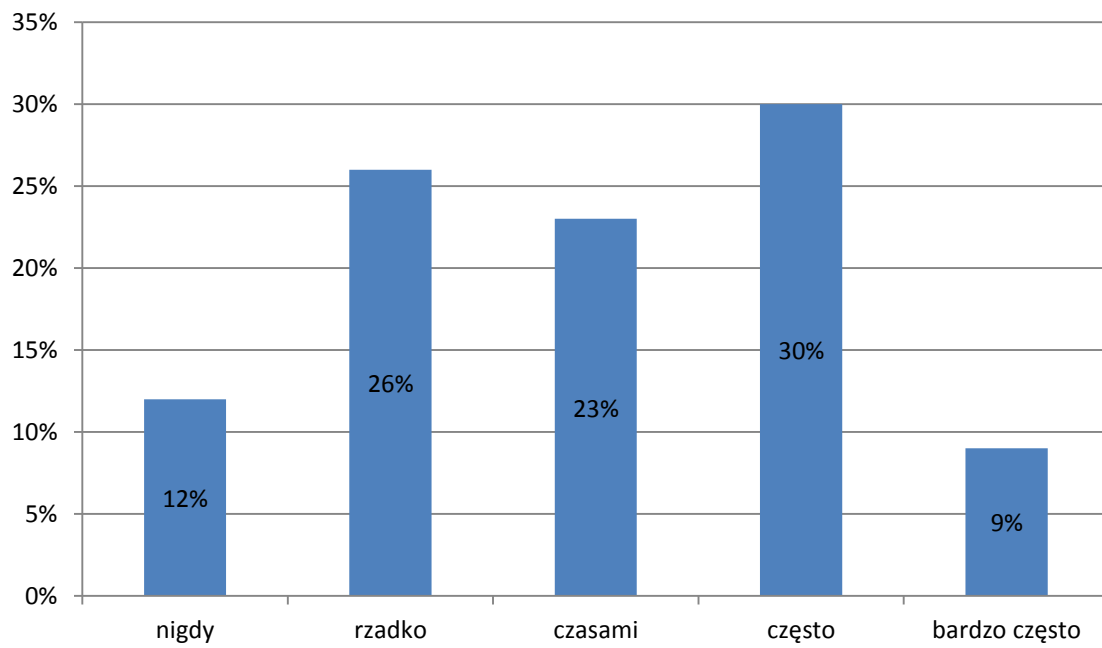

Wykres 9 Czy zna Pan/i osoby uzależnione od alkoholu?

51 % ankietowanych słyszała o przypadkach sprzedaży alkoholu osobom nieletnim. Kolejne pytanie, dotyczące stricte spożywania alkoholu przez niepełnoletnich, nie przyniosło jednoznacznej diagnozy sytuacji. 30% ankietowanych uznała, że osoby niepełnoletnie często spożywają alkohol, natomiast niewiele mniej (26%) zaznaczyło odpowiedź „rzadko”. 23% respondentów udzieliła odpowiedzi „czasami”, 12% „nigdy”, natomiast najmniej, bo 9% przyznało, że takie sytuacje mają miejsce bardzo często.

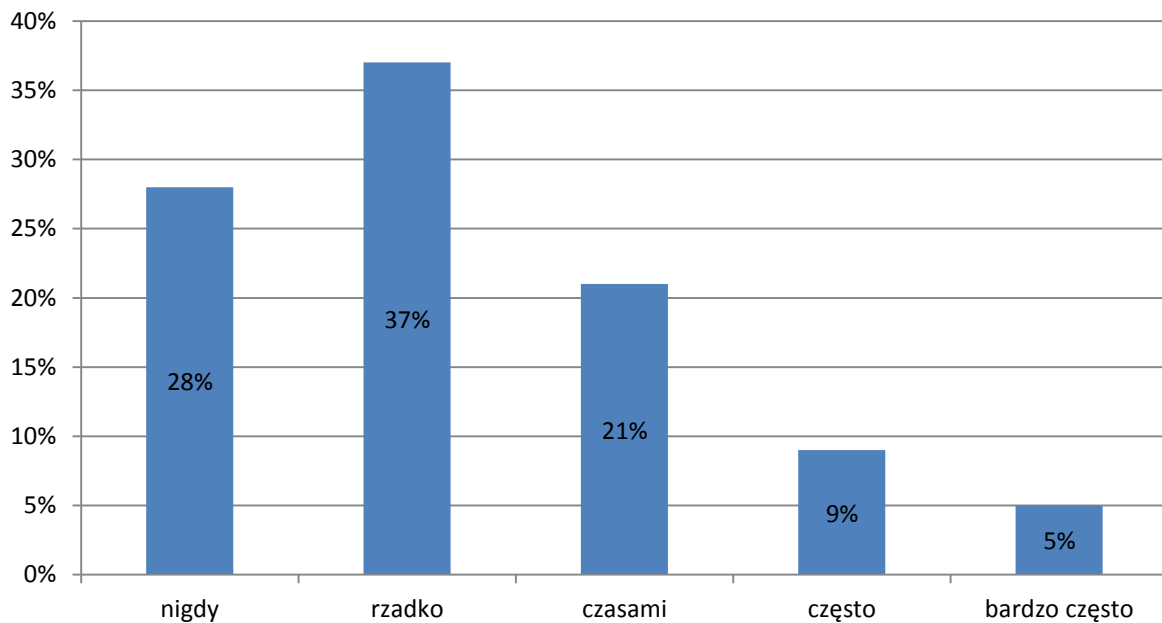
Wykres 10 Czy słyszał/a Pan/i o przypadkach sprzedaży alkoholu niepełnoletnim osobom?

Wykres 11 Jak często zdarza się, że niepełnoletnie osoby spożywają alkohol?

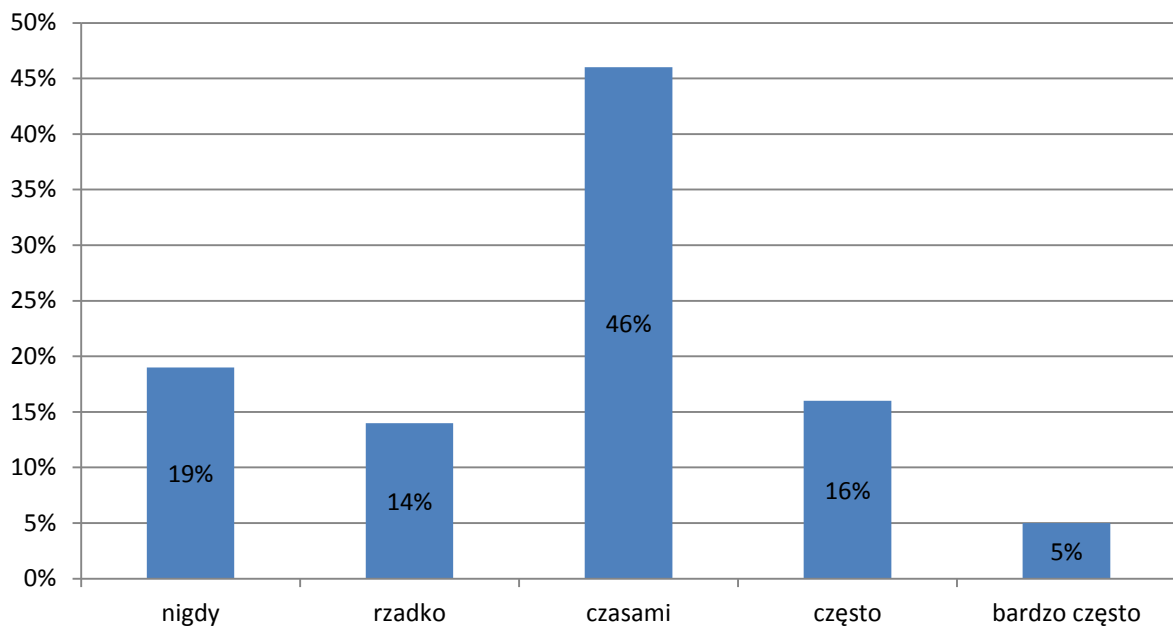
Następne pytanie dotyczyło jazdy samochodem pod wpływem alkoholu. Ponownie nie chodziło tutaj o przyznanie się do własnych błędów, ale określenie skali zjawiska w otoczeniu respondenta. Najczęściej pojawiła się odpowiedź „rzadko” (37%), 28% respondentów uznała natomiast, że takie przypadki nigdy się nie zdarzają. Zdaniem co piątego ankietowanego zdarza się to czasem, 9% uważa, że często, a 5% że bardzo często.

Wykres 12 Jak często Pana/i zdaniem ma miejsce sytuacja jazdy po wypiciu alkoholu wśród osób w Pana/i otoczeniu?

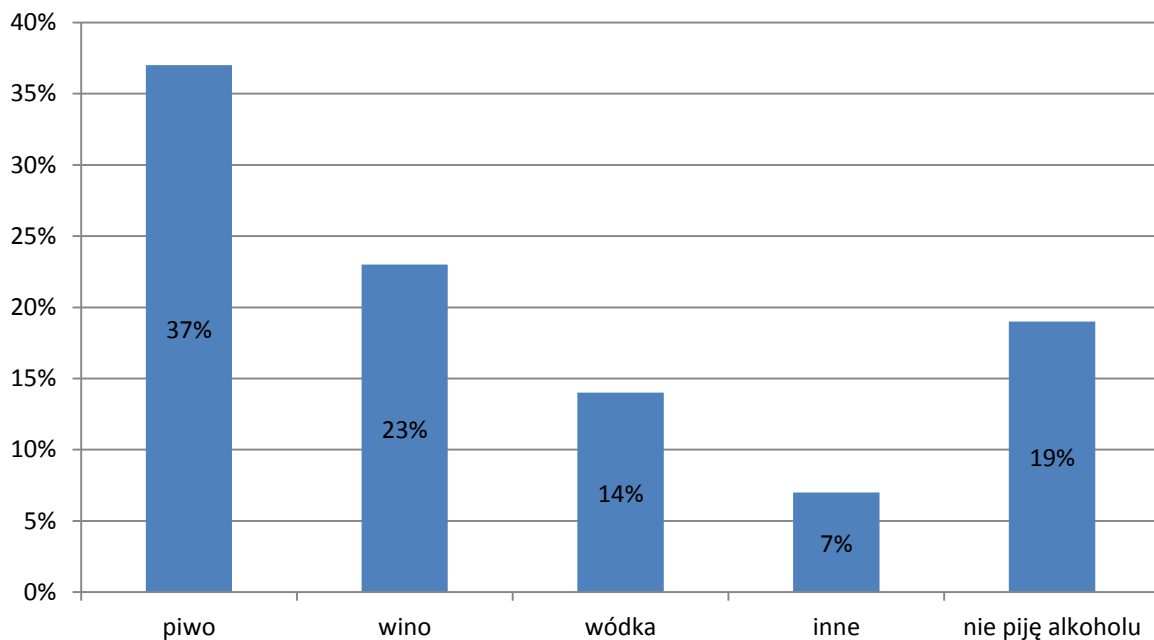
Ankieta poruszała również kwestię spożywania alkoholu w miejscach publicznych, takich jak parki, klatki schodowe czy przystanki. Jest to poważny problem ze względu na zagrożenie niebezpiecznymi i niestosownymi zachowaniami ze strony osób przebywających pod wpływem alkoholu. Pojawia się tutaj również zagrożenie modelowaniem zachowań zwłaszcza przez nieletnich.

46% respondentów przyznało, że czasami sytuacje spożywania alkoholu w miejscach publicznych mają miejsce w ich otoczeniu. 19% ankietowanych zaznaczyło odpowiedź „nigdy”, 16% przyznało, że takie przypadki mają miejsce często, zaś 14% stwierdziło, że rzadko. 5% pytanym osób zaznaczyło skrajną odpowiedź „bardzo często”.

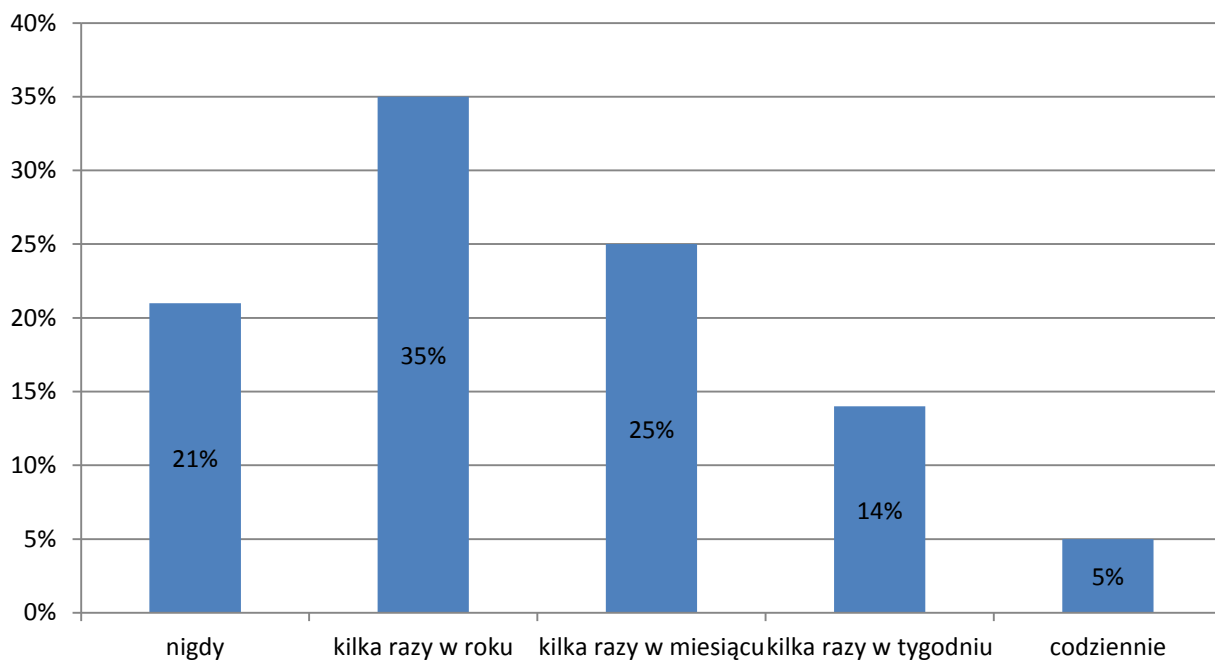
Wykres 13 Jak często zdarza się Panu zauważyć osoby spożywające alkohol w miejscach publicznych, takich jak parki, klatki schodowe, przystanki?

Kolejne pytanie dotyczyło już ściśle przyzwyczajeń i gustów alkoholowych osoby ankietowanej. 19% osób wypełniających ankietę odpowiedziało, że wcale nie pije alkoholu. 37% wszystkich badanych najczęściej spożywa piwo, 23 % wino, 14 % wódkę i 7 % inne alkohole.

Wykres 14 Jaki rodzaj alkoholu najczęściej Pan/i spożywa?

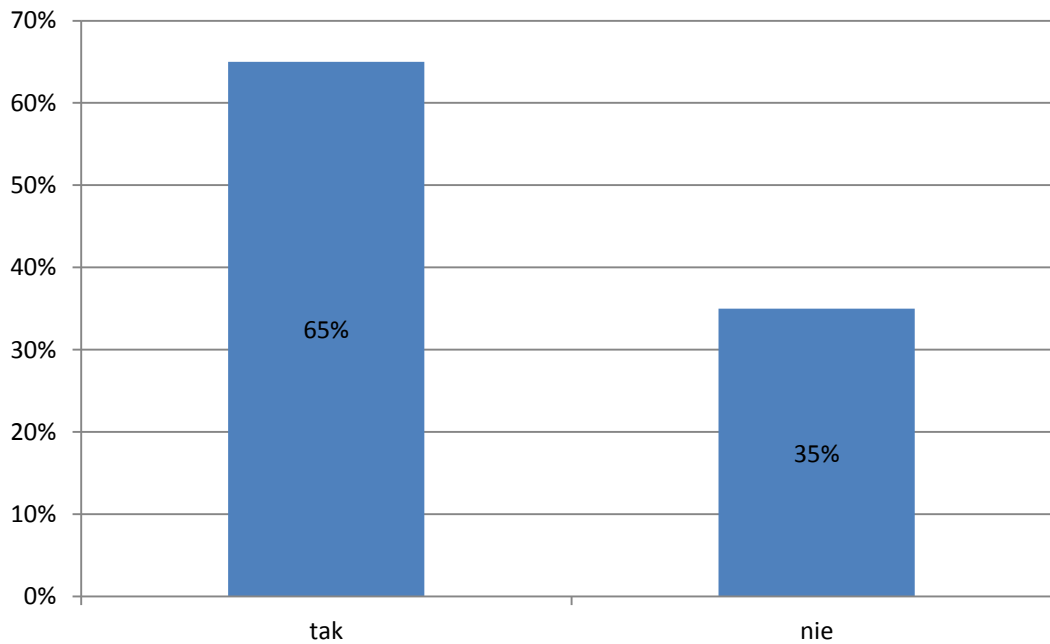
Następnie zapytano respondentów o częstotliwość spożywania napojów alkoholowych. Konsekwentnie 35% badanych odpowiedziało, że pije jedynie kilka razy w roku. 25% osób odpowiedziało, że spożywa alkohol kilka razy w miesiącu, a 21% procent zaznaczyła odpowiedź „nigdy”. 14% ankietowanych spożywa alkohol częściej niż raz w tygodniu, natomiast 5% czyni to codziennie.

Wykres 15 Jak często spożywa Pan/i alkohol?

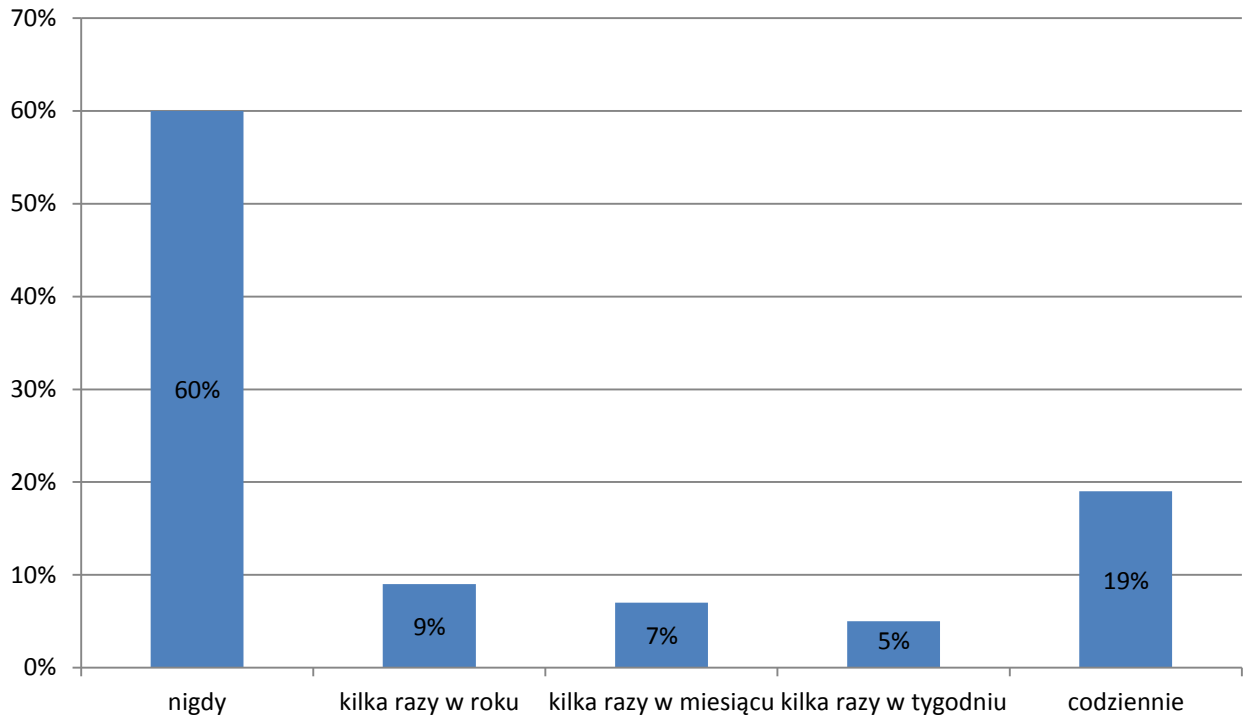
3.5 Problem nikotynowy z perspektywy mieszkańców gminy Kietrz.

Dwa pytania w ankiecie poruszały temat palenia papierosów: jedno z nich dotyczyło osób z otoczenia respondentów, drugie zaś pytało bezpośrednio o palenie papierosów przez osoby ankietowane. Odpowiedzi zarysowały podobną wizję problemu, co w przypadku alkoholizmu: badani w zdecydowanej większości (65%) dostrzegają problem nikotynowy wokół siebie.

Wykres 16 Czy osoby w Pana/i otoczeniu palą papierosy?

Drugie pytanie dotyczyło częstotliwości palenia papierosów przez osoby ankietowane. Ponownie miały one możliwość zaznaczenia pięciu odpowiedzi: nigdy, kilka razy w roku, kilka razy w miesiącu, kilka razy w tygodniu, codziennie. Większość respondentów (60%) nigdy nie paliła, zaś 19% z nich pali codziennie. 9% ankietowanych pali kilka razy w roku, 7% kilka razy w miesiącu i 5% kilka razy w tygodniu.

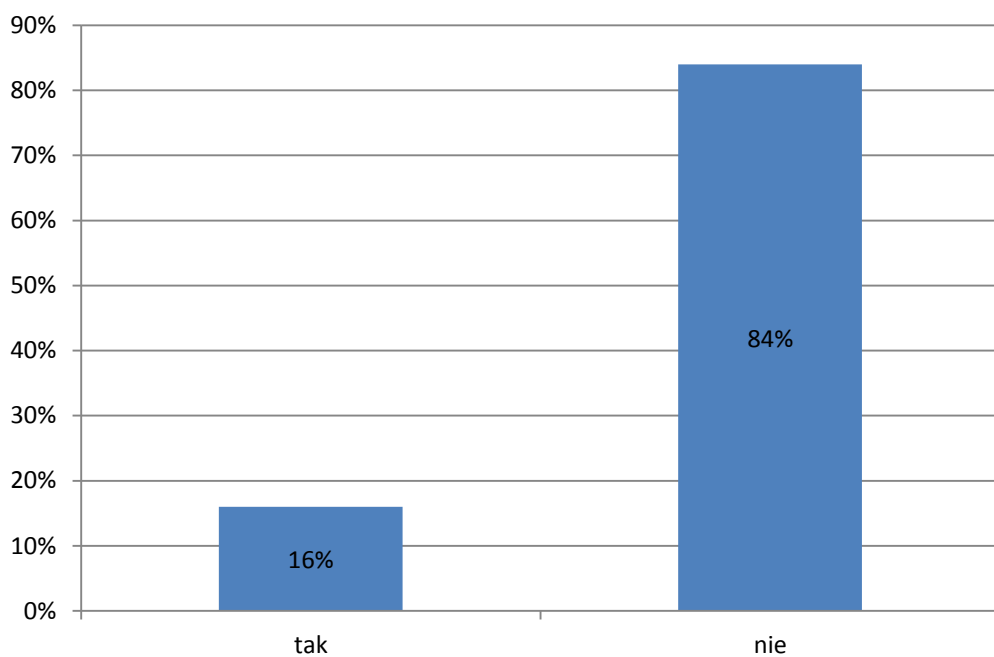

Wykres 17 Jak często pali Pan/i papierosy?

3.6 Opinie i poglądy mieszkańców gminy Kietrz na wybrane zagadnienia związane z zagrożeniami społecznymi.

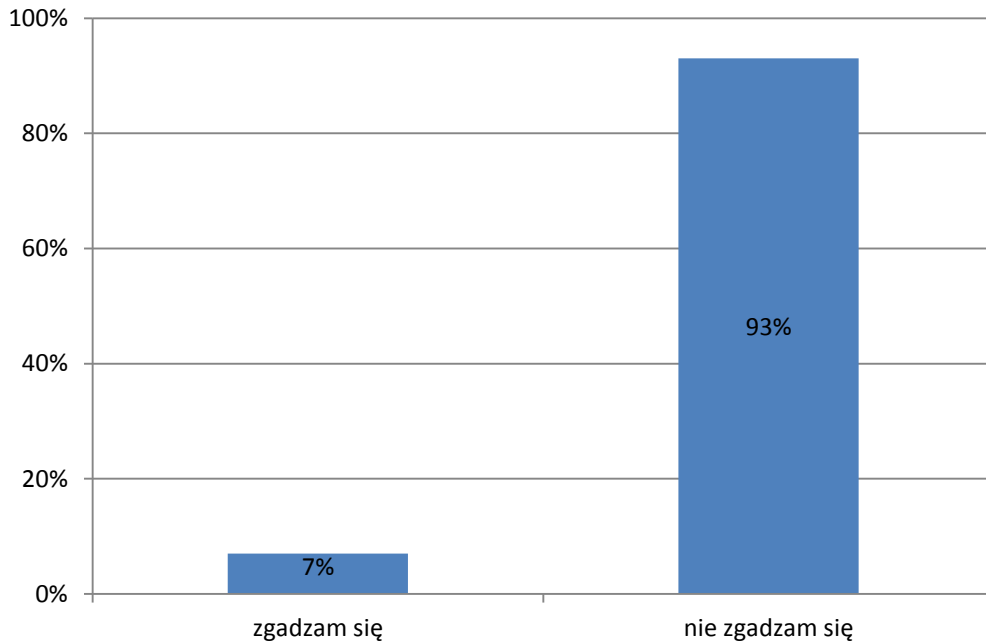
Mieszkańcy gminy Kietrz zostali poproszeni również o ujawnienie swoich opinii w kwestiach związanych z zagrożeniami społecznymi takimi jak alkoholizm i palenie papierosów.

Jedno z pytań, skierowanych do mieszkańców gminy dotyczyło problemu narkotyków miękkich, takich jak marihuana. Respondenci mieli wypowiedzieć swoje poglądy na temat ich legalizacji. Różnica pomiędzy grupą zwolenników (16%) i przeciwników (84%) okazała się znacząca. Większość opowiedziała się przeciwko.

Wykres 18 Powinno się zalegalizować miękkie narkotyki, takie jak marihuana.

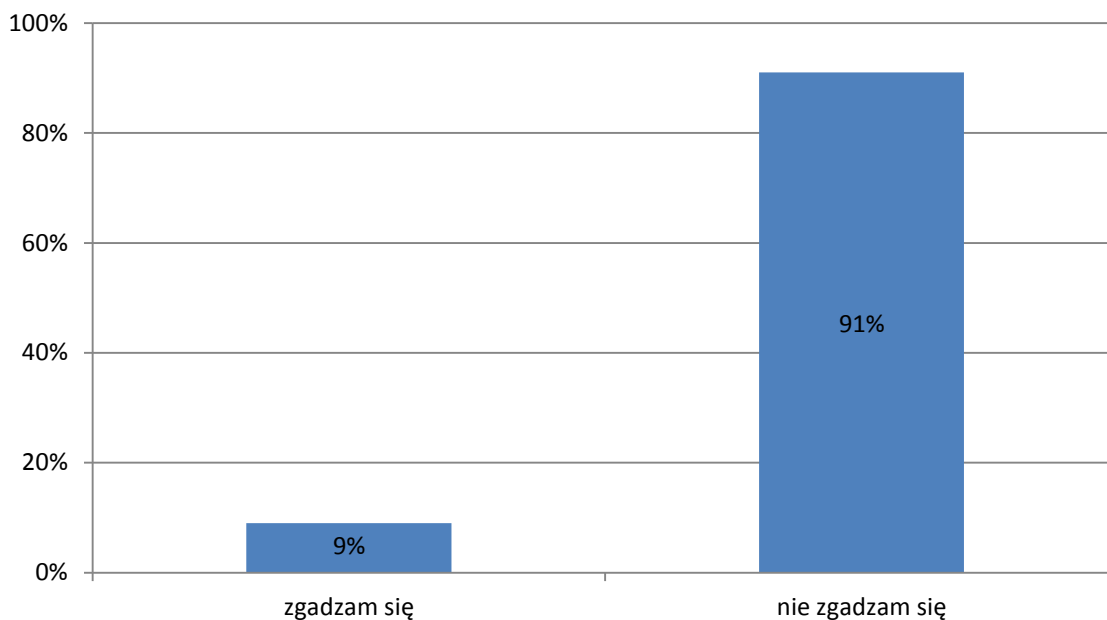
Drugie z tej serii pytań dotyczyło środowiska pracy oraz relacji między pracodawcami, a pracownikami przychodzącymi do pracy pod wpływem alkoholu. Respondenci mieli się wypowiedzieć, czy oczekują od pracodawców większej wyrozumiałości w stosunku do tych pracowników. Zdecydowana większość (93 %) nie popiera pobłażliwości dla tego typu zachowań.

Wykres 19 Pracodawcy powinni być bardziej wyrozumiali wobec osób przychodzących do pracy po wypiciu alkoholu.

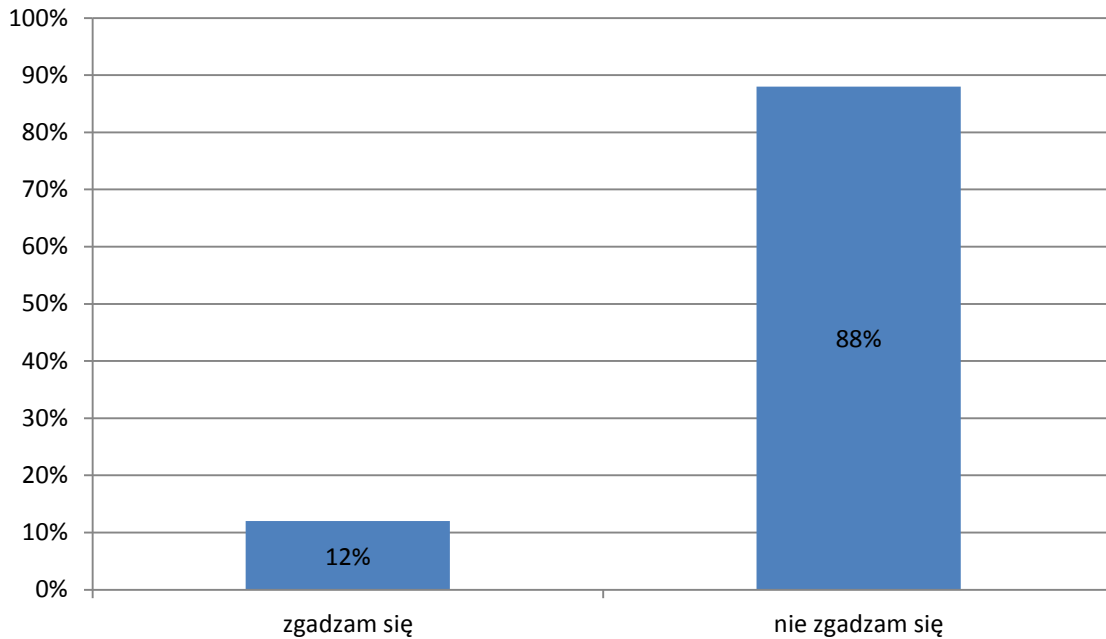

Kolejne pytanie o poglądy mieszkańców gminy poruszało kwestię wiedzy mieszkańców na temat alkoholu i porównywało piwo oraz wódkę. Większość (91%) ankietowanych poprawnie nie zgadza się z twierdzeniem, iż zawarty w piwie alkohol jest mniej szkodliwy, niż alkohol w wódce, natomiast 9% respondentów zgodziło się z tym twierdzeniem.

Wykres 20 Alkohol zawarty w piwie jest mniej szkodliwy niż w wódce.

Ostatnie pytanie odnosiło się do problemu nikotynowego i poruszało problem palenia papierosów wśród osób młodych. Mieszkańcy gminy Kietrz zostali poproszeni o wyrażenie poparcia lub dezaprobaty wobec idei pozwolenia na palenie papierosów już od 15 roku życia z powodu powszechności tego zjawiska. 88% nie zgodziło się z tym stwierdzeniem, a 12 % opowiedziało się za tą propozycją.

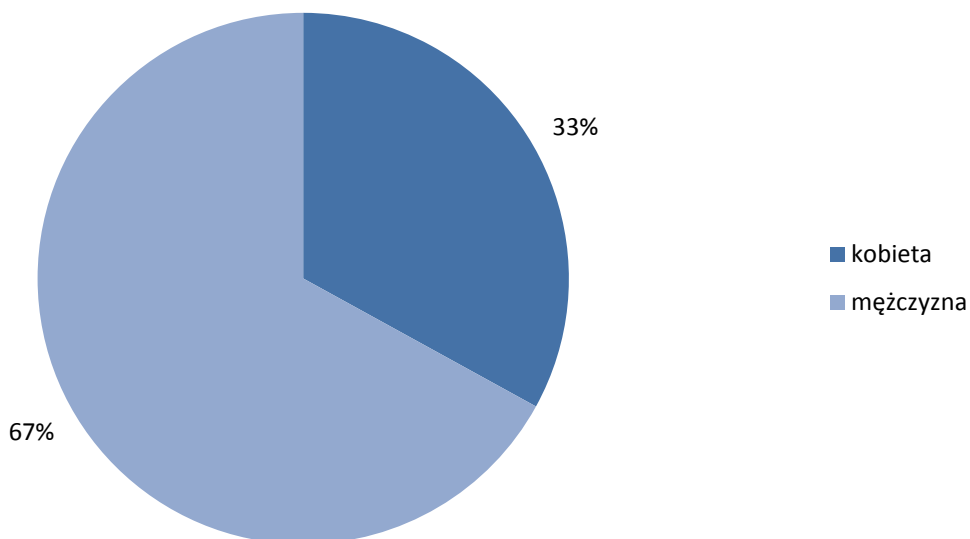

Wykres 21 Palenie papierosów powinno być dozwolone od 15 roku życia, bo i tak większość młodzieży pali.

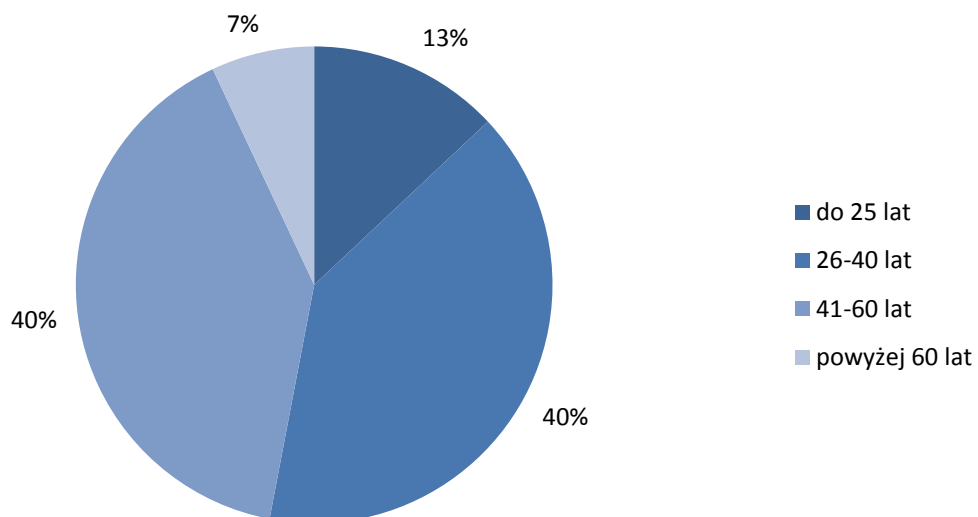
4. Badanie sprzedawców z gminy Kietrz pod kątem diagnozy problemów społecznych.

4.1 Struktura badanej próby.

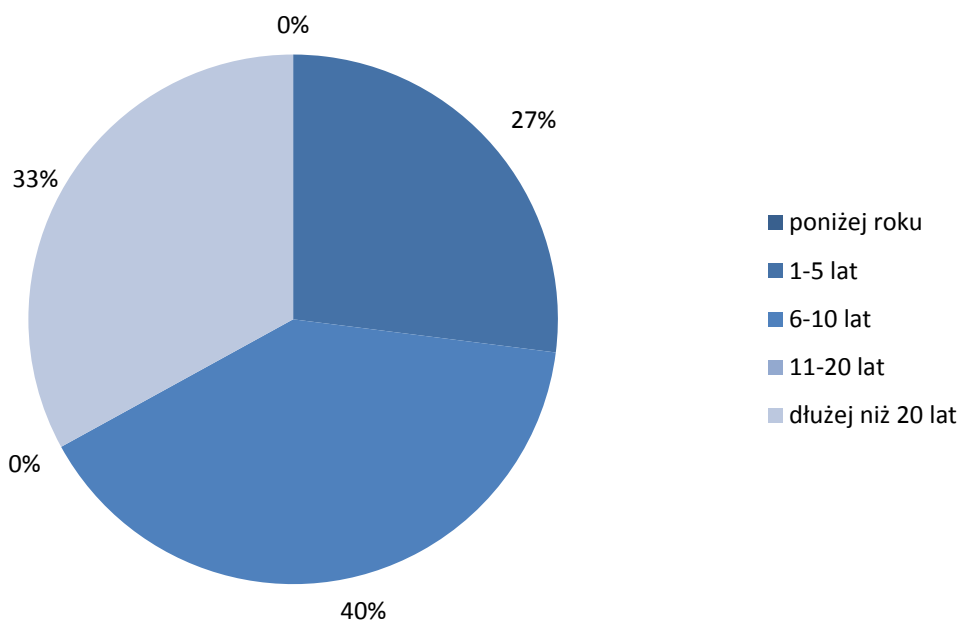
W celu diagnozy problemów społecznych w gminie Kietrz badania przeprowadzono również na grupie 30 sprzedawców z tegoż rejonu. Wśród nich znajdowało się 67% kobiet oraz 33% mężczyzn. Próba badawcza była zróżnicowana także pod względem wieku: 13% z badanych nie przekroczyło roku życia, 40% znajdowała się w przedziale między 26 a 40 rokiem życia, tyleż samo reprezentowało przedział wiekowy pomiędzy 40 a 60 lat, natomiast 7% respondentów przekroczyła 60 lat. Staż pracy ankietowanych związany ze sprzedażą napojów alkoholowych był zróżnicowany- 40% zajmowało się sprzedażą od 6 do 10 lat, 33% powyżej 20 lat, 27% od roku do 5 lat.

Wykres 22 Płeć respondentów.

Wykres 23 Podział badanych sprzedawców pod względem wieku.

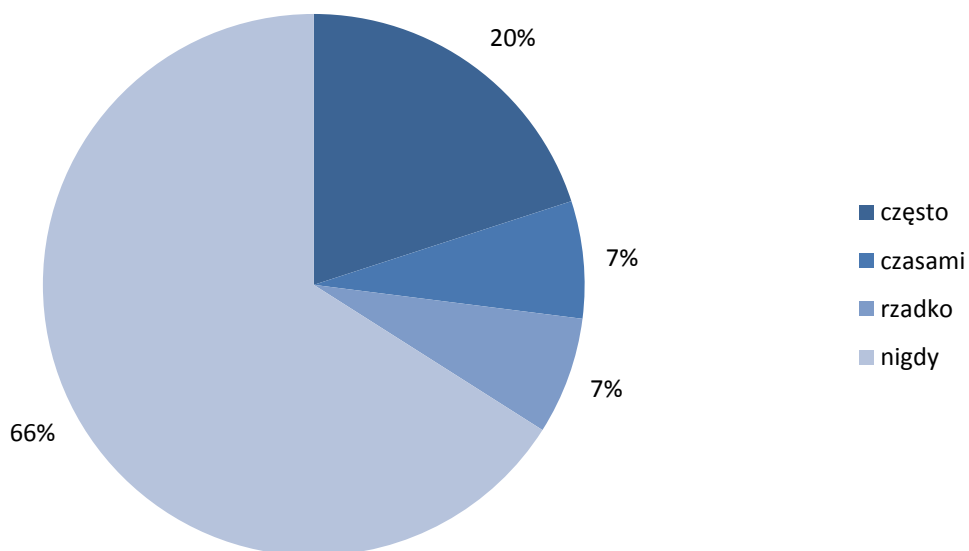
Wykres 24 Struktura badanej grupy pod względem stażu pracy w sklepie, gdzie prowadzona jest sprzedaż alkoholu.

4.2 Problem alkoholowy z perspektywy sprzedawców gminy Kietrz.

Osoby zatrudnione w punktach sprzedaży napojów alkoholowych powinny stanowić grupę osób doskonale zorientowaną w sferze problemu alkoholowego mieszkańców gminy, jak również odpowiedzialną w tej kwestii i zobowiązaną do uczynienia wszystkiego, by nie dopuścić do jego eskalacji. W celu zbadania skali problemu alkoholowego w gminie Kietrz, w szczególności wśród osób nieletnich, sprzedawcom zadane zostały pytania odnośnie ich otoczenia oraz ich własnego postępowania w miejscu pracy. Poruszona została również kwestia wzywania policji z powodu zakłócania porządku przez osoby nietrzeźwe.

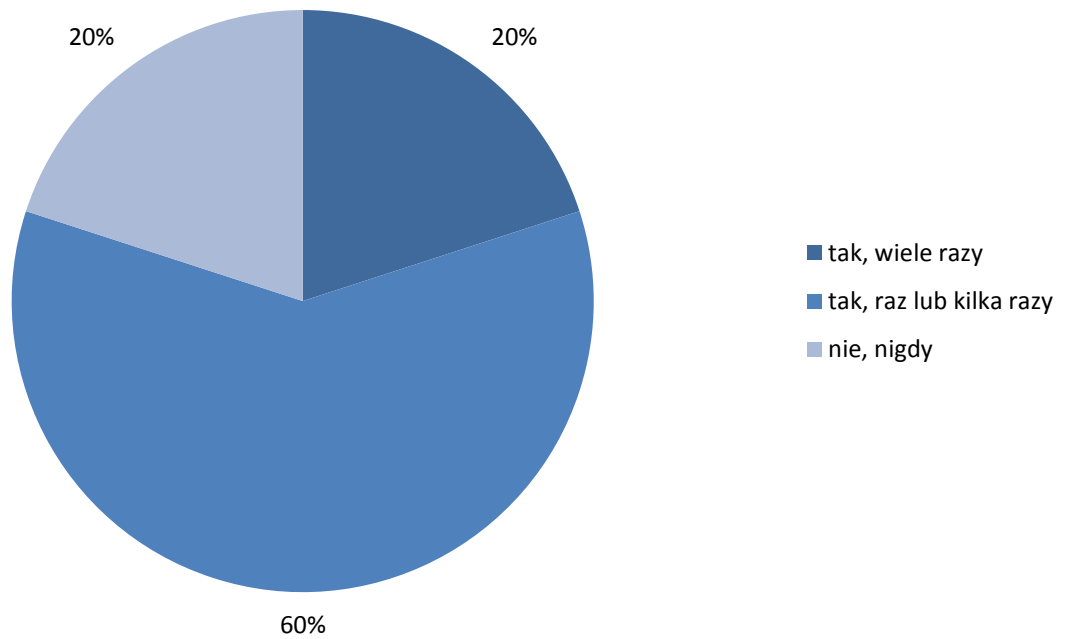
W przypadku niektórych pytań, gdzie respondenci mieli możliwość wybrania spośród aż pięciu odpowiedzi, na ilustrującym dane zagadnienie wykresie dokonano agregacji czterech skrajnych odpowiedzi w celu bardziej przejrzystego przedstawienia uzyskanych w badaniu wyników.

Pierwsze pytanie dotyczyło poglądów na temat tego, jak często w gminie Kietrz alkohol jest sprzedawany osobom nieletnim. Większość sprzedawców (66%) odpowiedziała, że nigdy się to nie zdarza, zaś 7%, że jest to sytuacja rzadka. 7% stwierdziło, że zdarza się ona czasami, natomiast co piąty udzielił odpowiedzi „często”.

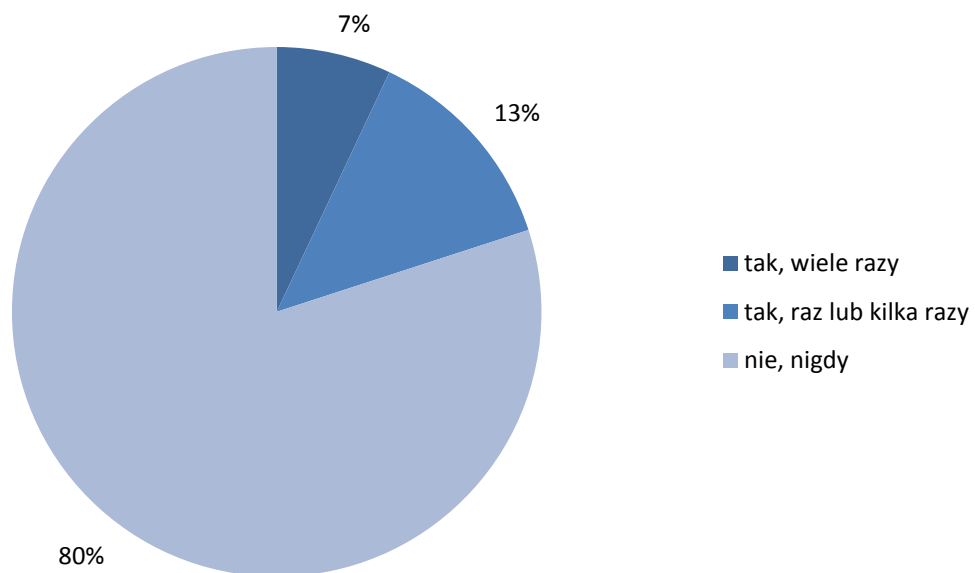
Wykres 25 Jak często Panu/i zdaniem zdarza się, że alkohol jest sprzedawany osobom niepełnoletnim w Pana/i gminie?

Następne pytanie dotyczyło już ściśle sytuacji w sklepach, w których pracują respondenci. 60% odpowiedziało, że sytuacje, w których nieletni chcieli kupić alkohol w ich sklepach, zdarzyły się najwyżej kilka razy. Co piąty badany przyznał, że wiele razy miał do czynienia z takim zjawiskiem. Taki sam odsetek nigdy nie spotkał się z taką sytuacją.

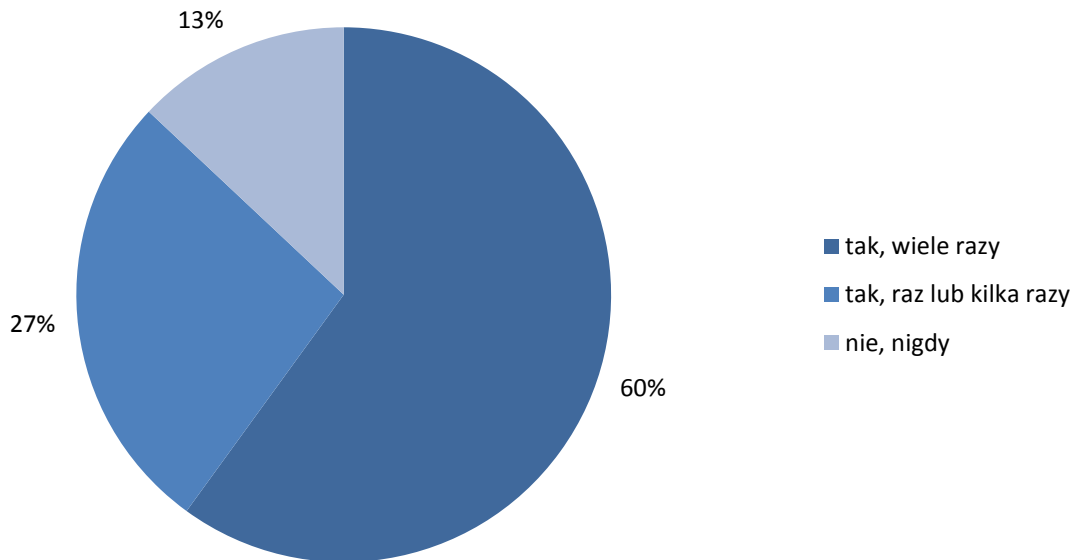
Wykres 26 Czy zdarzyło się Panu/i, że osoba niepełnoletnia chciała kupić u Pana/i alkohol?

Sprzedawcy zostali zapytani również czy zdarzyło im się sprzedać alkohol osobie niepełnoletniej. 80 % respondentów zaprzeczyło, 13% przyznało, że zdarzyło im się tak postąpić raz bądź kilka razy, natomiast 7% zaznaczyła odpowiedź „tak, wiele razy”.

Wykres 27 Czy zdarzyło się Panu/i sprzedać alkohol osobie niepełnoletniej?

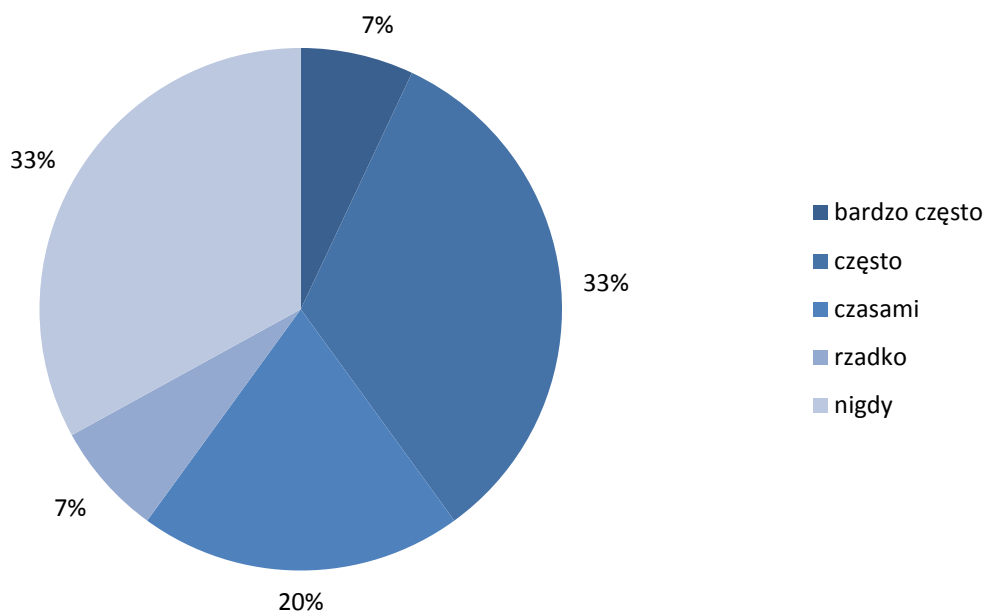
Odpowiedzi na pytanie, czy zdarzyło im się pytać o dowód osobisty klienta w razie podejrzenia o jego niepełnoletniość, były już bardziej zróżnicowane. Większość (60%) przyznała, że czyniło tak wielokrotnie, 27% ankietowanych postąpiło tak raz lub kilka razy, a 13% przyznało, że nigdy nie pytało o dowód.

Wykres 28 Czy zdarzyło się Panu/i kiedykolwiek pytać o dowód osobisty klienta, kiedy nie było pewności, czy jest pełnoletni?

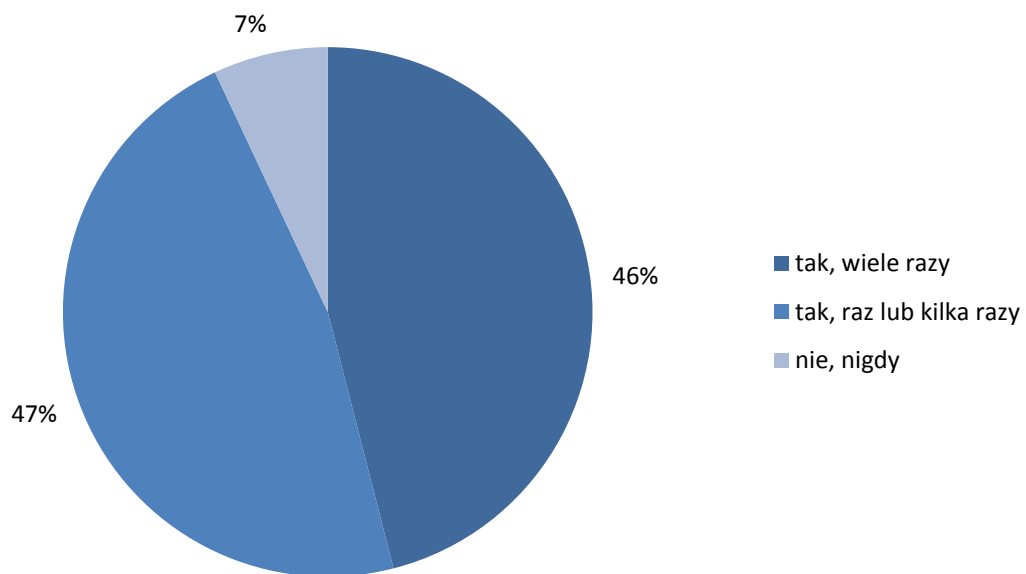

Kolejne trzy pytania dotyczyły sprzedaży alkoholu osobom nietrzeźwym. Najpierw mieszkańcy mieli wyrazić swoje poglądy na tę kwestię. Odpowiedzi na pytanie o to, jak często zdarza się, że alkohol jest sprzedawany osobom nietrzeźwym, były zróżnicowane: (33%) ankietowanych odpowiedziało, że takie sytuacje często mają miejsce w ich gminie, taki sam odsetek ankietowanych udzielił odpowiedzi „często” i „nigdy”. Po 7% ankietowanych doparło, że dzieje się tak rzadko i bardzo często. 20% uznało, że zdarza się to czasami.

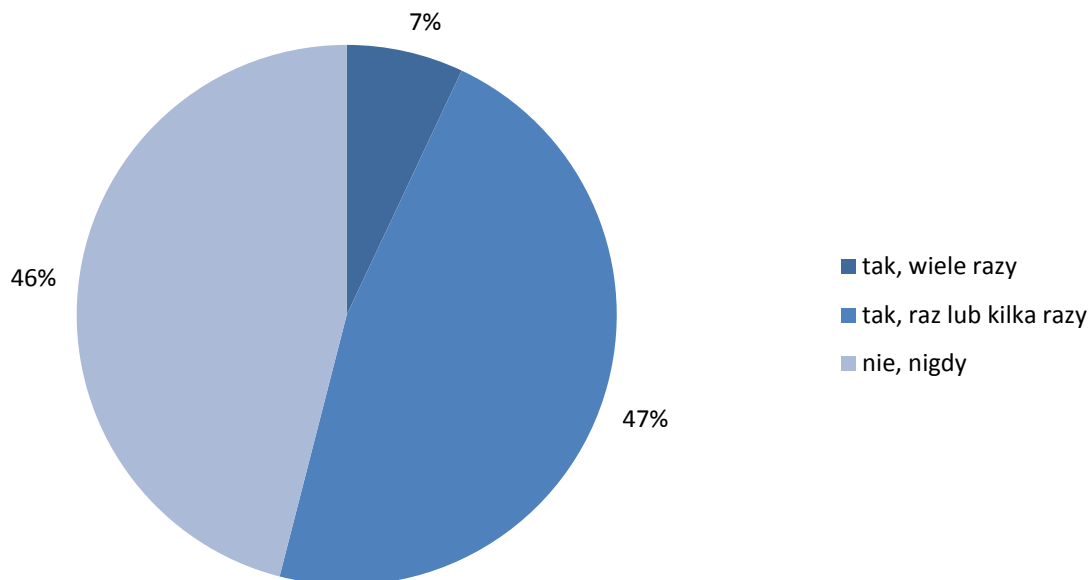
Wykres 29 Jak często Panu/i zdaniem zdarza się, że alkohol jest sprzedawany osobom nietrzeźwym w Pana/i gminie?

Zdecydowana większość sprzedawców (93%) doświadczyła sytuacji, że osoba nietrzeźwa chciała kupić alkohol w sklepie, w którym pracują: 47% raz lub kilka razy, 46% wiele razy. 7% ankietowanych nigdy nie miała do czynienia z takim zjawiskiem.

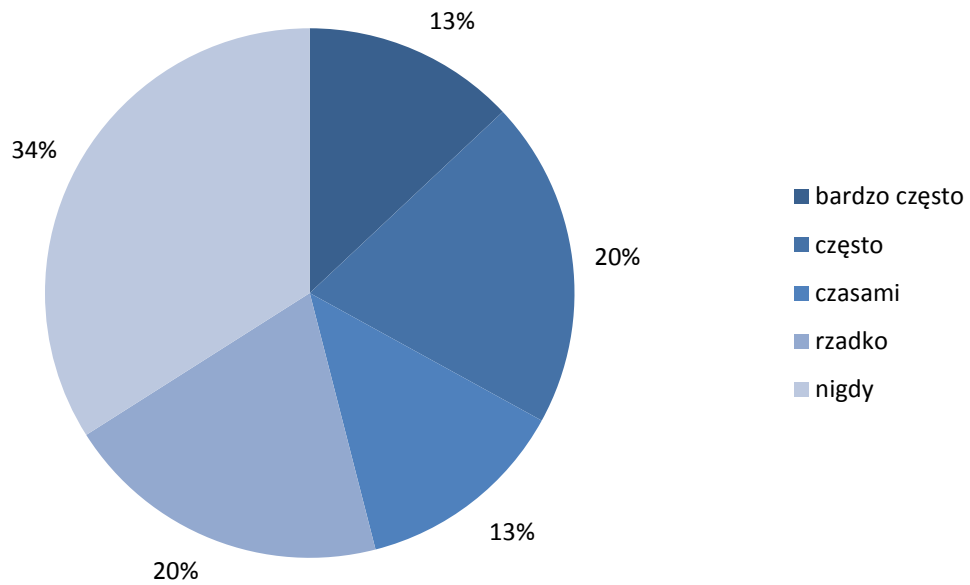
Wykres 30 Czy zdarzyło się Panu/i, że osoba nietrzeźwa chciała kupić u Pana/i alkohol?

Na pytanie o to, czy ankietowanej osobie zdarzyło się sprzedać alkohol osobie nietrzeźwej 47% odpowiedziało, że taka sytuacja miała miejsce raz lub kilka razy. 46% udzieliło odpowiedzi przeczącej, zaś 7% przyznało, że wiele razy sprzedało alkohol osobie nietrzeźwej.

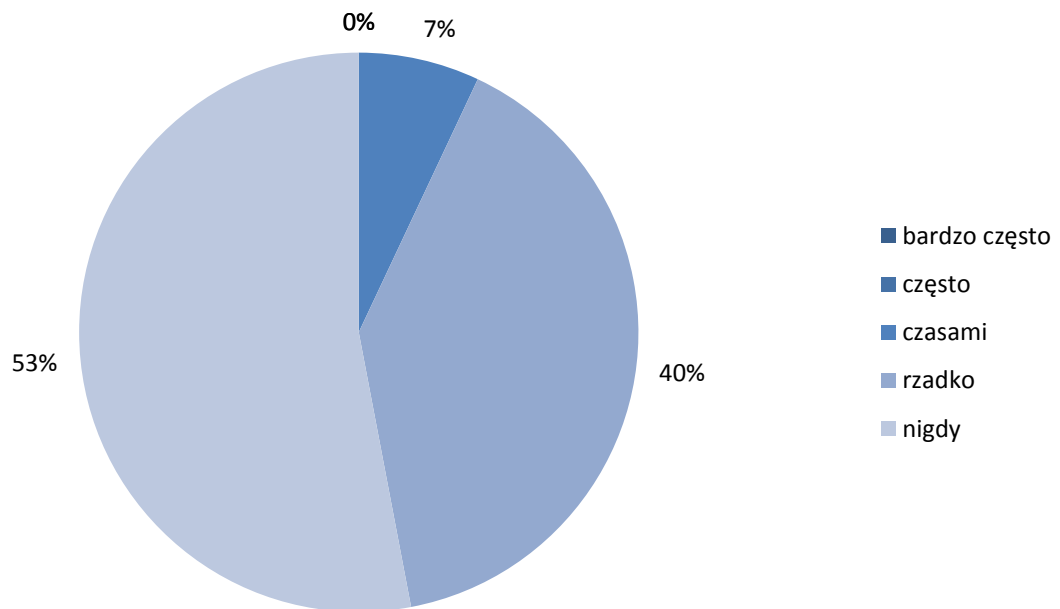
Wykres 31 Czy zdarzyło się Panu/i sprzedać alkohol osobie nietrzeźwej?

Następnym poruszonym problemem była kwestia spożywania alkoholu przez klientów sklepu na jego terenie lub w najbliższej okolicy. 34% nigdy nie obserwowała takiej sytuacji, a 20% miało z nią do czynienia rzadko. Również 20% sprzedawców udzieliła odpowiedzi „często”, po 13% zaznaczyło odpowiedzi „czasami” i „bardzo często”.

Wykres 32 Jak często zdarza się sytuacja, że klienci sklepu spożywają alkohol na terenie lub w pobliżu sklepu?

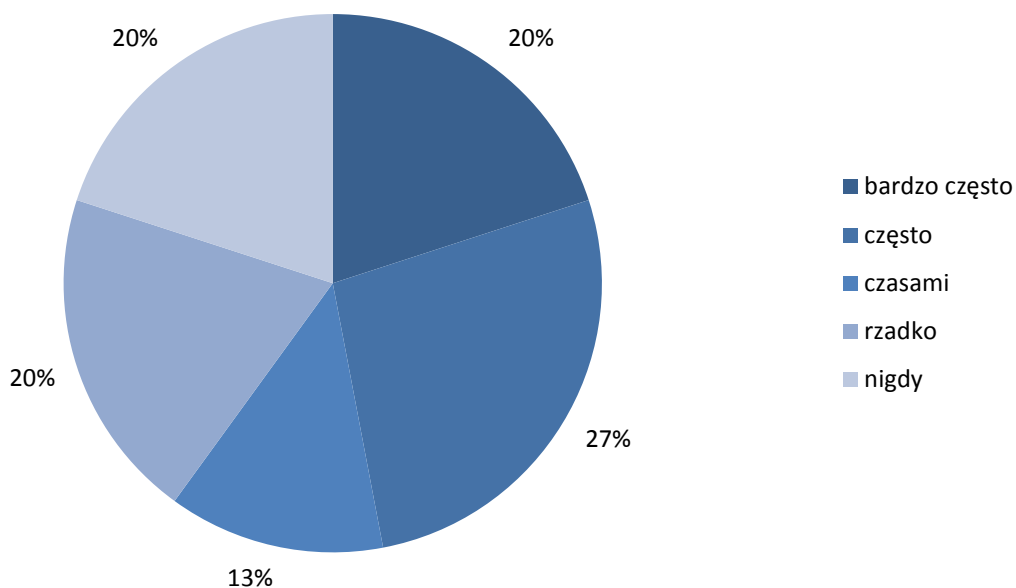
Ostatnie pytanie ze sfery problemów alkoholowych dotyczyło wzywania policji na interwencje w wyniku zakłócania porządku przez osobę nietrzeźwą. Większość ankietowanych (53%) nigdy nie wzywało policji w takim przypadku, 40% rzadko, natomiast 7% czasami.

Wykres 33 Jak często zdarza się Panu/i wezwać policję z powodu zakłócania porządku przez osobę pod wpływem alkoholu na terenie sklepu lub w jego pobliżu?

4.3 Problem nikotynowy z perspektywy sprzedawców gminy Kietrz.

Pierwsze pytanie dotyczące problemu nikotynowego poruszało kwestię palenia przez osoby niepełnoletnie. 27% respondentów odpowiedziało, że często widuje osoby niepełnoletnie palące papierosy. Po 20% zaznaczyło odpowiedzi „nigdy”, „rzadko” i „bardzo często”. 13% respondentów czasami spotyka się z tym problemem.

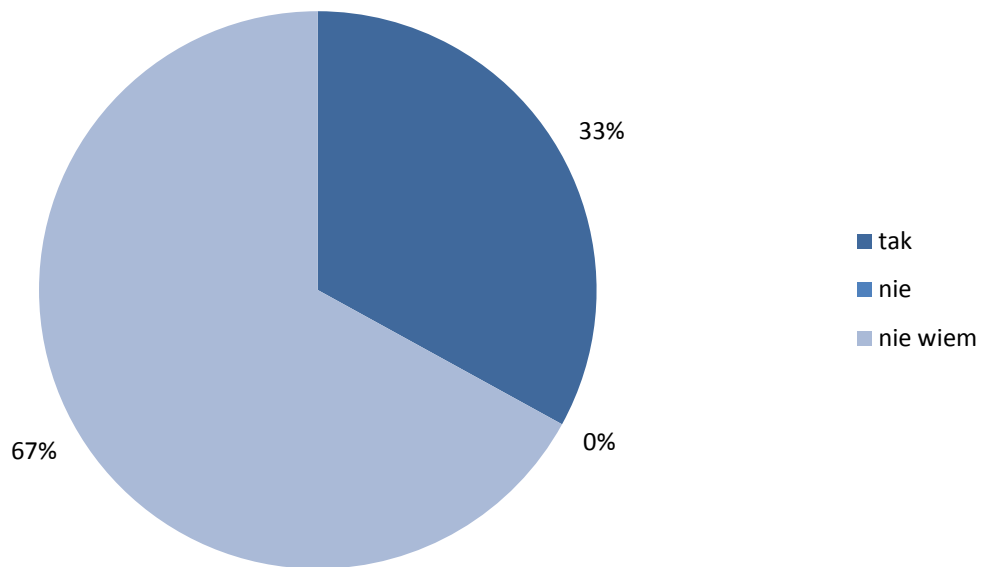

Wykres 34 Czy widuje Pan/i osoby niepełnoletnie palące papierosy?

Ankietowane osoby zostały również zapytane czy zdarzyło się im sprzedać papierosy osobom nieletnim. 100% respondentów zaprzeczyło.

4.4 Problem zażywania narkotyków w gminie Kietrz z perspektywy sprzedawców.

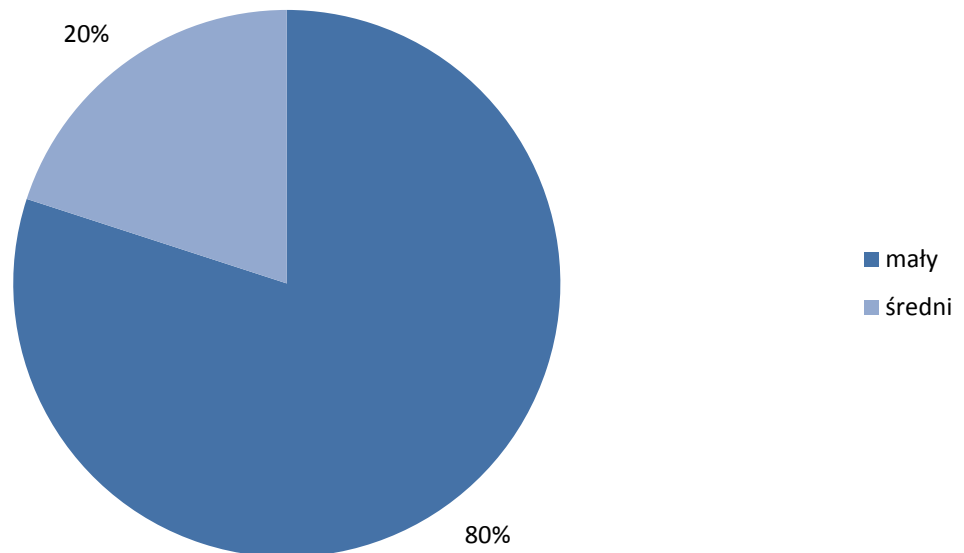
33% ankietowanych uważa, że mieszkańcy gminy Kietrz biorą narkotyki, natomiast 67% nie potrafiło udzielić odpowiedzi w tej kwestii.

Wykres 35 Czy uważa Pan/i, że mieszkańcy Pana/i miejscowości biorą narkotyki?

4.5 Problem przemocy w świadomości sprzedawców.

Ankieta skierowana do grupy sprzedawców poruszała również problem przemocy. Respondenci mieli określić jaka według nich jest skala tego zagrożenia w ich miejscowości. Większość (80%) oceniła problem jako niewielki, 20% uznało go za średni.

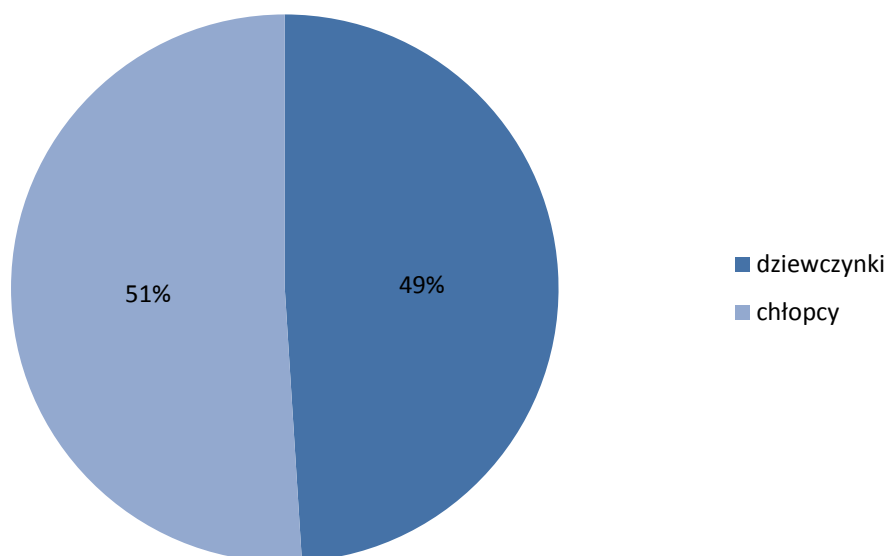
Wykres 36 Jak określiłby/określiłaby Pan/i nasilenie problemu przemocy w Pana/i miejscowości?

5. Badanie uczniów szkół podstawowych z gminy Kietrz pod kątem diagnozy problemów społecznych.

5.1 Struktura badanej grupy.

Badanie problemów społecznych w gminie Kietrz zostało przeprowadzone wśród 96 uczniów tamtejszych szkół podstawowych. Były wśród nich osoby różnej płci. Dziewczynki stanowiły 49% respondentów, natomiast chłopcy 51%. Wiek ankietowanych dzieci mieścił się w przedziale od 11 do 13 lat.

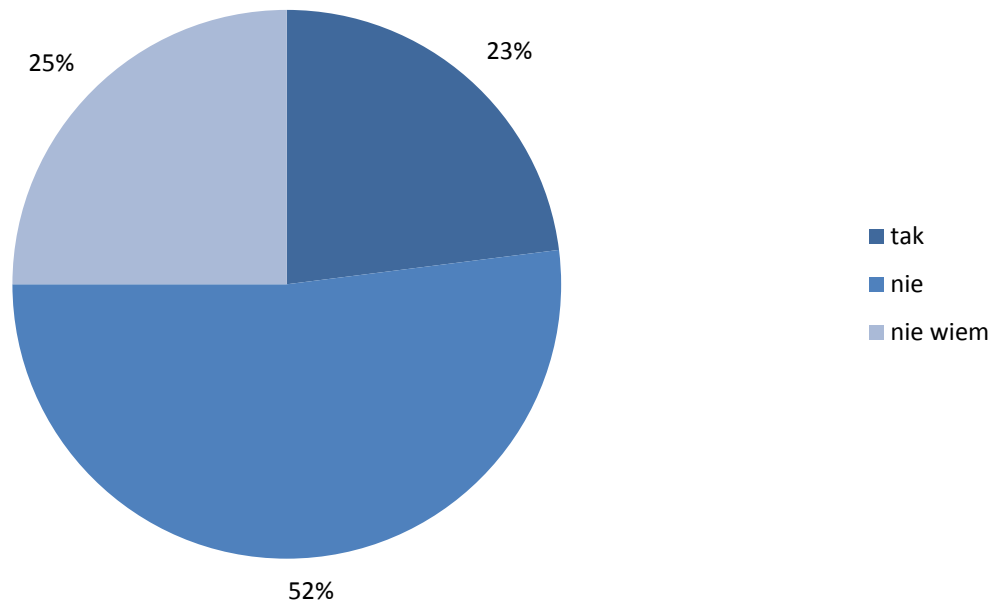

Wykres 37 Płeć badanych uczniów.

5.2 Problem alkoholowy z perspektywy uczniów szkół podstawowych w gminie Kietrz.

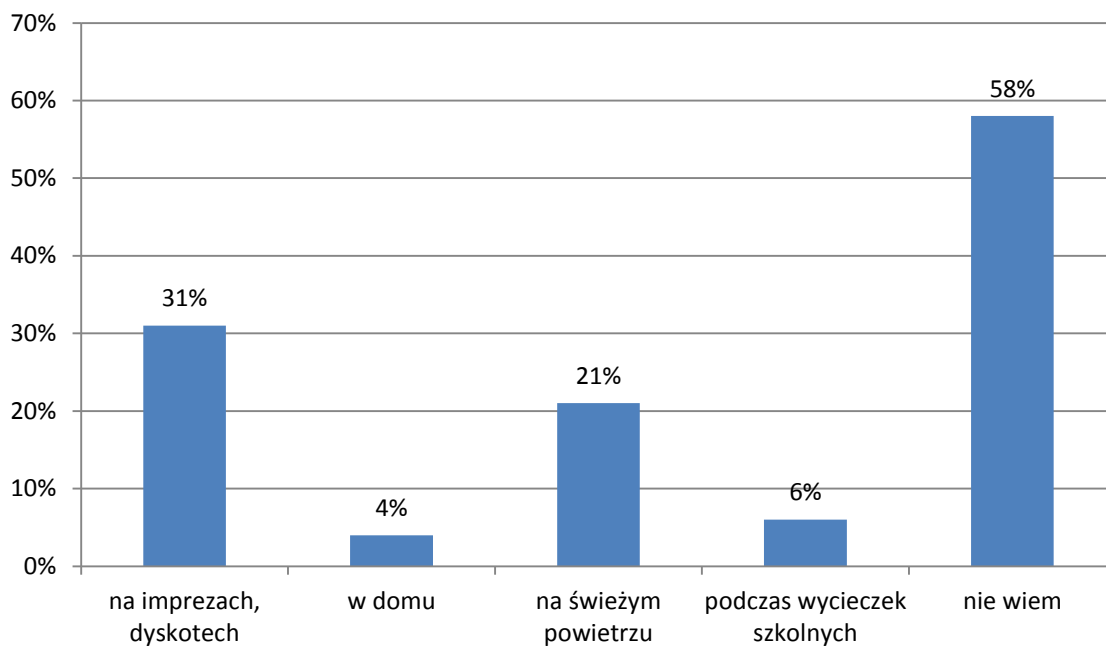
Pierwszych siedem pytań w ankiecie skierowanej do uczniów szkół podstawowych dotyczyło zagrożenia alkoholizmem. Miały one na celu otrzymanie informacji na temat skali i przyczyn problemu wśród dzieci i młodzieży, kwestii dostępności alkoholu dla nieletnich w gminie Kietrz oraz świadomości rodziców w kwestii spożywania alkoholu przez ich dzieci.

Na pytanie o to, czy według ankietowanych młodzież w ich wieku pije alkohol większość (52%) udzieliło odpowiedzi przeczącej, 23% odpowiedziało, że tak, natomiast 25% udzieliło odpowiedzi „nie wiem”.

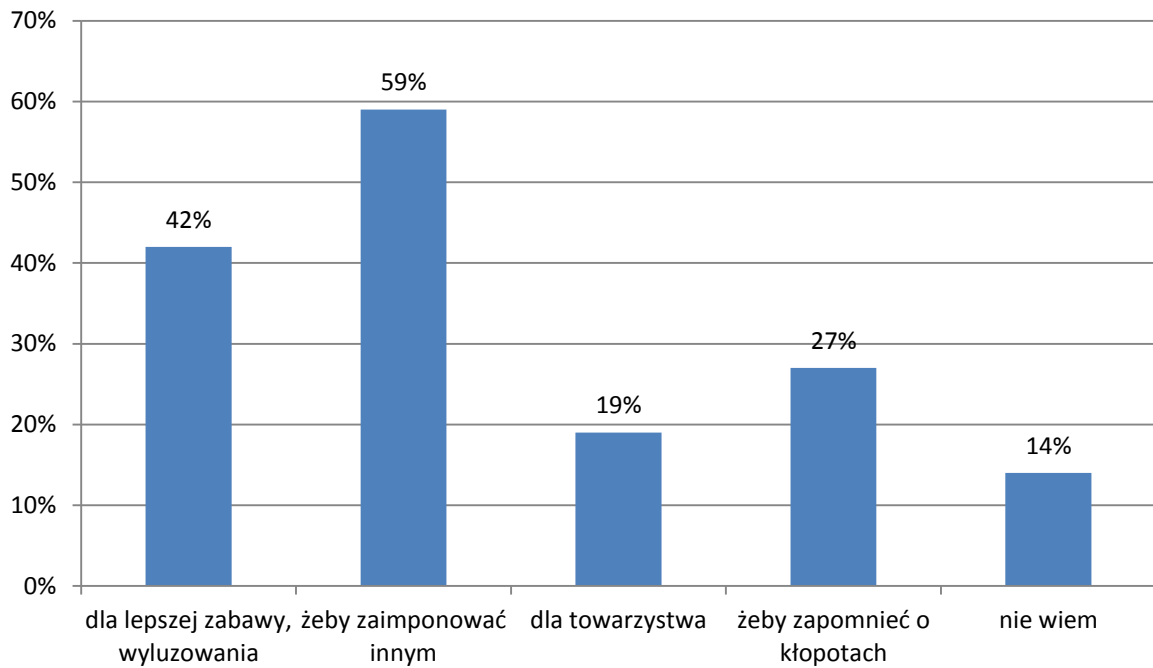
Wykres 38 Czy Twoim zdaniem osoby w Twoim wieku piją alkohol?

W przypadku pytania drugiego uczniowie mogli zaznaczyć więcej niż jedną odpowiedź. Mieli oni odpowiedzieć, gdzie ich rówieśnicy spożywają alkohol. Większość, udzieliła odpowiedzi brzmiącej „nie wiem” więc można przyjąć że 58% nie wie, gdzie rówieśnicy spożywają alkohol. 31% zaznaczyło odpowiedź „na imprezach, dyskotekach”, 21% „na świeżym powietrzu”, 6% „podczas wycieczek szkolnych”, a 4% „w domu”.

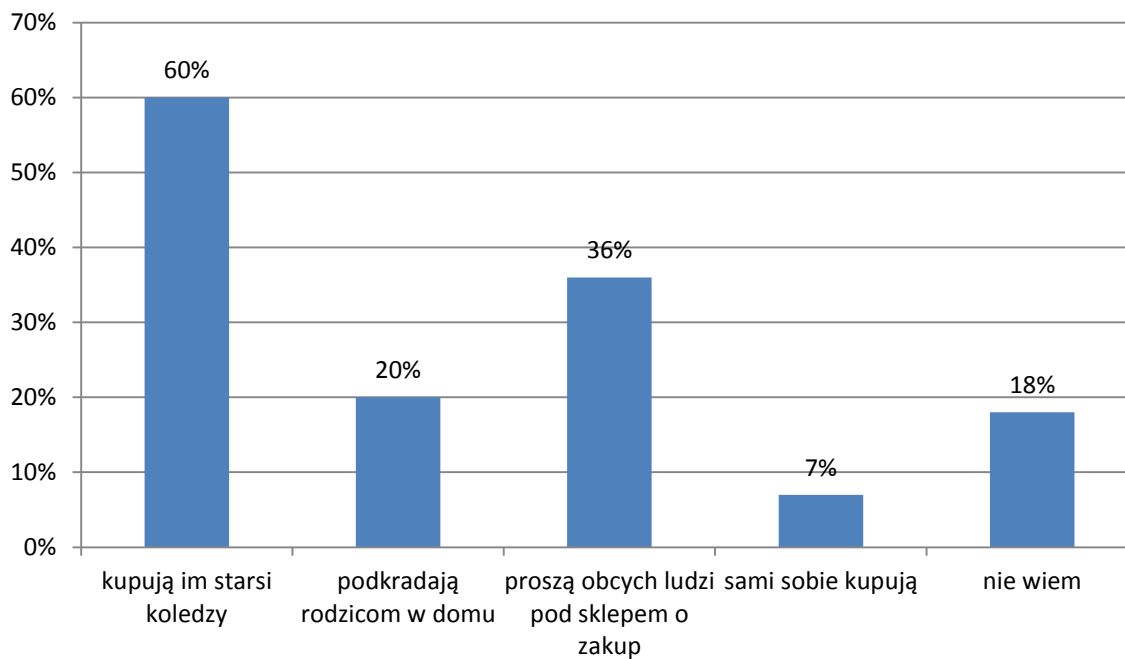
Wykres 39 Jeśli tak, to gdzie ma to miejsce?

Następne pytanie również było pytaniem wielokrotnego wyboru. Ankietowane osoby miały wypowiedzieć się na temat, jakie widzą źródła spożywania alkoholu wśród swoich rówieśników. 59% wszystkich respondentów twierdzi, że powodem jest chęć zaimponowania innym. 42% uczniów zaznaczyło odpowiedź zgodnie którą źródłem zjawiska jest pragnienie lepszej zabawy i wyluzowania się, 27% uznało za jeden z powodów chęć zapomnienia o kłopotach, a 19% uznało, że dzieci i młodzież piją alkohol dla towarzystwa. 14% zaznaczyło odpowiedź „nie wiem”.

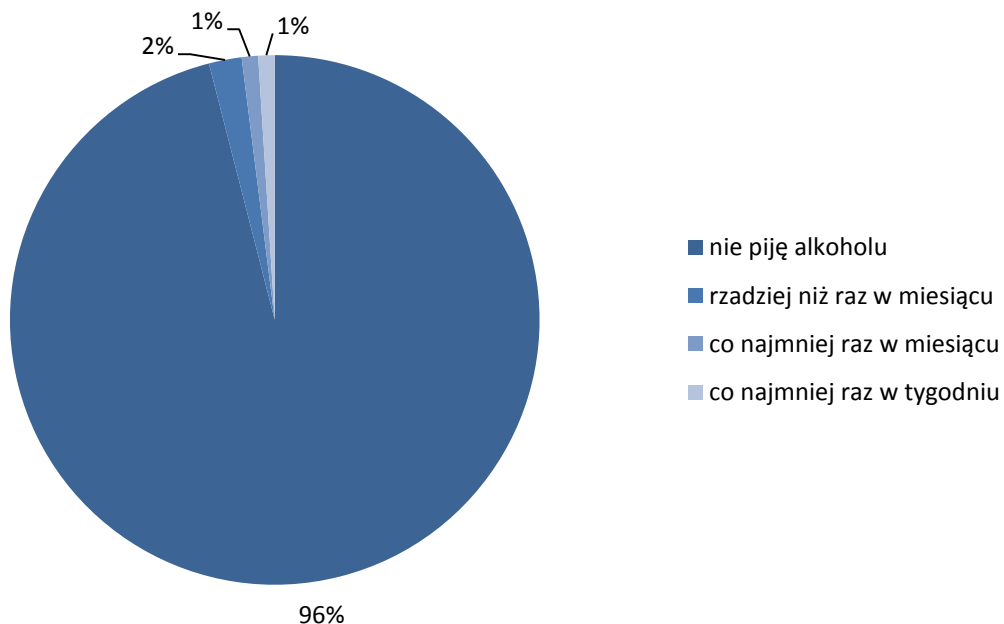
Wykres 40 Dlaczego Twoim zdaniem rówieśnicy sięgają po alkohol?

W następnej kolejności zapytano o możliwości zdobycia przez osoby nieletnie alkoholu w gminie Kietrz. Ponownie osoby odpowiadające miały możliwość zaznaczenia więcej niż jednej odpowiedzi. Według większości respondentów (60%) alkohol kupują uczniom starsi koledzy, a zgodnie z opinią 36% dzieci proszą obcych o zakup alkoholu pod sklepem. Według 20% ankietowanych ich rówieśnicy podkradają alkohol rodzicom. Na podstawie odpowiedzi 7% uczniów należy stwierdzić, że dzieci i młodzież w gminie Kietrz również sama jest w stanie kupić sobie alkohol. 18% badanych nie potrafiło podać sposobu na uzyskanie dostępu do alkoholu przez ich rówieśników.

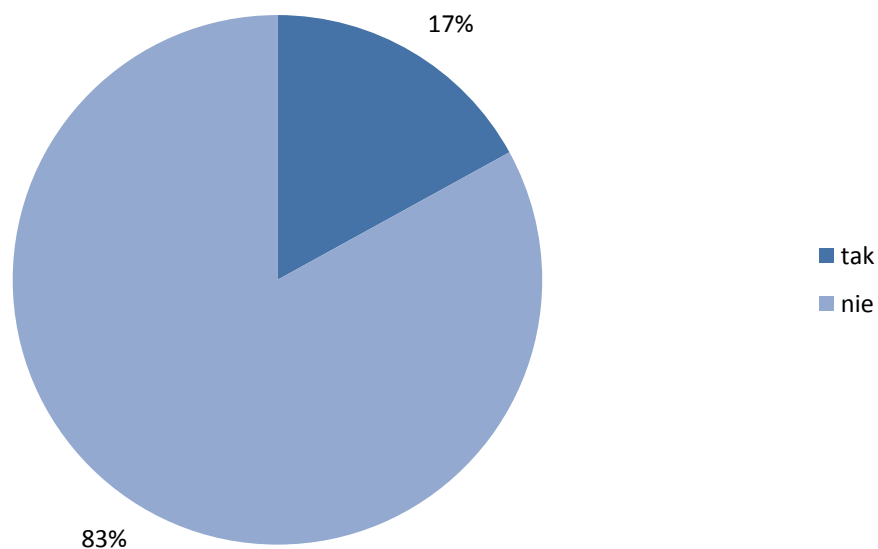
Wykres 41 Jak rówieśnicy w Twojej okolicy mogą zdobyć alkohol?

Uczniowie zostali również poproszeni o ujawnienie jak często sami spożywają alkohol. Zdecydowana większość (96%) odpowiedziała, że nie pije alkoholu. 2% zaznaczyło odpowiedź „rzadziej niż raz w miesiącu”, a po 1% „co najmniej raz w miesiącu” i „co najmniej raz w tygodniu”.

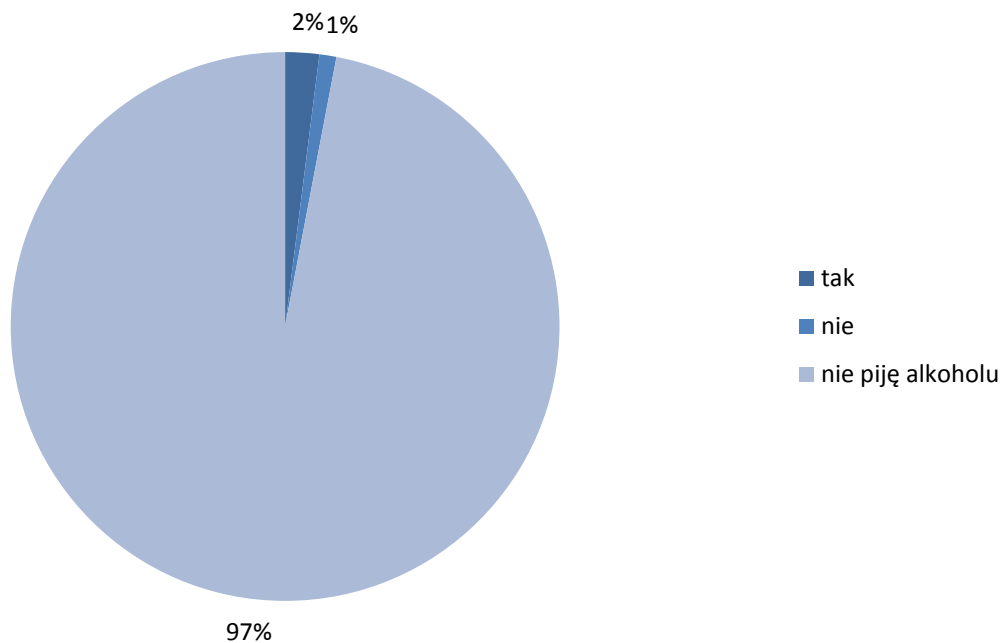
Wykres 42 Jak często zdarza Ci się spożywać alkohol?

Kolejne pytanie dotyczyło społecznych konsekwencji picia alkoholu. Zdecydowana większość uczniów (83%) nie doświadczyła żadnych nieprzyjemnych społecznych konsekwencji picia alkoholu.

Wykres 43 Czy doświadczyłeś jakichś nieprzyjemnych społecznych konsekwencji związanych z pićem alkoholu?

Ostatnie pytanie dotyczące spożywania alkoholu dotyczyło bezpośrednio badanych uczniów oraz ich rodziców. Ankietowani mieli odpowiedzieć, czy o spożywaniu przez nich alkoholu wiedzą ich rodzice. Większość (97%) stwierdziła, że nie pije alkoholu. 2% respondentów przyznała, że ich rodzice wiedzą o picie przez nich alkoholu, natomiast 1% uczniów odpowiedziało, że ich rodzice nie zdają sobie z tego sprawy.

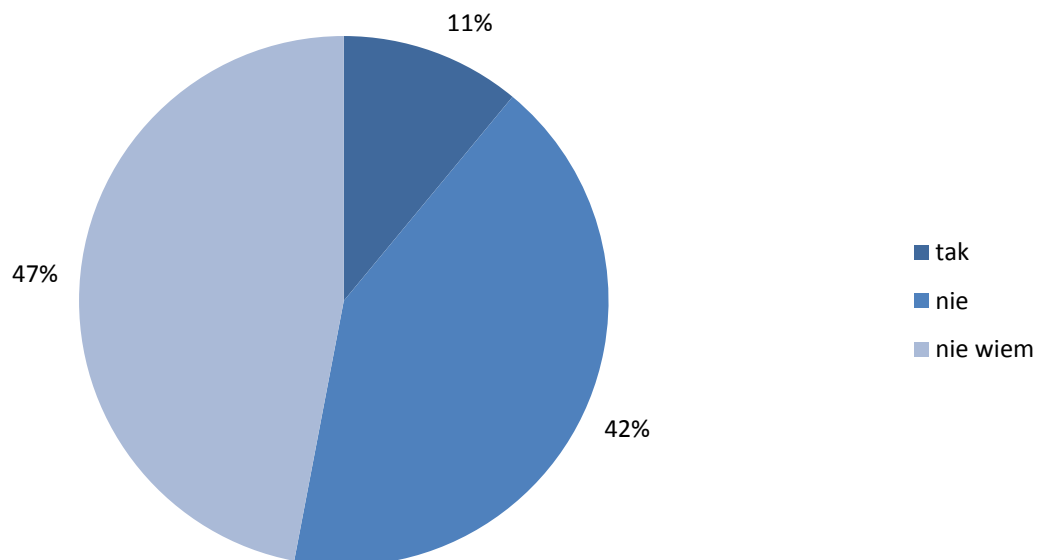

Wykres 44 Czy Twoi rodzice wiedzą, że pijesz alkohol?

5.3 Problem narkotykowy z perspektywy uczniów szkół podstawowych w gminie Kietrz.

Trzy kolejne pytania dotyczyły zagadnień związanych z zażywaniem narkotyków i substancji psychoaktywnych, takich jak dopalacze.

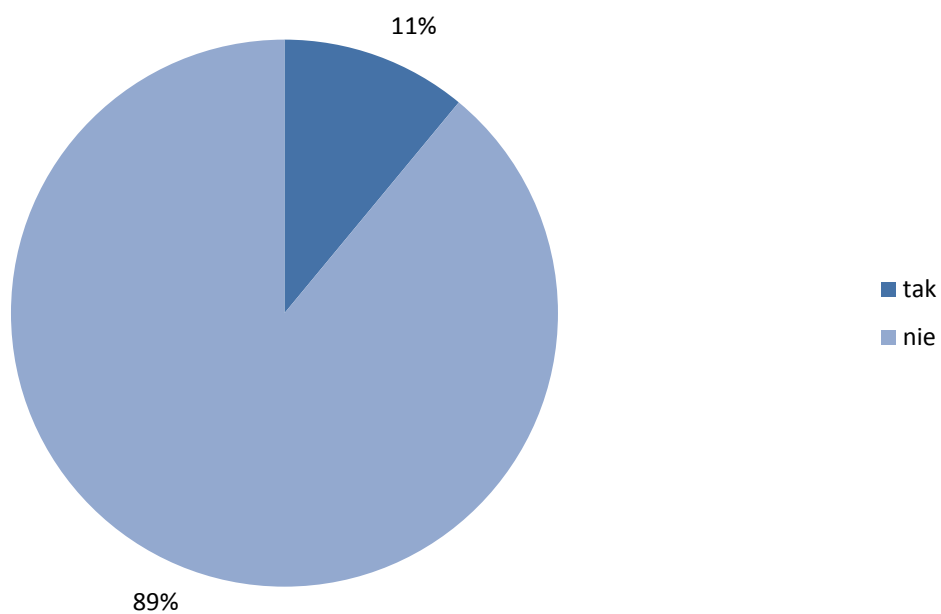
Ponownie pierwsze z serii pytań dotyczących jednego z zagrożeń społecznych było pytaniem ogólnym – uczniowie mieli odpowiedzieć, czy ich rówieśnicy mają według nich kontakt z narkotykami i dopalaczami. 42% respondentów odpowiedziało, że ich rówieśnicy nie mają kontaktu z tego typu substancjami, ale 11% udzieliło odpowiedzi twierdzącej. 47% ankietowanych nie potrafiło udzielić odpowiedzi.

Wykres 45 Czy osoby w Twoim wieku mają kontakt z narkotykami albo dopalaczami?

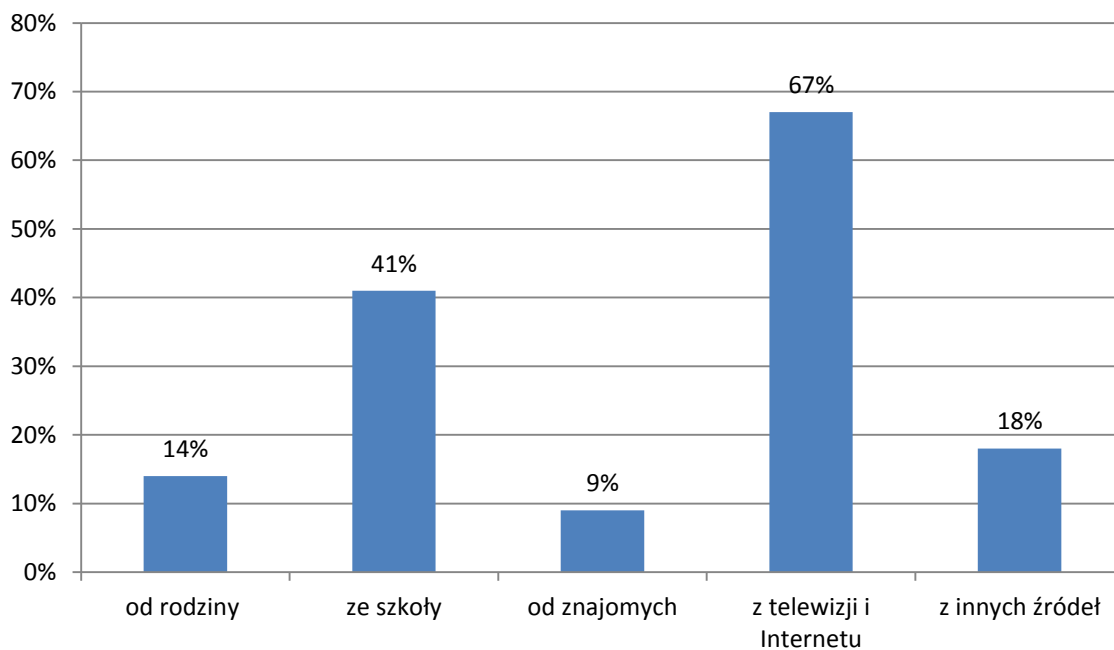

Następne pytanie odnosiło się już bezpośrednio do doświadczeń narkotykowych ankietowanych uczniów. 11% z nich przyznało się, że zażywało jakieś narkotyki lub dopalacze.

Wykres 46 Czy zażywałeś kiedyś jakieś narkotyki albo dopalacze?

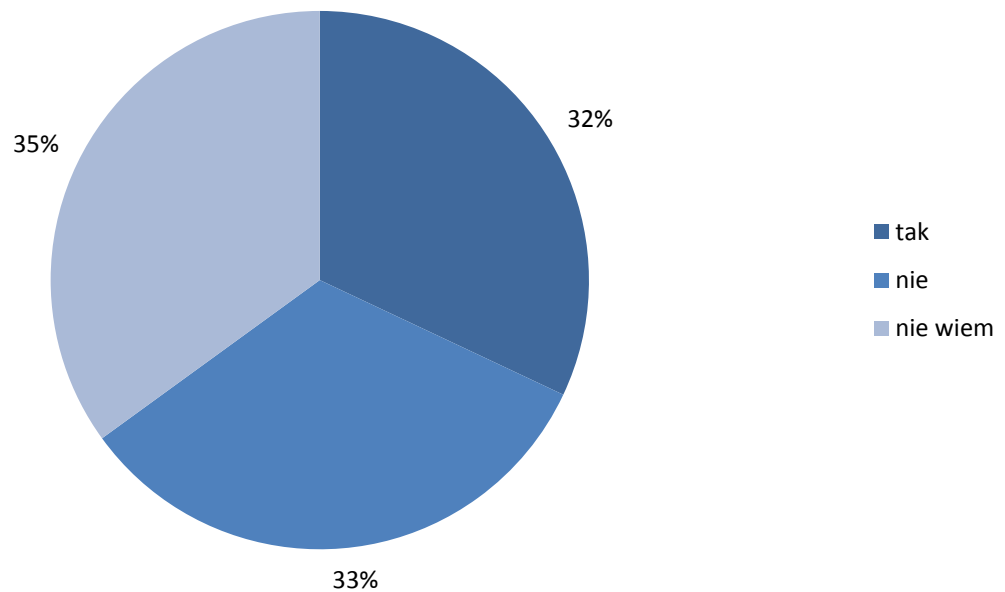
Respondenci byli również pytani o źródła, z których czerpią wiedzę na temat narkotyków i dopalaczy. Było to kolejne pytanie wielokrotnego wyboru. 67% uczniów czerpie swoją wiedzę na temat tego typu substancji z Internetu i telewizji. 41% uczniów uzyskuje swoją wiedzę na ten temat w szkole. 14% ankietowanych czerpie informacje od rodziny a 9% od znajomych. 18% badanych zaznaczyła natomiast odpowiedź „inne źródła”.

Wykres 47 Skąd czerpiesz wiedzę dotyczącą narkotyków i dopalaczy?

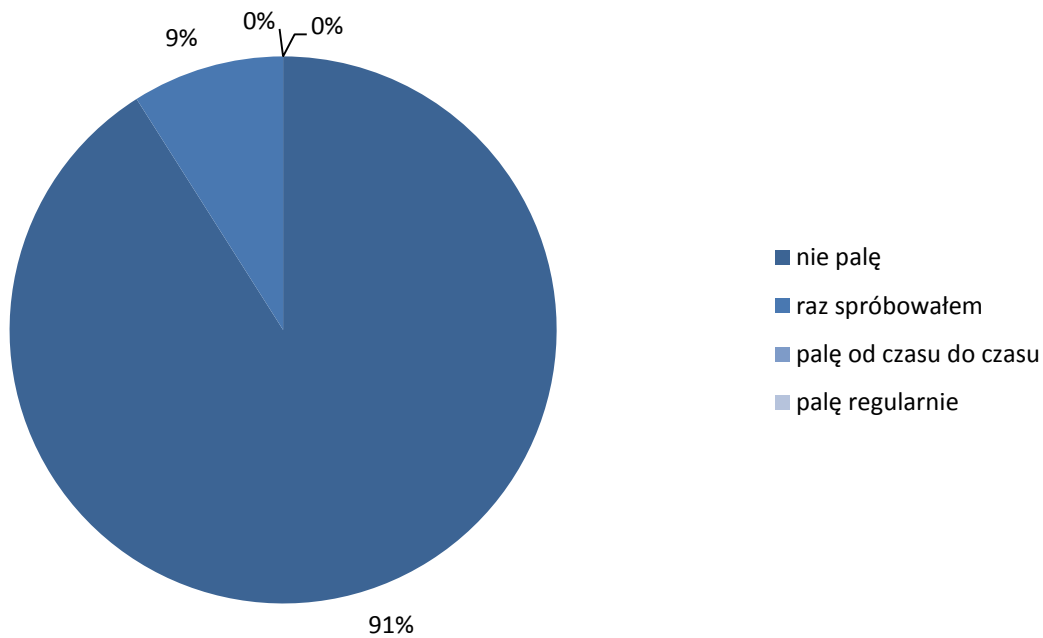
5.4 Problem nikotynowy z perspektywy uczniów szkół podstawowych w gminie Kietrz.

Na pytanie, czy osoby w wieku respondentów palą papierosy, padły zróżnicowane odpowiedzi. 33% zaprzeczyła, jakoby osoby w ich wieku paliły papierosy. 32% badanych uczniów udzieliła odpowiedzi twierdzącej, natomiast 35% nie miało zdania na ten temat.

Wykres 48 Czy osoby w twoim wieku palą papierosy?

Kolejne pytanie miało na celu zbadanie odsetka uczniów palących z określoną częstotliwością. Większość uczniów (91%) nie pali, blisko co dziesiąty (9%) przyznał, że spróbował papierosa jednokrotnie.

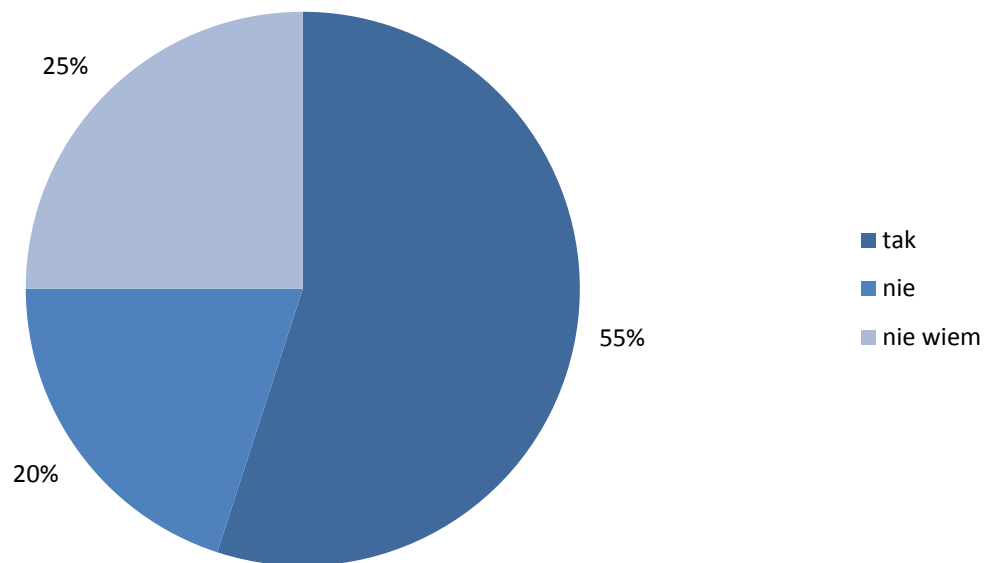

Wykres 49 Czy palisz papierosy?

5.5 Problem przemocy w środowisku szkolnym z perspektywy uczniów szkół podstawowych.

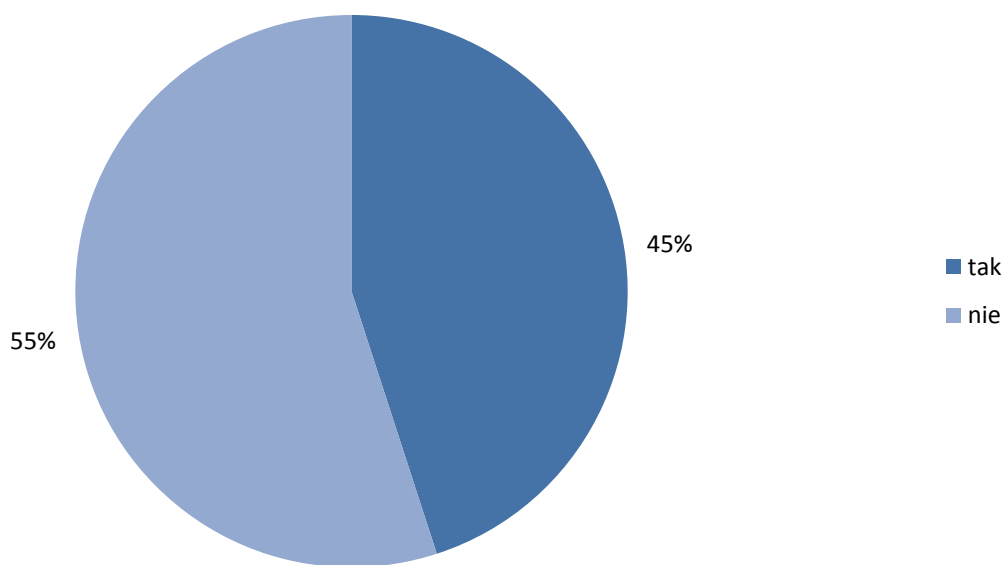
Uczniowie szkół podstawowych byli pytani również o przemoc w ich szkołach: zarówno o ich ogólne obserwacje, osobiste doświadczenia, a także zachowanie wobec rówieśników.

Na pytanie o problem przemocy pomiędzy uczniami 55% badanych odpowiedziało, że zagrożenie to występuje w ich szkołach, 20% zaprzeczyła. Osób niezdecydowanych w badanej grupie było 25%.

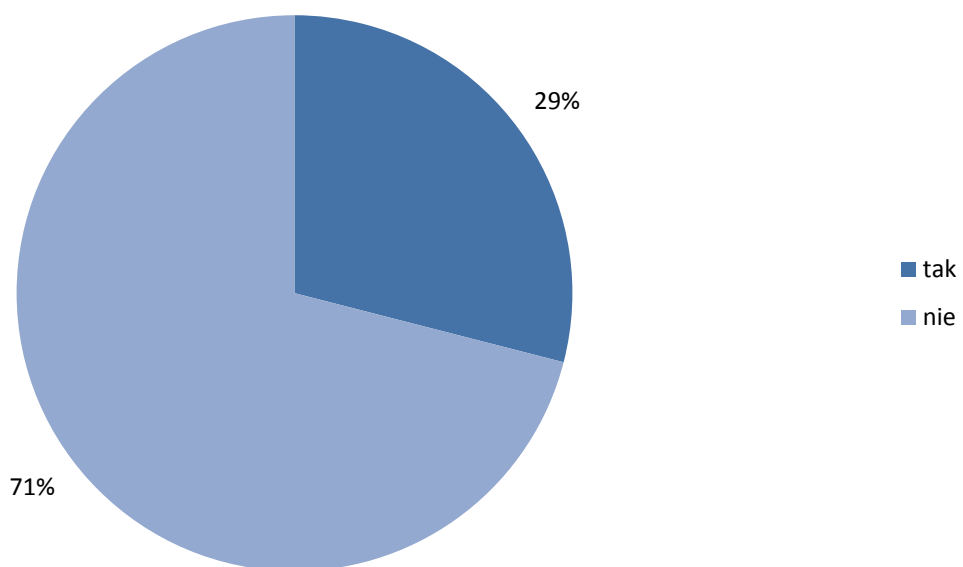
Wykres 50 Czy w Twojej szkole występuje problem przemocy między uczniami?

Następne pytanie dotyczyło osobistych doświadczeń ankietowanych uczniów. 45% z nich przyznało, że doświadczyło przemocy ze strony rówieśników.

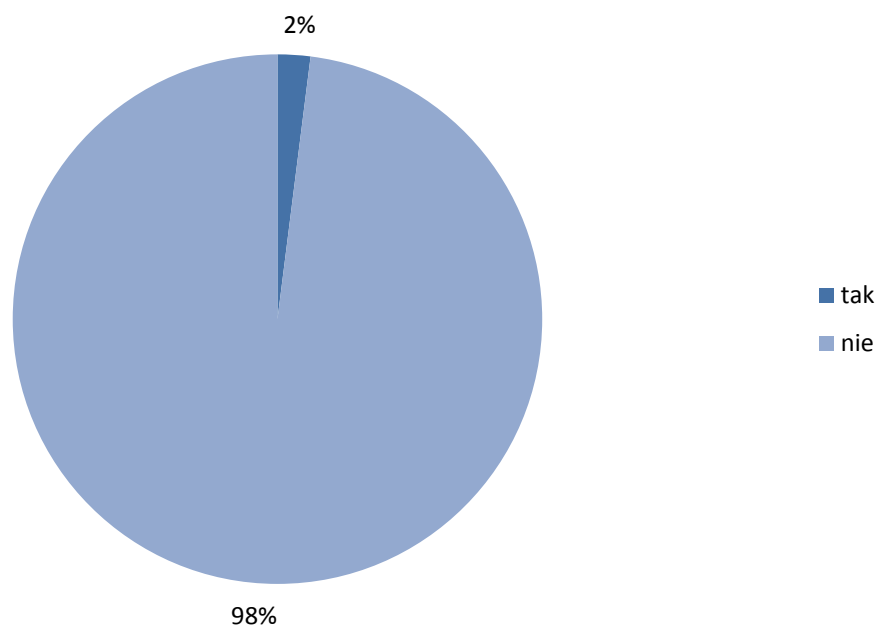
Wykres 51 Czy doświadczyłeś kiedyś przemocy ze strony rówieśników?

Respondenci zostali również zapytani, czy sami stosowali przemoc. 71% uczniów udzieliło odpowiedzi przeczącej, jednak 29% przyznało się, zdarzyło im się stosować przemoc.

Wykres 52 Czy samemu zdarzyło Ci się stosować przemoc?

Następnie zapytano uczniów, czy w ich domach występuje problem przemocy – 98% z nich zaprzeczyło.

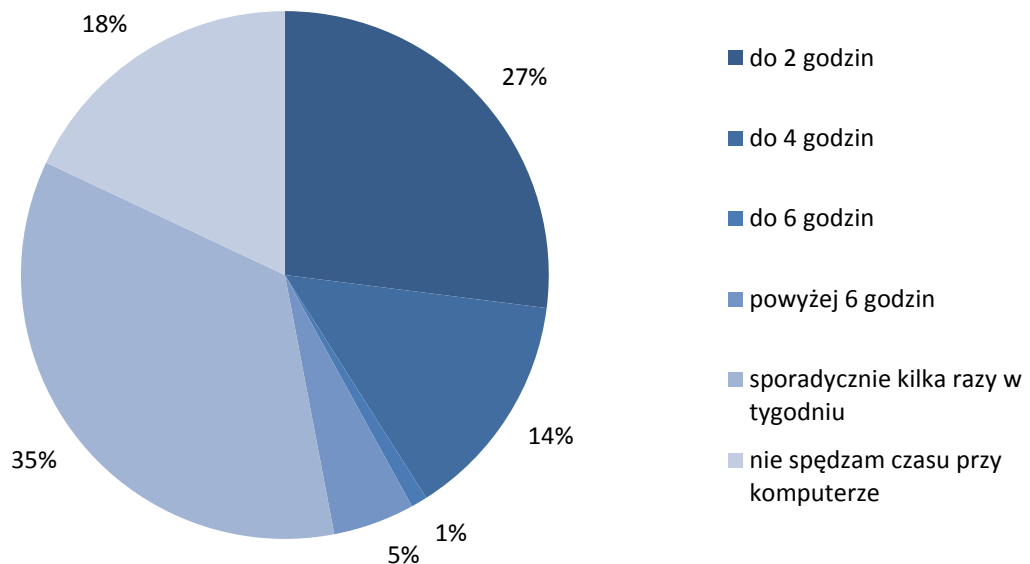
Wykres 53 Czy w Twoim domu występuje problem przemocy?

5.6 Problem uzależnienia od komputera i Internetu oraz cyberprzemocy z punktu widzenia uczniów szkół podstawowych w gminie Kietrz.

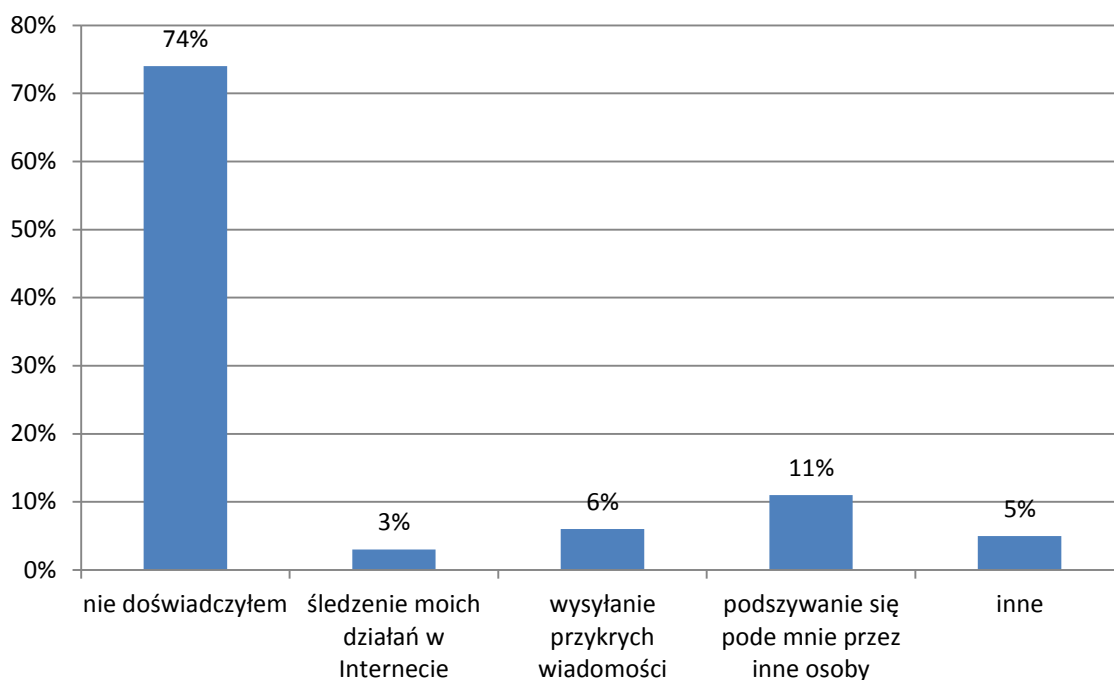
Problemem społecznym, który został poruszony jako następny, było uzależnienie od komputera i Internetu, a także zagrożenie cyberprzemocą.

Pierwsze pytanie z tej serii dotyczyło czasu, jaki ankietowani uczniowie spędzają każdego dnia przed komputerem. 35% z nich odpowiedziało, że korzysta z komputera sporadycznie, kilka razy w tygodniu. 27% ankietowanych spędza przy komputerze do 2 godzin, 14% do 4 godzin, 1% do 6 godzin, 5% uczniów powyżej 6 godzin. 18% badanych nie spędza czasu przed komputerem.

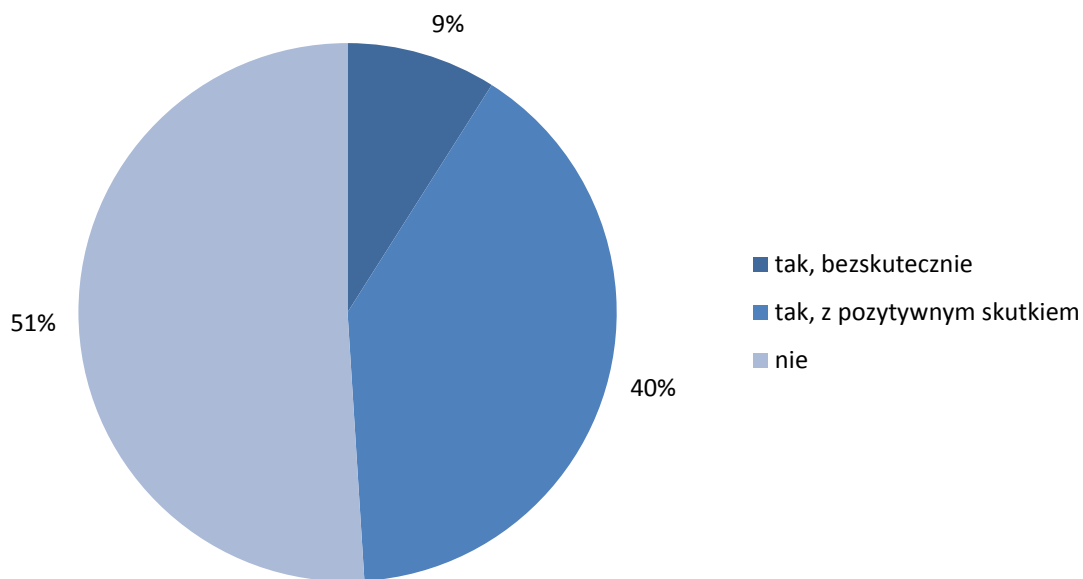
Wykres 54 Ile czasu dziennie spędzasz przed komputerem?

Kolejne pytanie było pytaniem wielokrotnego wyboru i dotyczyło doświadczania przemocy w sieci internetowej. 74% ankietowanych odpowiedziało, że nie miało tego typu doświadczeń. 11% uczniów spotkało się z podszywaniem się pod nich innych osób, 6% z wysyłaniem przykrych wiadomości, 3% zaznaczyła odpowiedź mówiącą o śledzeniu ich poczynań w Internecie, natomiast 5% spotkała się z jeszcze innymi niepożądanymi zjawiskami. Jako inne rodzaje przemocy, niewymienione w ankiecie, uczniowie podali wyzywanie niedorzecznymi przekleństwami oraz udostępnianie zdjęć, a także komplementowanie niosące znamiona przemocy seksualnej. Jeden z uczniów podał jedynie okoliczność, jaką było granie w grę na multiplayer.

Wykres 55 Czy doświadczyłeś kiedyś przykrych dla Ciebie zachowań przez Internet? Jeżeli tak, to jaką miały one formę?

Uczniowie zostali również pytani, czy próbowali ograniczyć czas, jaki spędzają przy komputerze. Pytanie miało na celu uzyskania informacji jak wielu uczniów nie jest zadowolonych z tego, ile czasu spędza przed komputerem, bądź też czuje, że przekracza w tej kwestii pewną bezpieczną normę, a także ilu z nich jest w stanie podejmować próby walki z uzależnieniem. Okazało się, że 51% ankietowanych nie podejmowało takich prób, natomiast 40% czyniło to z skutecznym. 9% uczniów próbowało bezskutecznie.

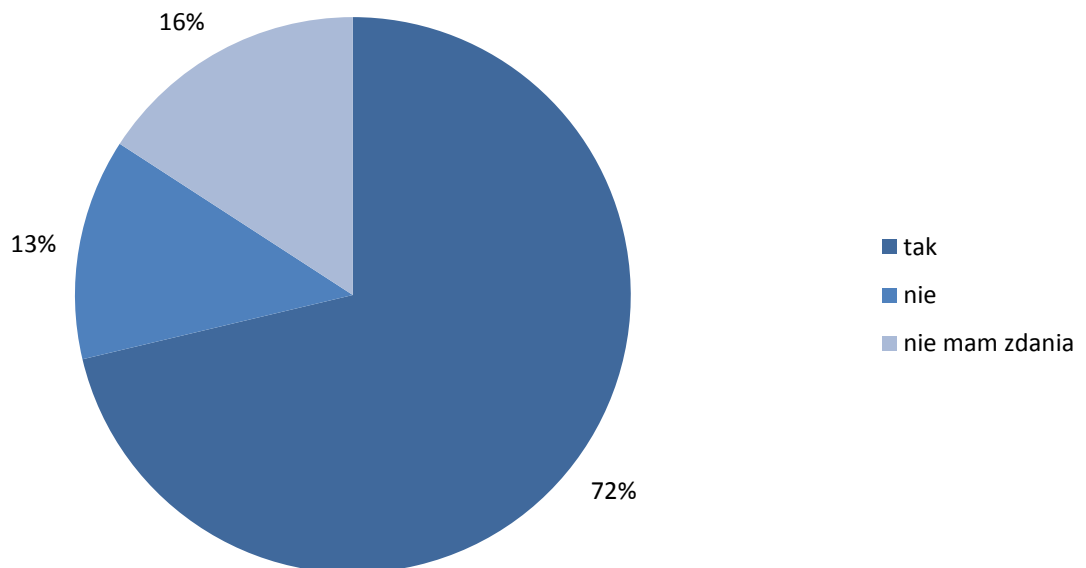

Wykres 56 Czy podejmowałeś próby ograniczenia czasu poświęconego na surfowanie po Internecie?

5.7 Poglądy uczniów szkół podstawowych na temat alkoholizmu oraz sprzedaży alkoholu osobom niepełnoletnim na terenie gminy Kietrz.

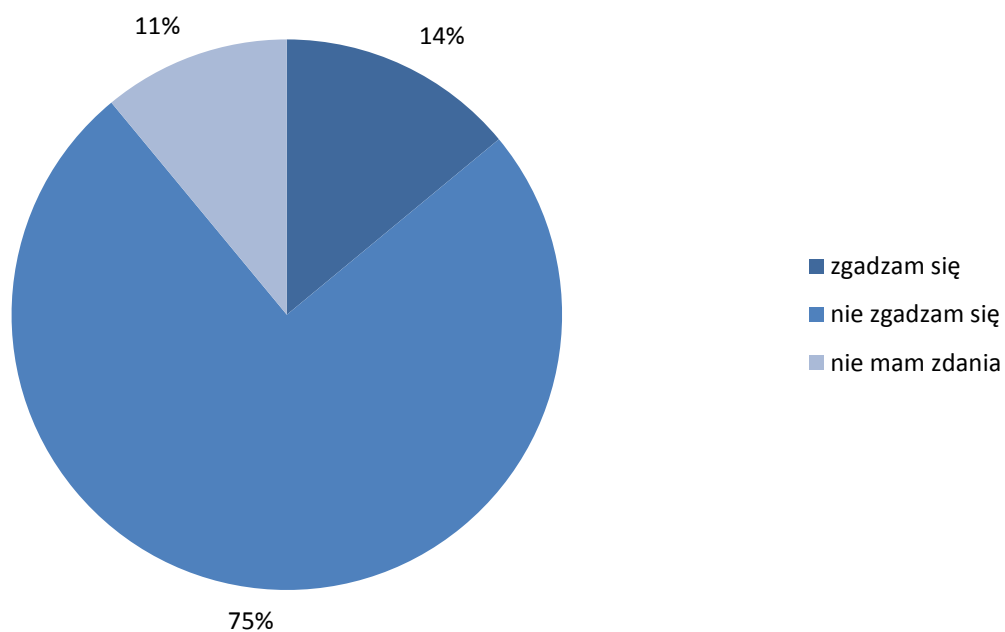
Kolejne pytania w ankiecie dotyczyły ogólnych poglądów uczniów szkół podstawowych na temat zagrożenia alkoholizmem wśród osób młodych, stanu wiedzy respondentów na temat napojów alkoholowych, sprzedaży alkoholu osobom nieletnim w ich otoczeniu, a także problemu narkomanii wśród osób młodych.

72% pytaných uczniów zgadza się z twierdzeniem, iż każdy może się uzależnić od alkoholu. 13% uznało, że nie każdy może uzależnić się od alkoholu, natomiast 16% nie miało zdania.

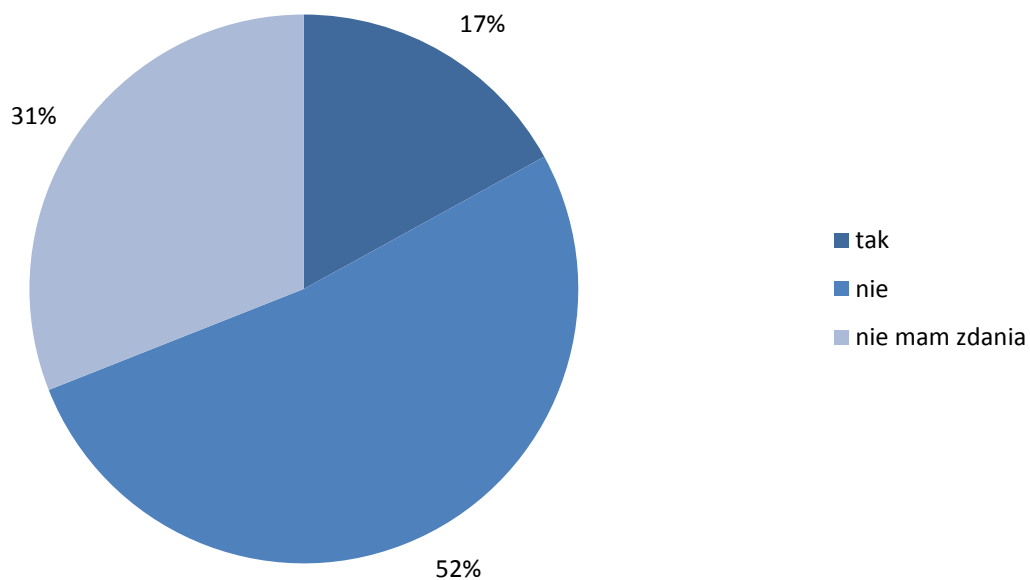
Wykres 57 Każdy może uzależnić się od alkoholu.

Kolejne pytanie miało za zadanie ukazać poziom świadomości uczniów szkół podstawowych na temat piwa. Respondenci mieli możliwość zgodzić się bądź nie ze stwierdzeniem, że „piwo to nie alkohol”. 75% badanych stwierdziło, że piwo jest alkoholem, natomiast 14% potwierdziło postawioną błędną tezę, że piwo nie jest alkoholem. 11% nie wyraziło zdania na ten temat.

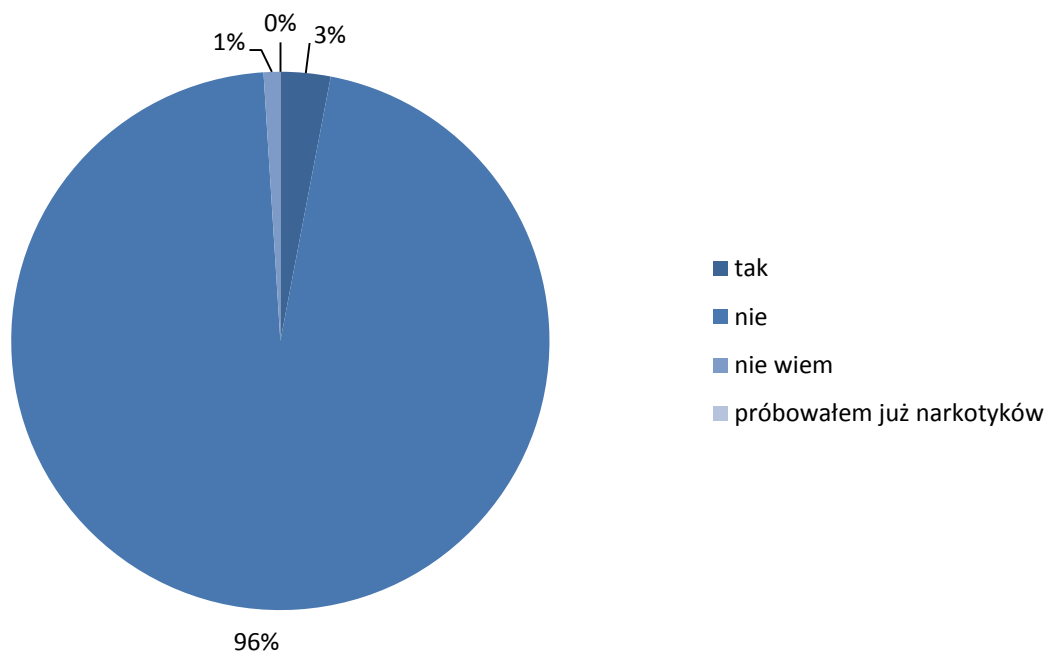
Wykres 58 Piwo to nie alkohol.

Następnie badani uczniowie mieli za zadanie wypowiedzieć się czy w ich mieście znajdują się miejsca, gdzie osoba niepełnoletnia może bez problemu zakupić alkohol. 52% nie zgodziło się z tym twierdzeniem, 17% zna takie miejsca. 31% respondentów nie miało zdania w tej kwestii.

Wykres 59 W moim mieście są miejsca, gdzie osoba niepełnoletnia może kupić alkohol bez problemu.

Ostatnie pytanie z tej serii dotyczyło kwestii narkotyków. Uczniowie mieli odpowiedzieć, chcieliby spróbować narkotyku. 96% badanych zaprzeczyła, 3% chciałaby spróbować narkotyku, a 1% nie posiadało zdania w tej kwestii.

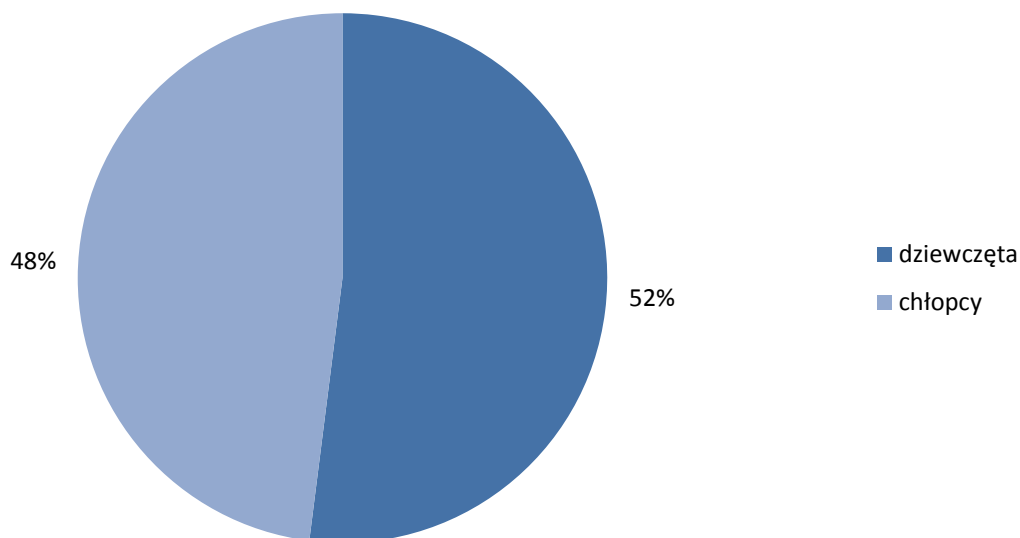

Wykres 60 Chciałbym kiedyś spróbować narkotyku.

6. Badanie uczniów szkół ponadpodstawowych z gminy Kietrz pod kątem diagnozy problemów społecznych.

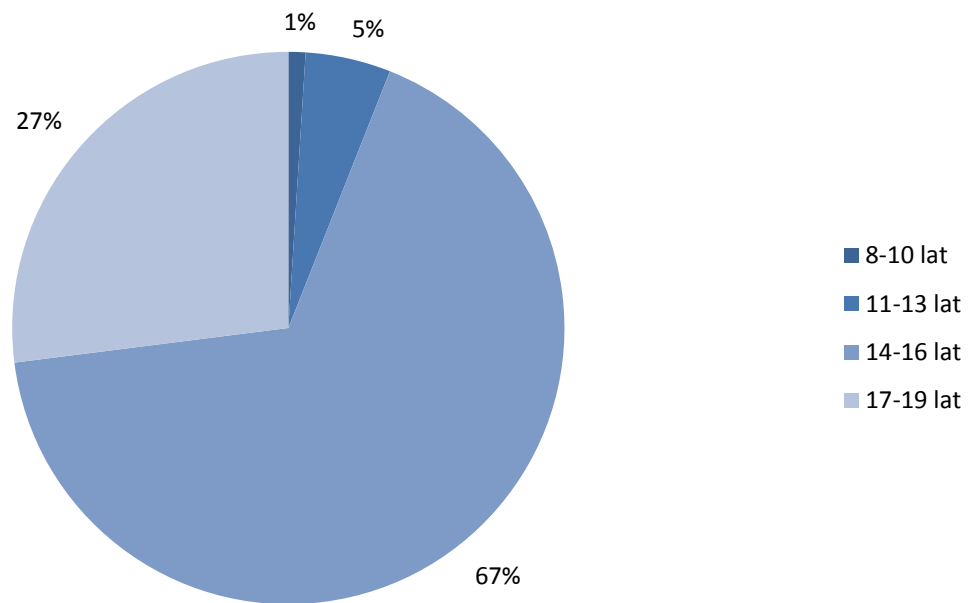
6.1 Struktura badanej grupy.

Badanie przeprowadzono także w grupie 183 uczniów szkół ponadpodstawowych. Podobnie jak w przypadku uczniów szkół podstawowych, grupa była zróżnicowana pod względem płci oraz wieku. W badaniu wzięło udział 52% dziewcząt oraz 48% chłopców. 67% stanowiły osoby w wieku między 14 a 16 lat, kolejną zaś pod względem liczebności stanowiła grupa uczniów w wieku od 17 do 19 lat (27%). 4% uczniów było w wieku 11 do 13 lat, a 1% w wieku 8 do 10 lat.

Wykres 61 Podział respondentów ze względu na płeć.

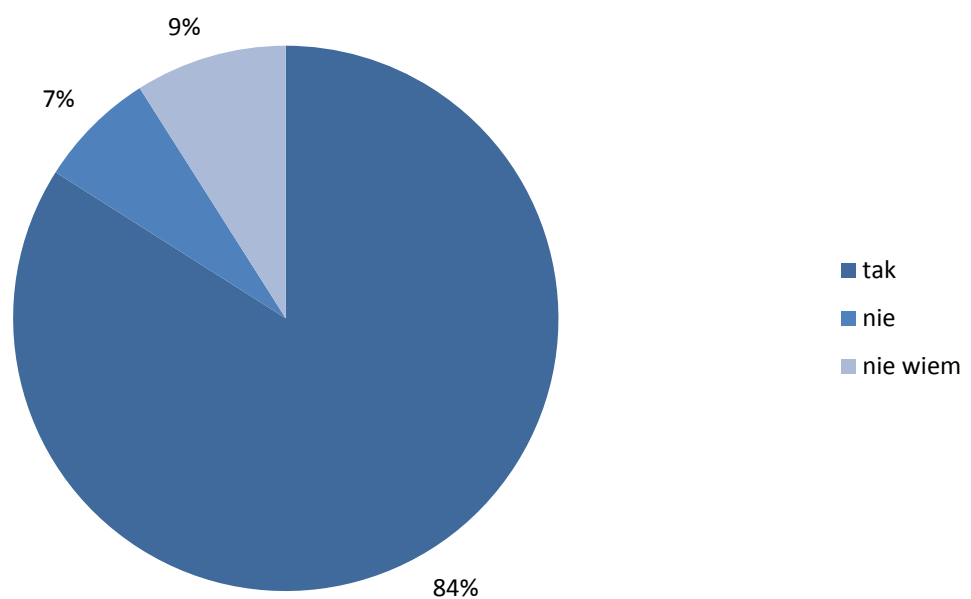

Wykres 62 Podział respondentów ze względu na wiek.

6.2 Problem alkoholowy z perspektywy uczniów szkół ponadpodstawowych.

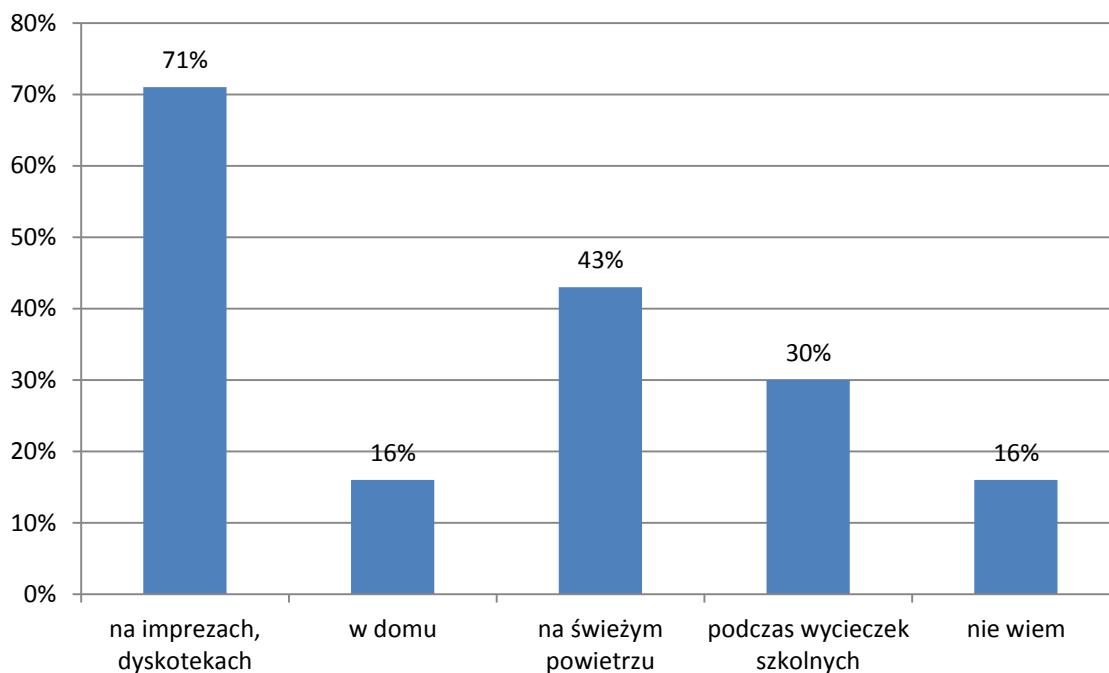
Pierwszym zagadnieniem o które pytała ankieta, było spożywania alkoholu przez osoby niepełnoletnie. Rozpoczęto od pytań ogólnych o skalę problemu, jego przyczyny oraz związane z nim okoliczności.

Uczniowie mieli za zadanie określić, czy ich rówieśnicy spożywają alkohol. Zdecydowana większość (84%) przyznała, że młodzież w ich wieku pije alkohol, natomiast 7% zaprzeczyło. 9% nie posiadało zdania na ten temat.

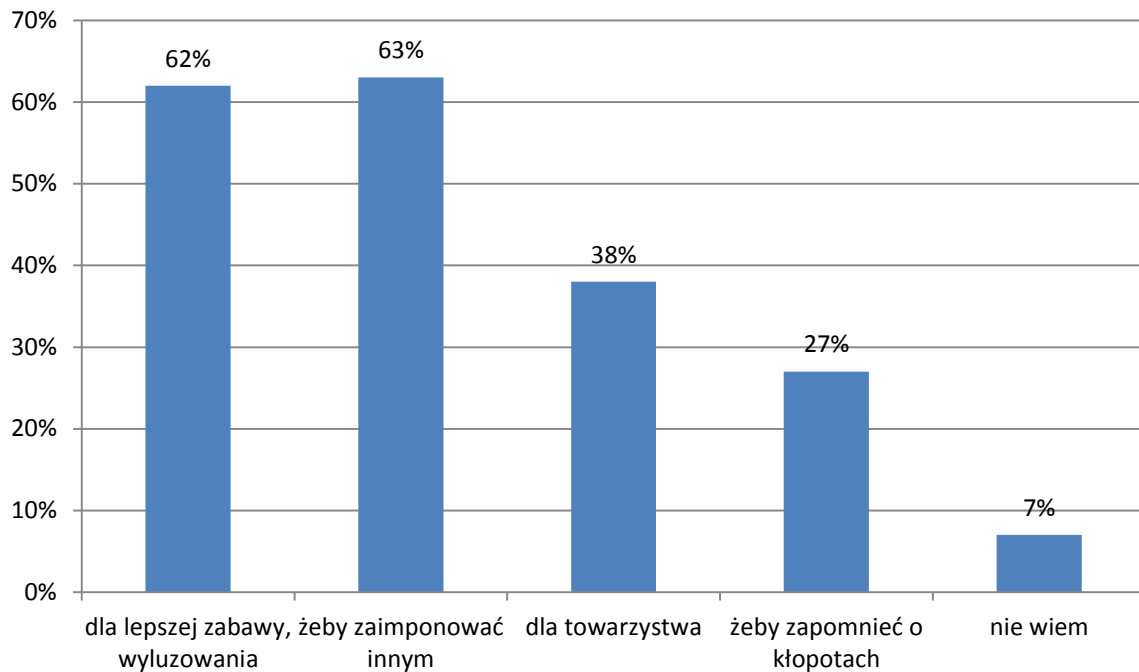
Wykres 63 Czy Twoim zdaniem osoby w Twoim wieku piją alkohol?

Kolejne pytanie było pytaniem wielokrotnego wyboru i dotyczyło miejsc, gdzie młodzież spożywa napoje alkoholowe. 71% z nich uważa, że rówieśnicy piją alkohol na imprezach i dyskotekach, 43%, że czynią to na świeżym powietrzu. 30% respondentów przyznało, że do spożycia alkoholu dochodzi podczas wycieczek szkolnych. 16% uczniów zaznaczyła odpowiedź „w domu”, taki sam odsetek nie potrafił udzielić odpowiedzi na to pytanie.

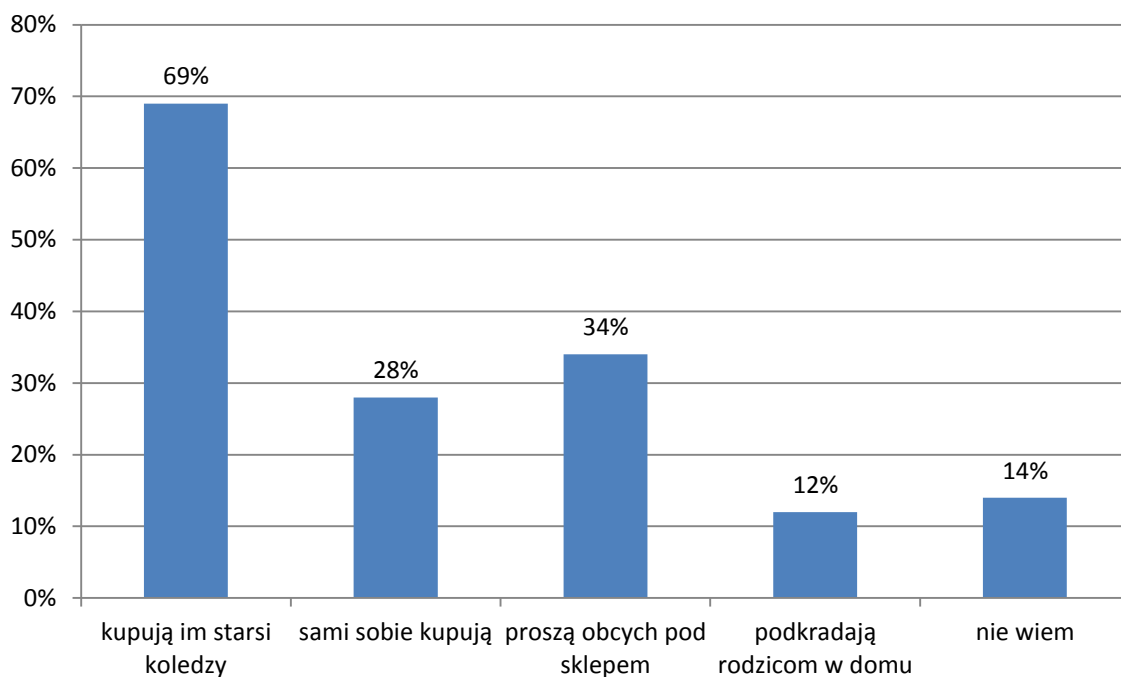
Wykres 64 Jeśli tak, to gdzie ma to miejsce?

Na następne pytanie również można było udzielić wielu odpowiedzi. Badało ono powody, z jakich młodzież sięga po alkohol. 63% ankietowanych za przyczynę tego zjawiska uznało chęć zaimponowania innym, natomiast 62% pragnienie lepszej zabawy, wyluzowania się. 38% uczniów przyznało, że młodzież czyni to dla towarzystwa. 27% stwierdziło, że picie alkoholu wśród osób nieletnich ma swoje źródło w chęci zapomnienia o kłopotach. 7% uczniów nie potrafiło udzielić odpowiedzi.

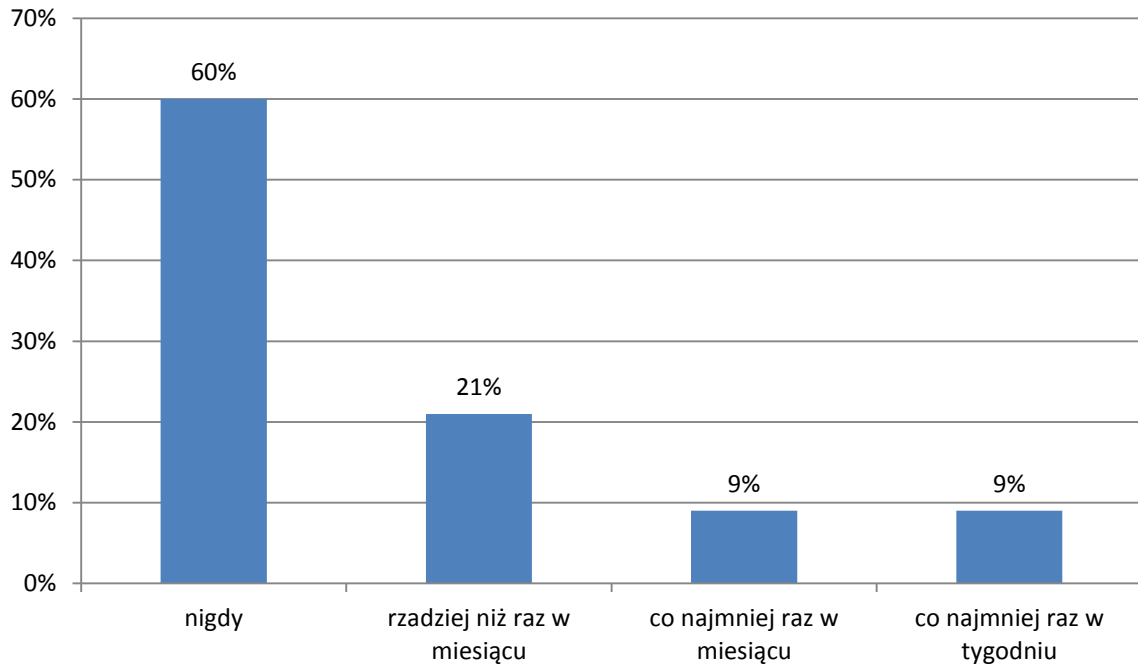
Wykres 65 Dlaczego Twoim zdaniem młodzież sięga po alkohol?

Badani uczniowie byli pytani również o sposoby zdobywania alkoholu przez młodzież. Podobnie jak w przypadku uczniów szkół podstawowych tutaj respondenci uznali za główny sposób prośenie o zakup alkoholu starszych kolegów (69%). 34% uczniów zaznaczyło odpowiedź, według której młodzi ludzie proszą o zakup obcych ludzi pod sklepem, natomiast 28% ankietowanych stwierdziła, że młodzież w ich wieku sama kupuje sobie alkohol. 12% stwierdziło, że podkradają oni alkohol rodzicom w domu. 14% badanych nie potrafiło udzielić odpowiedzi.

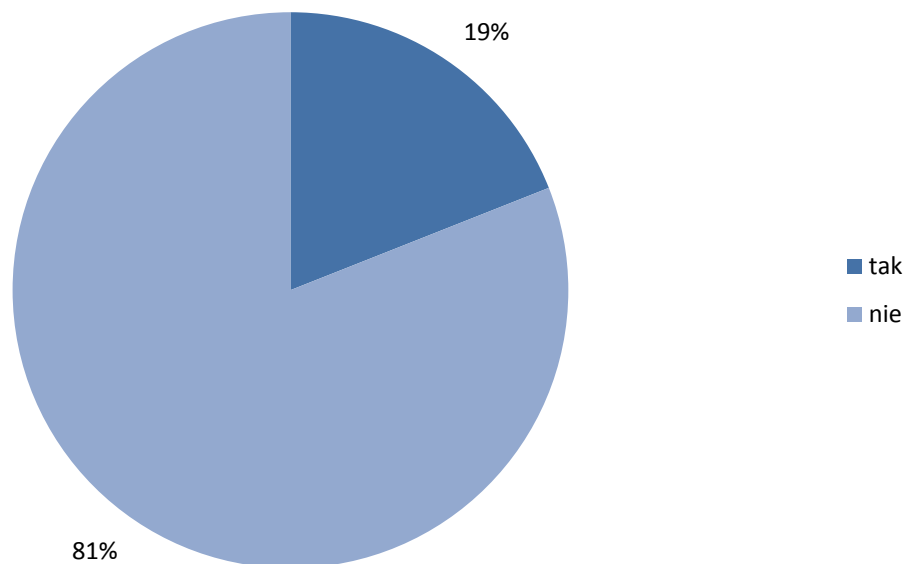
Wykres 66 Jak młodzież w Twojej okolicy może zdobyć alkohol?

Kolejne pytanie dotyczyło bezpośrednio częstotliwości picia napojów alkoholowych przez osoby wypełniające ankietę. 60% odpowiedziało, że nigdy nie pije alkoholu, 21% przyznała się do spożywania napojów alkoholowych rzadziej niż raz w miesiącu, 9% czyni to co najmniej raz w tygodniu i taki sam odsetek uczniów co najmniej raz w miesiącu.

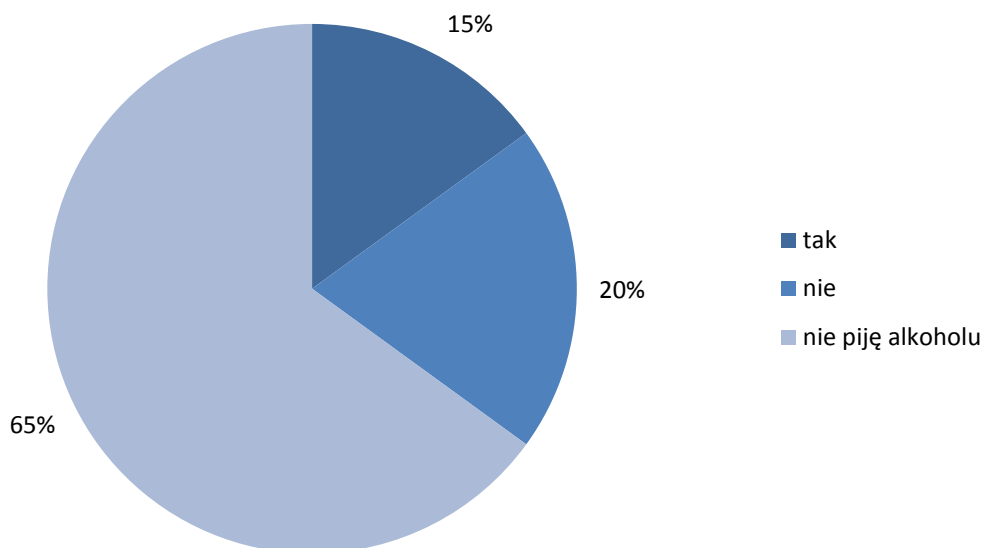
Wykres 67 Jak często zdarza Ci się spożywać alkohol?

Następnie uczniowie udzielali odpowiedzi na pytanie, czy doświadczyli nieprzyjemnych konsekwencji społecznych związanych z piciem alkoholu. Co piąty przyznał, że poniósł konsekwencje picia alkoholu.

Wykres 68 Czy doświadczyłeś jakichś nieprzyjemnych społecznych konsekwencji związanych z piciem alkoholu?

Ostatnie pytanie o problem alkoholowy dotyczyło relacji uczniów z rodzicami oraz wiedzy rodziców na temat spożywania przez nich alkoholu. 65% ankietowanych uczniów odpowiedziało, że nie pije alkoholu. 20% respondentów udzieliło na to pytanie odpowiedzi przeczącej, a 15% przyznało, że ich rodzice są świadomi spożywania przez nich napojów alkoholowych.

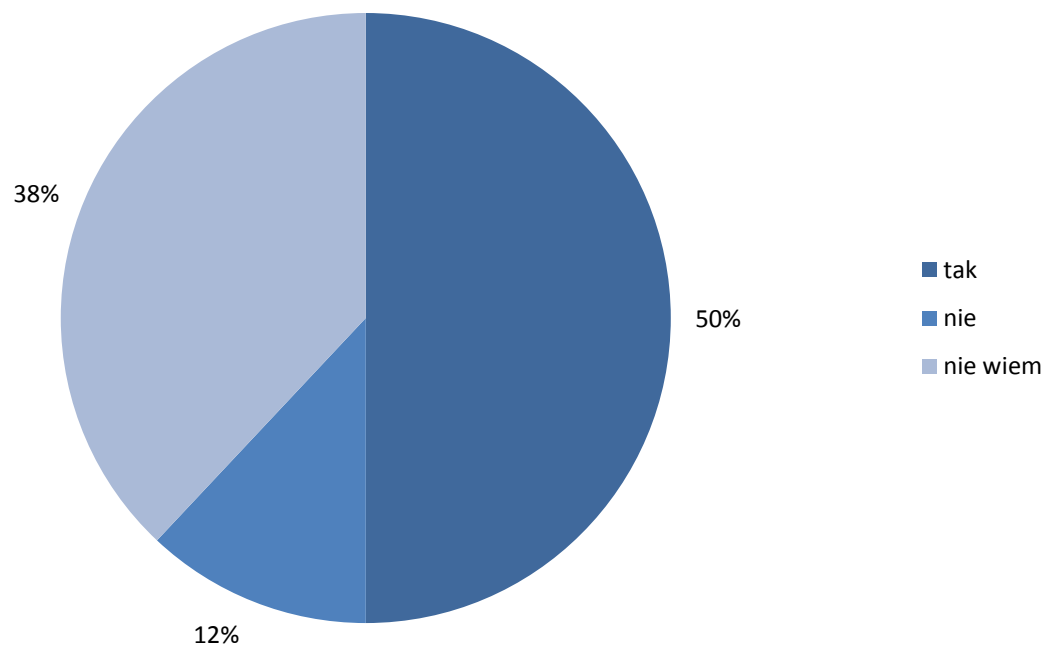
Wykres 69 Czy Twoi rodzice wiedzą, że pijesz alkohol?

6.3 Problem narkotykowy z perspektywy uczniów szkół ponadpodstawowych w gminie Kietrz.

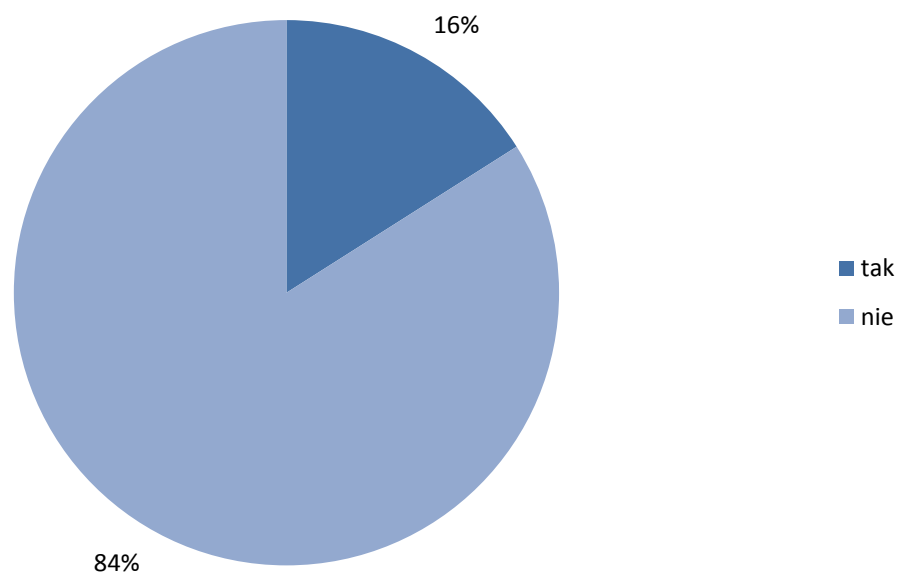
Problem zażywania narkotyków oraz substancji takich jak dopalacze był kolejnym ważnym zagadnieniem poruszonym w ankiecie, wypełnianej przez grupę uczniów szkół ponadpodstawowych. Respondenci odpowiedzieli na jedno pytanie ogólne, jedno dotyczące ich własnych doświadczeń oraz jedno dotyczące kwestii źródeł, z których czerpią wiedzę na temat narkotyków.

Na pytanie, czy osoby w wieku ankietowanych zażywają narkotyki albo dopalacze 50% badanych udzieliło odpowiedzi twierdzącej, 12% zaprzeczyło, a 38% nie potrafiło udzielić odpowiedzi.

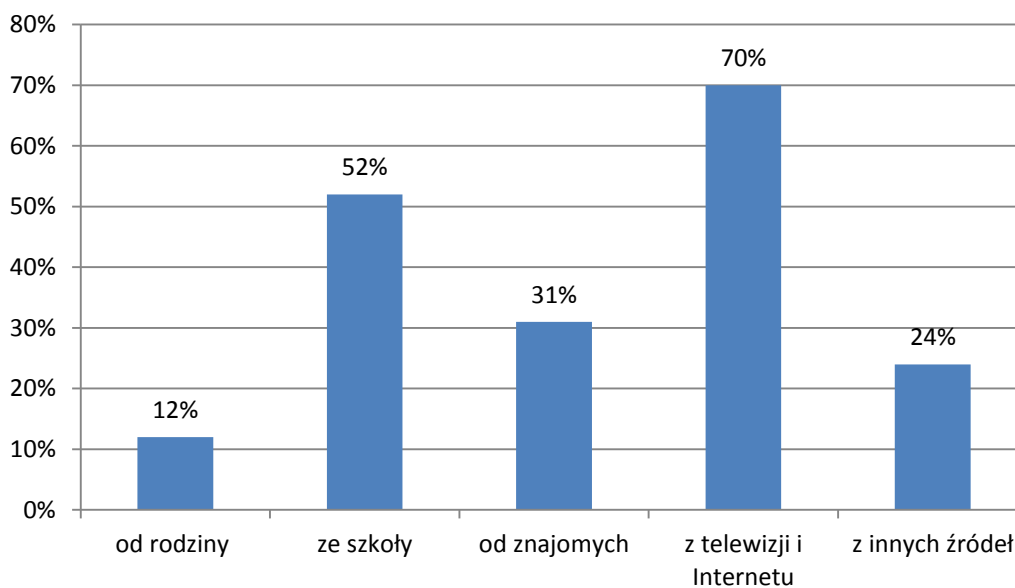
Wykres 70 Czy osoby w Twoim wieku mają kontakt z narkotykami albo dopalaczami?

16% ankietowanych zażyło dotychczas narkotyki lub dopalacze.

Wykres 71 Czy zażywałeś kiedyś jakieś narkotyki albo dopalacze?

Pytanie o źródła wiedzy o narkotykach i dopalaczach było pytaniem wielokrotnego wyboru. Ponownie (podobnie jak w przypadku uczniów szkół podstawowych) odpowiedzią, która została zaznaczona największą liczbą razy, była „z telewizji i Internetu” (70%). 52% respondentów czerpie wiedzę ze szkoły, 31% od znajomych. 12% dowiaduje się o narkotykach i innych substancjach psychoaktywnych od rodziny, 24% z jeszcze innych źródeł.

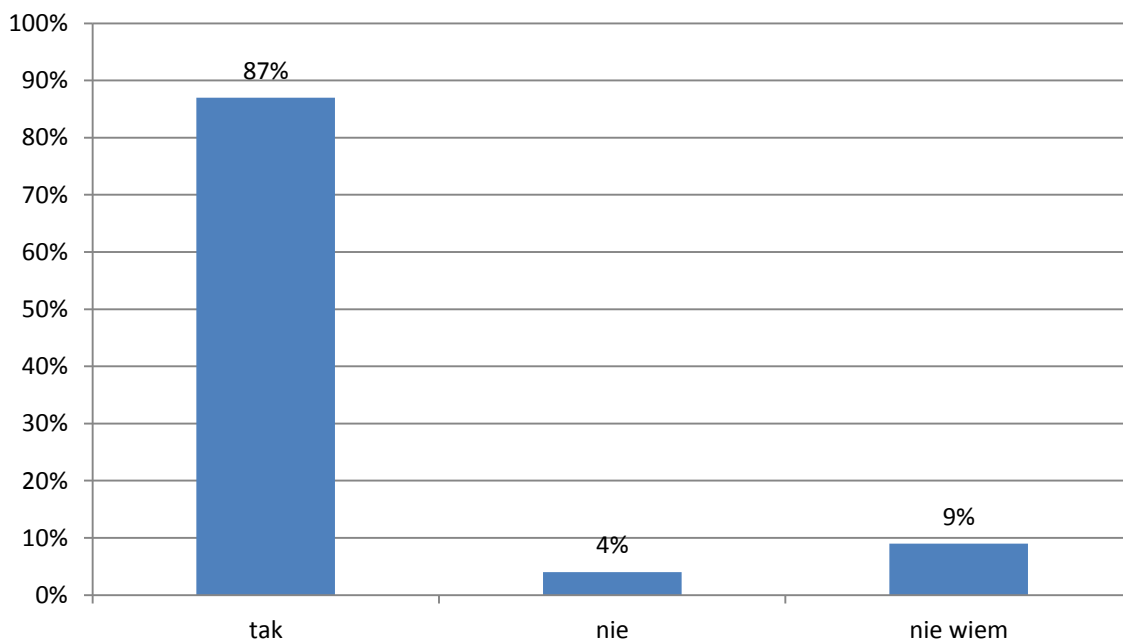

Wykres 72 Skąd czerpiesz wiedzę dotyczącą narkotyków i dopalaczy?

6.4 Problem nikotynowy z perspektywy uczniów szkół ponadpodstawowych w gminie Kietrz.

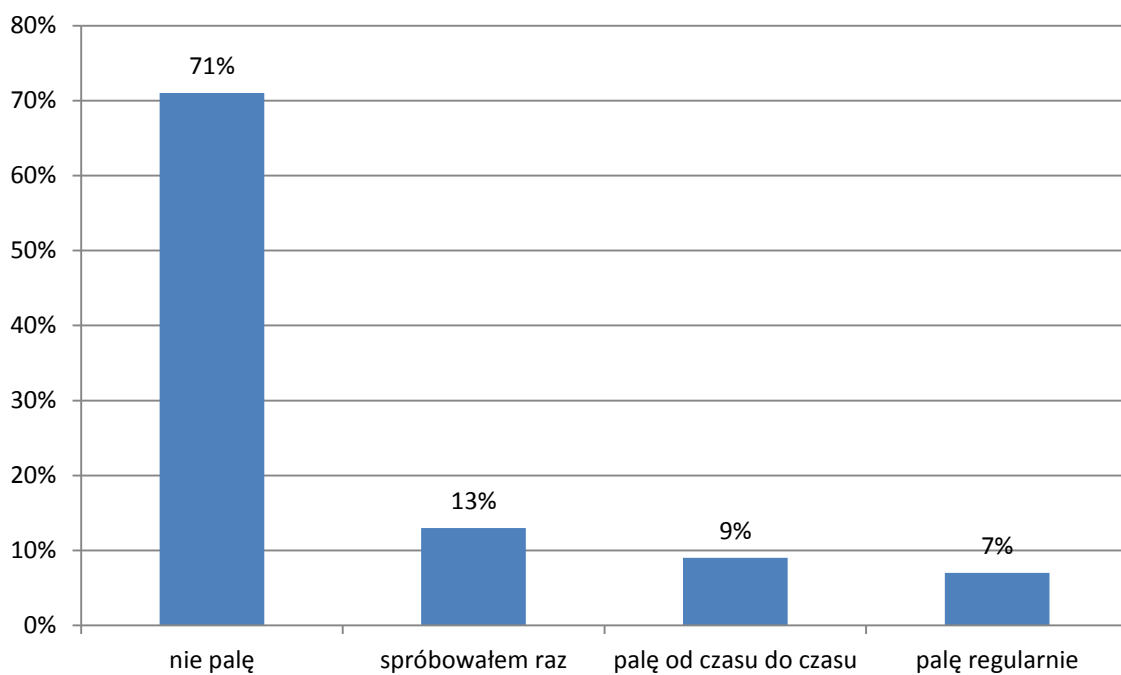
Ankieta wypełniana przez uczniów szkół ponadpodstawowych zawierała dwa pytania dotyczące palenia papierosów przez osoby nieletnie – ogólne oraz bardziej sprecyzowane, dotyczące doświadczeń i zwyczajów respondentów. Pytania miały na celu uzyskanie rozeznania w skali problemu.

Na pierwsze pytanie, o poglądy na temat natężenia problemu nikotynowego wśród młodzieży 87% ankietowanych przyznało, że rówieśnicy palą papierosy. Zaprzeczyło jedynie 4% uczniów, natomiast 9% nie wyraziło zdania na ten temat.

Wykres 73 Czy osoby w Twoim wieku palą papierosy?

W kolejnym pytaniu respondenci mieli za zadanie odpowiedzieć wprost, czy palą papierosy. 71% z nich zaprzeczyła, 13% zapaliło raz. 9% pali od czasu do czasu, 7% pali regularnie.

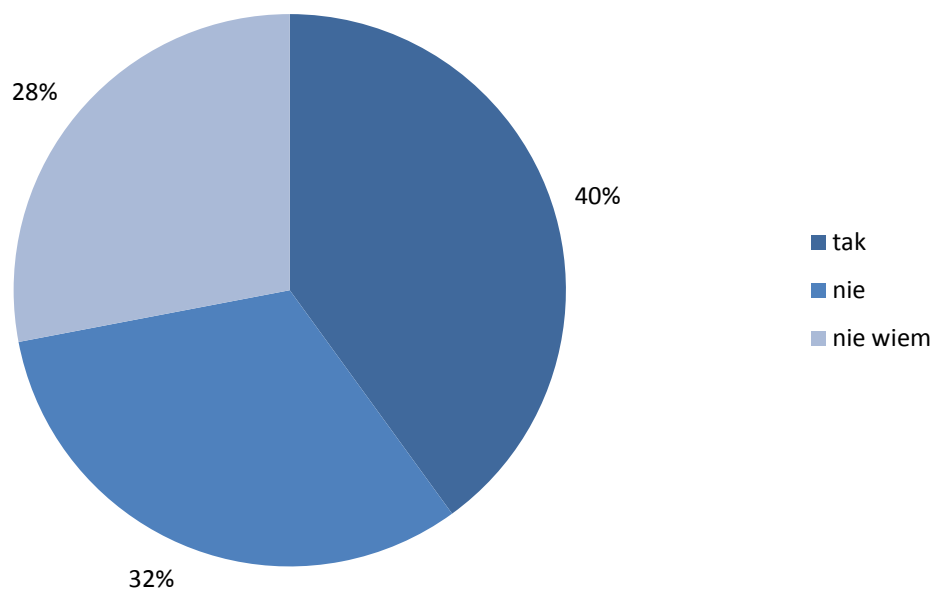

Wykres 74 Czy palisz papierosy?

6.5 Problem przemocy z perspektywy uczniów szkół ponadpodstawowych w gminie Kietrz.

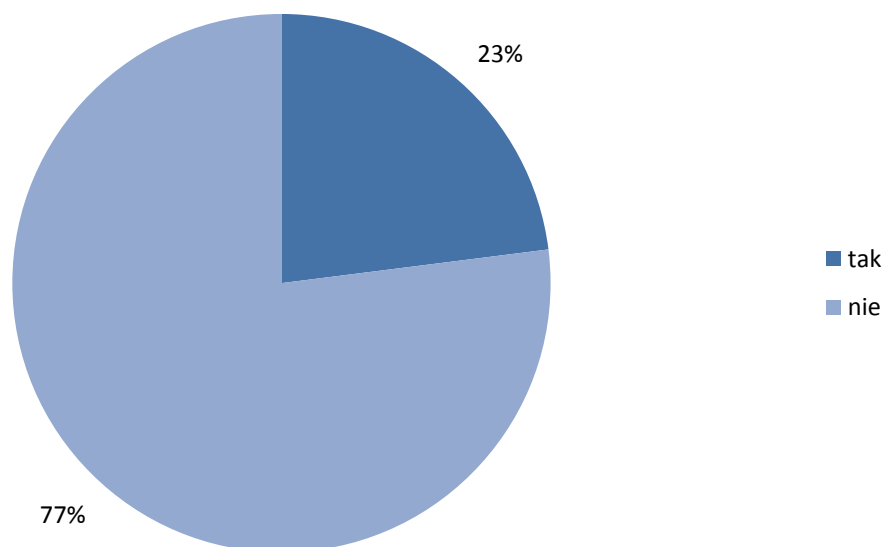
Przemoc stanowiła kolejne zagrożenie społeczne, pod kątem którego prowadzone było badanie wśród uczniów szkół ponadpodstawowych w gminie Kietrz.

Pierwsze pytanie z tego kręgu dotyczyło szkoły i przemocy między uczniami. 40% respondentów przyznało, że przemoc w ich szkołach się pojawia, natomiast zaprzeczyło 32%. 28% nie miało zdania na ten temat.

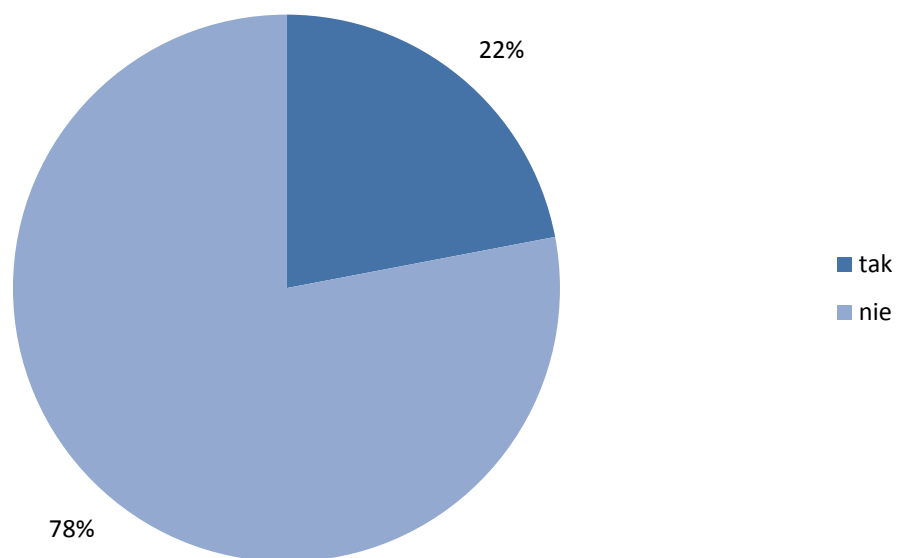
Wykres 75 Czy w Twojej szkole występuje problem przemocy między uczniami?

Na pytanie o doświadczanie przemocy ze strony rówieśników przez samych respondentów 77% z nich zaprzeczyło, jednak 23% przyznało, że mieli do czynienia z przemocą ze strony innych.

Wykres 76 Czy doświadczyłeś kiedyś przemocy ze strony rówieśników?

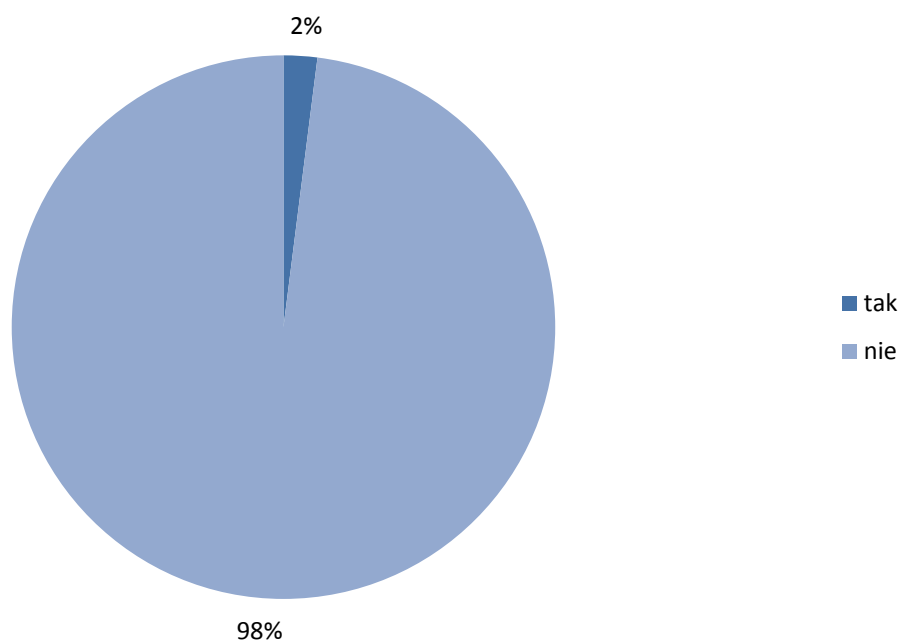
Kolejne pytanie dotyczyło stosowania przemocy wobec rówieśników. 22% z nich przyznało się do tego typu zachowań.

Wykres 77 Czy samemu zdarzyło Ci się stosować przemoc wobec rówieśników?

Na pytanie o problem przemocy domowej 98% respondentów odpowiedziało, że w ich domach ten problem się nie pojawia, natomiast 2% uczniów przyznało, że ten problem w ich domach istnieje.

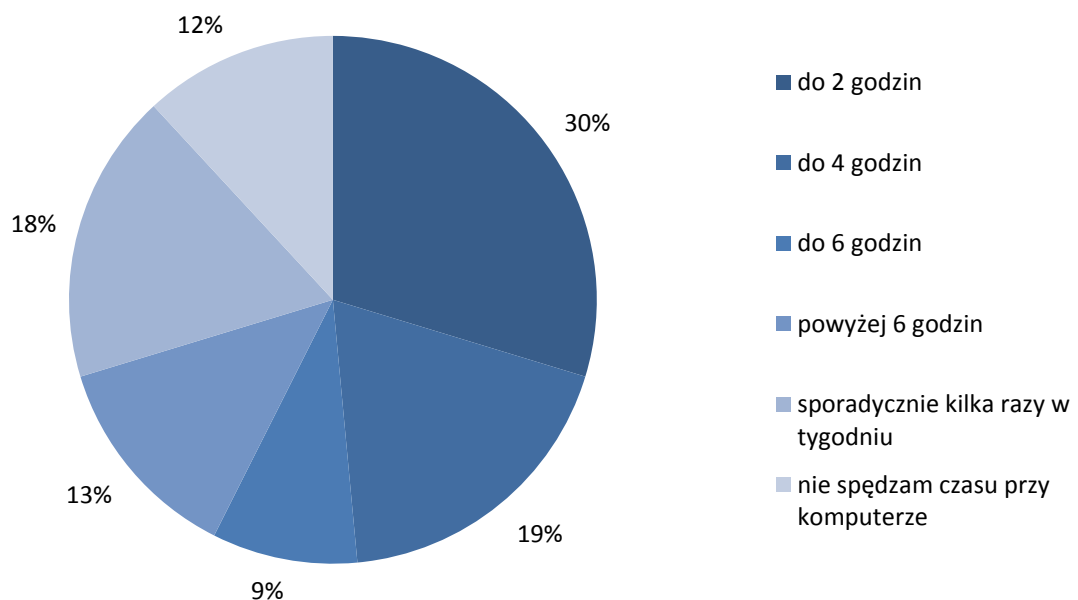

Wykres 78 Czy w twoim domu występuje problem przemocy?

6.6 Problem uzależnienia od komputera i Internetu oraz cyberprzemocy wśród uczniów szkół ponadpodstawowych w gminie Kietrz.

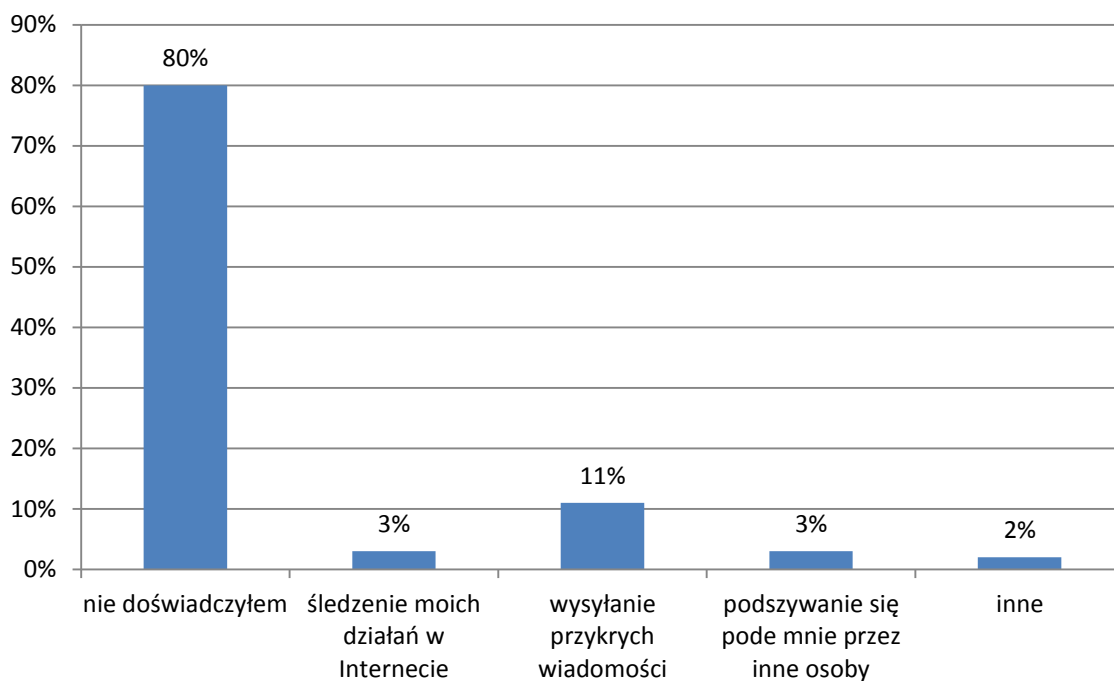
Problemem społecznym, który został poruszony jako następny, było uzależnienie od komputera i Internetu, a także zagrożenie cyberprzemocą.

Pierwsze pytanie z tej serii dotyczyło czasu, jaki ankietowani uczniowie spędzają każdego dnia przed komputerem. 30% z nich przyznała, że dziennie spędza przy komputerze do 2 godzin, a 19% do 4 godzin, 13% przeznaczają na to do 6 godzin dziennie, taki sam odsetek więcej niż 6 godzin. 20% badanych spędza czas przy komputerze jedynie sporadycznie kilka razy w tygodniu, natomiast 10% wcale nie spędza czasu przed komputerem.

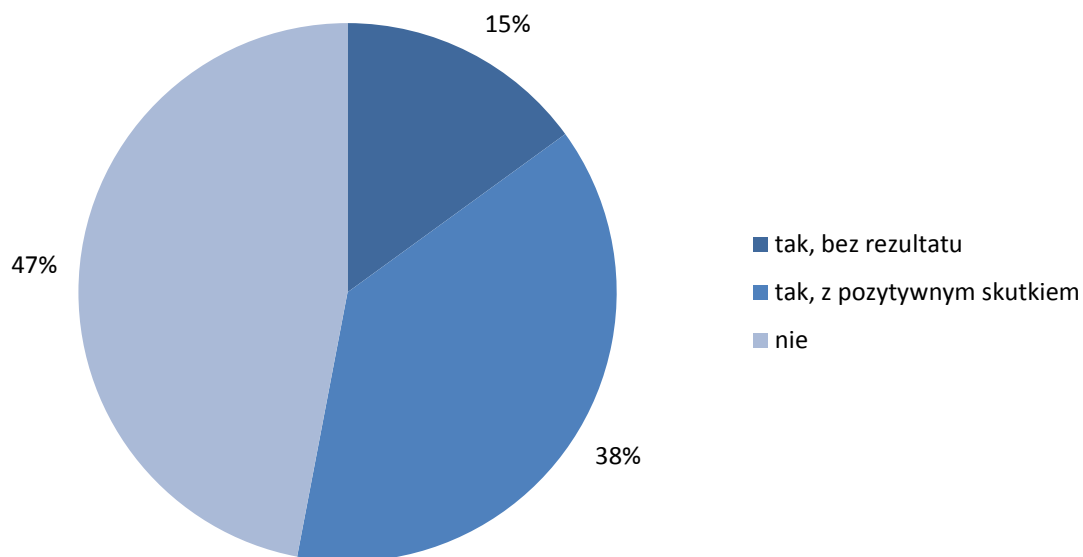
Wykres 79 Ile czasu dziennie spędzasz przed komputerem?

Zagadnieniem poruszonym w kolejnym pytaniu była przemoc w środowisku Internetowym. 80% ankietowanych odpowiedziało, że nie miało tego typu doświadczeń. 11% uczniów spotkało się z wysyłaniem przykrych wiadomości. Po 3% doświadczyło podszywania się pod nich przez inne osoby oraz śledzenia ich poczynań w Internecie. 2% spotkała się z jeszcze innymi niepożądanymi zjawiskami, takimi jak „głupie komentarze” pod adresem danej osoby, umieszczanie obraźliwych zdjęć tej osoby na facebooku oraz pornografia.

Wykres 80 Czy doświadczyłeś kiedyś przykrych dla Ciebie zachowań przez Internet? Jeżeli tak, to jaką miały one formę?

Uczniowie zostali również pytani, czy próbowali ograniczyć czas, jaki spędzają dziennie przy komputerze. Pytanie miało na celu uzyskania informacji jak wielu uczniów nie jest zadowolonych z tego, ile czasu spędza przed komputerem, bądź też czuje, że przekracza w tej kwestii pewną bezpieczną normę, a także ilu z nich jest w stanie podejmować próby zmian. Okazało się, że 47% ankietowanych nie podejmowało takich prób, 38% poczyniło to z pozytywnym skutkiem, a 15% próbowało bezskutecznie.

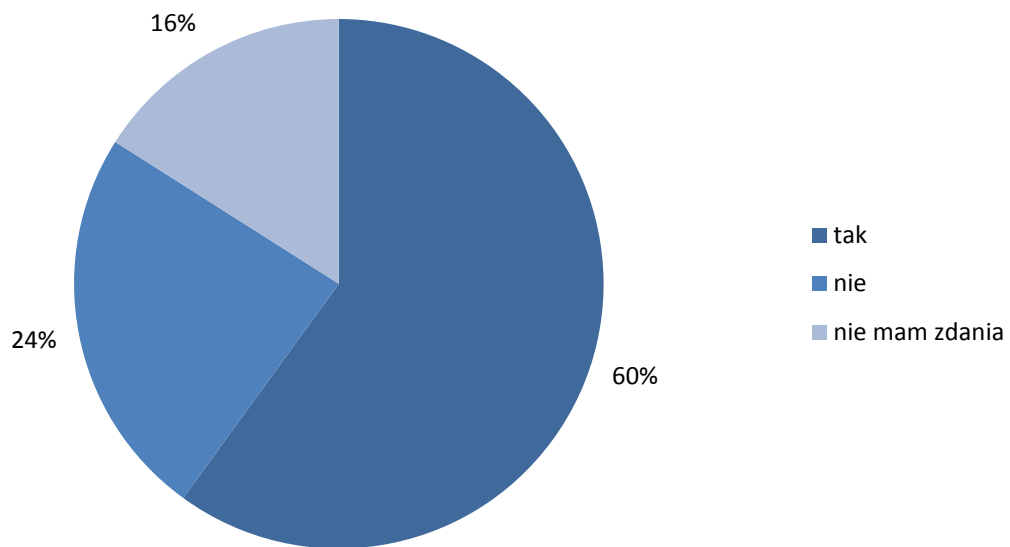

Wykres 81 Czy podejmowałeś próby ograniczenia czasu poświęconego na surfowanie po Internecie?

6.7 Opinie i poglądy uczniów szkół ponadpodstawowych z gminy Kietrz na wybrane zagadnienia związane z zagrożeniami społecznymi.

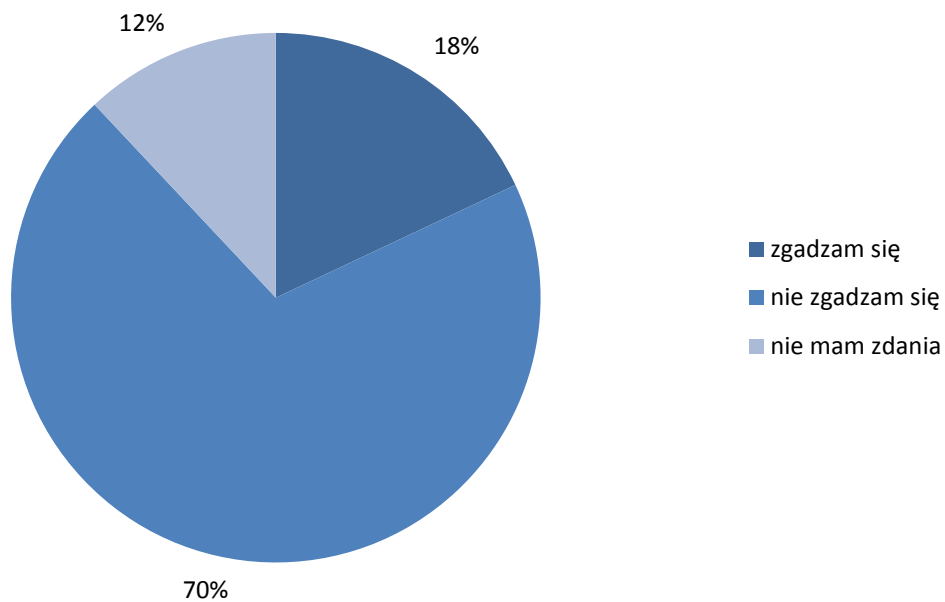
Uczniowie szkół ponadpodstawowych z gminy Kietrz zostali poproszeni również o ujawnienie swoich opinii w kwestiach związanych z zagrożeniami społecznymi takimi jak alkoholizm i narkomania.

60% ankietowanych uczniów poprawnie zgodziła się z twierdzeniem, iż każdy może uzależnić się od alkoholu. 24% z nich uważało przeciwnie, natomiast 16% nie miało zdania na ten temat.

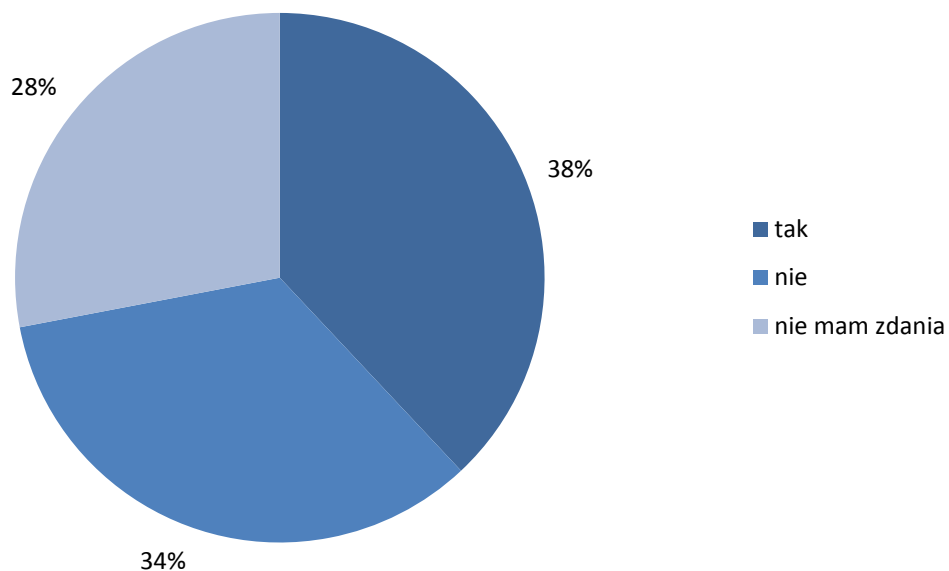
Wykres 82 Każdy może uzależnić się od alkoholu.

Kolejne pytanie miało za zadanie ukazać poziom świadomości uczniów szkół ponadpodstawowych na temat alkoholu zawartego w różnego rodzaju trunkach. Respondenci mieli możliwość zgodzić się bądź nie ze stwierdzeniem, że „piwo to nie alkohol”. 70% badanych udzieliło odpowiedzi negatywnej, natomiast 18% zgodziło się z postawioną tezą. 12% nie posiadało zdania na ten temat.

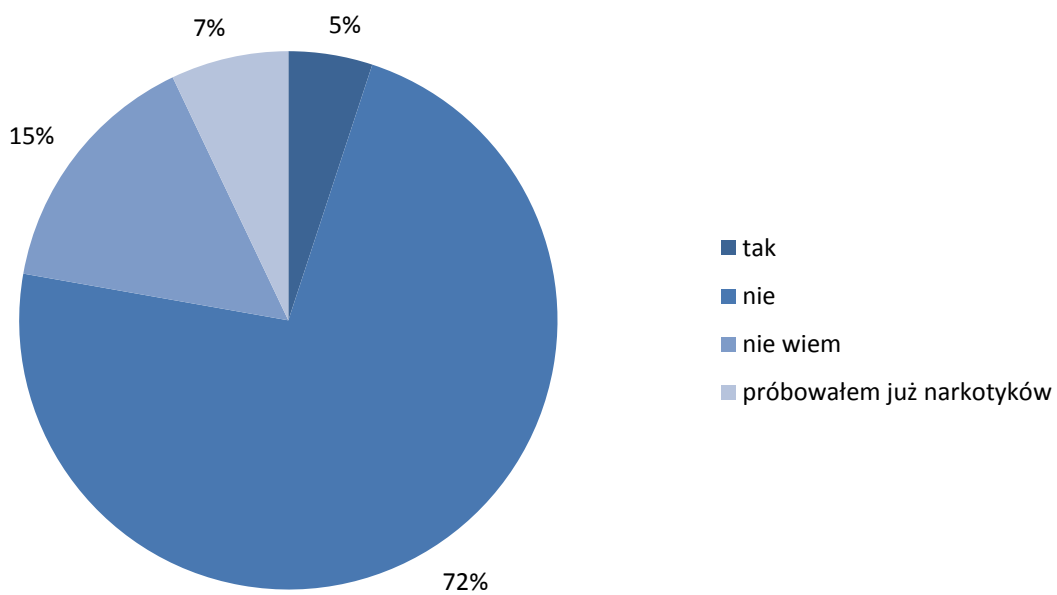
Wykres 83 Piwo to nie alkohol.

Następnie badani uczniowie mieli za zadanie wypowiedzieć się, czy w ich mieście istnieją takie miejsca, gdzie osoba niepełnoletnia może bez problemu zakupić alkohol. Zdaniem 38% rówieśnicy mogą samodzielnie zakupić alkohol w ich mieście, nie zgadza się z tym 34%. Pozostałe 28% nie ma zdania.

Wykres 84 W moim mieście są miejsca, gdzie osoba niepełnoletnia może kupić alkohol bez problemu.

W ostatnim pytaniu uczniowie mieli zdradzić, czy chcieliby spróbować narkotyku. 72% badanych nie chciałoby spróbować narkotyku, 5% z nich ma już takie doświadczenie za sobą, 6% potwierdziło taką chęć, a 15% nie posiadało zdania w tej kwestii.

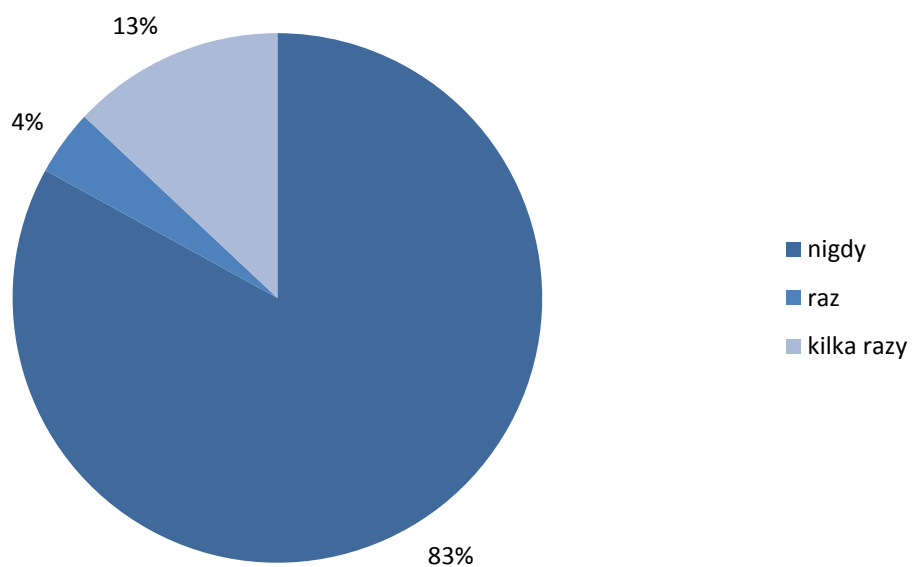
Wykres 85 Chciałbym kiedyś spróbować narkotyku.

6.8 Postawy uczniów szkół ponadpodstawowych na terenie gminy Kietrz wobec zachowań seksualnych.

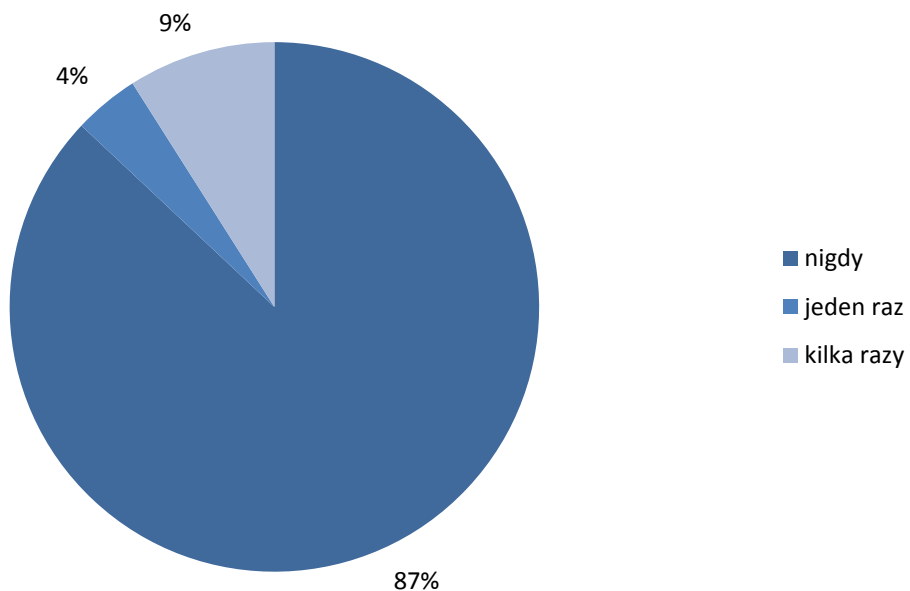
Ankieta poruszała również temat postaw uczniów wobec zachowań seksualnych. Anketowani zostali poproszeni o udzielenie odpowiedzi zarówno w kwestiach ich własnych doświadczeń związanych z seksualnością, jak i wyrażenie opinii na temat związany z tym zagadnieniem.

Badanie ujawniło, że 83% ankietowanych uczniów nigdy nie uprawiało seksu z drugą osobą. 4% uprawiało seks jeden raz, 13% kilka razy.

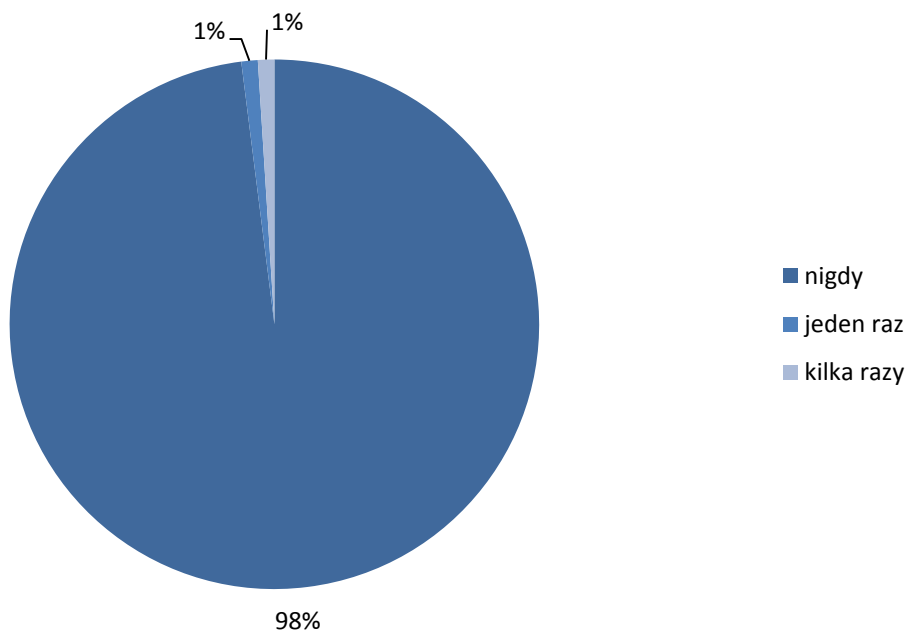
Wykres 86 Czy uprawiałeś seks z drugą osobą?

Kolejne pytanie z tej serii dotyczyło uprawiania seksu bez zabezpieczenia przez uczniów szkół ponadpodstawowych na terenie gminy. 87% ankietowanych nigdy nie uprawiało seksu bez zabezpieczenia, 9% respondentów zdarzyło się to kilka razy, a 4% zaznaczyło odpowiedź „jeden raz”.

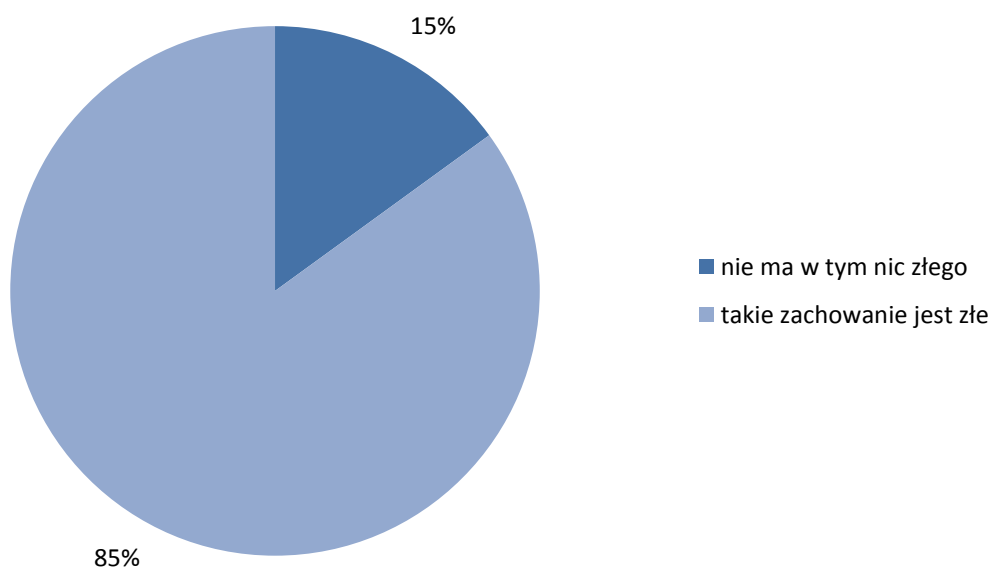
Wykres 87 Czy zdarzyło Ci się uprawiać seks bez zabezpieczenia?

Ankieta zawierała również pytanie o podejmowaniu czynności seksualnych wbrew woli. 97% pytanym nie zdarzyła się taka sytuacja, 2% ankietowanych zaznaczyło jednak odpowiedź „kilka razy” i 1% odpowiedź „jeden raz”.

Wykres 88 Czy zdarzyło Ci się uprawiać seks wbrew Twoje woli?

Ostatnie pytanie dotyczyło opinii na temat uprawiania seksu w zamian za pieniądze lub prezenty. 85% respondentów wyraziła zdecydowaną dezaprobatę dla tego typu zachowań, jednak 15% uznało, że nie ma w nich nic złego.

Wykres 89 Czy uważasz, że seks za pieniądze/prezenty jest zły?

7. Podsumowanie.

Informacje uzyskane za pomocą ankiet oraz analiza zgromadzonych danych pozwoliły na dokonanie podsumowania i wyciągnięcie wniosków diagnozujących lokalne zagrożenia społeczne w gminie Kietrz, które podzielone zostały ze względu na rodzaj problemu. W badaniu przeanalizowane zostały takie zagrożenia społeczne jak: alkoholizm, problem nikotynowy, narkomania, przemoc, cyberprzemoc oraz uzależnienie od komputera i Internetu, ze szczególnym uwzględnieniem sytuacji młodzieży w gminie Kietrz. Młodzież była ankietowana również pod kątem jej doświadczeń seksualnych i jej opinii na temat postaw seksualnych.

7.1 Problem alkoholowy.

Spożywanie alkoholu według mieszkańców gminy stanowi poważne zagrożenie (stwierdziło tak 72% ankietowanych, 70% przyznało natomiast, że zna osoby uzależnione od alkoholu). Istotną kwestią jest również spożywanie alkoholu przez osoby nieletnie – 51% mieszkańców słyszała o przypadkach sprzedaży alkoholu osobom nieletnim, problem ten potwierdzają również sami sprzedawcy (20% z wypełniających ankietę uznała, że sytuacje samodzielnego nabycia alkoholu przez osoby nieletnie zdarzają się często, a 60% przyznało, że w sklepach, w których sami pracują raz lub kilka razy osoby niepełnoletnie próbowały kupić alkohol, 20% pytanych sprzedawców zaobserwowało takie zdarzenia wiele razy). Powagę problemu potwierdziły badania przeprowadzone w szkołach. 23% uczniów szkół podstawowych przyznało, że ich rówieśnicy piją alkohol, natomiast na poziomie szkoły ponadpodstawowej było to już 84%. W szkołach podstawowych uczniowie rzadko przyznają się do picia alkoholu (4%), natomiast w szkołach ponadpodstawowych uczyniło to 40% badanych, w tym 9% pije co najmniej raz w tygodniu. Młodzież najczęściej sięga po alkohol aby zaimponować innym (59% w szkołach podstawowych, 63% w ponadpodstawowych) oraz dla lepszej zabawy, wyluzowania (42% w szkołach podstawowych, 62% w ponadpodstawowych). Dzieci i młodzież na wszystkich poziomach edukacji najczęściej jest zaopatrywana w alkohol przez starszych kolegów (60% - szkoły podstawowe, 70% - szkoły ponadpodstawowe, 65% - licea). Częstym sposobem jest również proszenie o zakup obcych ludzi pod sklepem (36% - szkoła podstawowa, 34% - szkoły ponadpodstawowe, 39% - licea). Rodzice pijących uczniów szkół podstawowych w większości (2/3) wiedzą, że ich dzieci piją alkohol. W szkołach ponadpodstawowych sytuacja jest diametralnie inna. Rodzice jedynie 11% badanych wie, że piją oni alkohol, natomiast pozostałe 24% uczniów pijących

alkohol czyni to bez wiedzy rodziców. Badanie problemu sprzedaży alkoholu osobom nietrzeźwym nie przyniosło zdecydowanych wyników. 33% ankietowanych sprzedawców uznała, że takie sytuacje zdarzają się często, ale taka sama ilość respondentów zaznaczyła odpowiedź „nigdy”. 46% badanych sprzedawców wiele razy spotkało się z sytuacjami, w których osoby nietrzeźwe próbowały zakupić alkohol w sklepach, w których pracują, natomiast 47% raz lub kilka razy. 46% sprzedawców przyznała, że raz lub kilka razy sprzedała napój alkoholowy osobie nietrzeźwej, natomiast 7% zrobiła to wiele razy.

Zebrane dane wykazują, że sięganie po napoje alkoholowe przez osoby niepełnoletnie jest istotnym aspektem problemu alkoholowego w gminie.

7.2 Problem narkotykowy w gminie Kietrz.

Narkomania została uznana za problem istotny przez 44% respondentów. 33% sprzedawców gminy Kietrz potwierdziło, że w ich otoczeniu znajdują się osoby, które zażywają narkotyki. Wśród uczniów szkół podstawowych 11% przyznało, że osoby w ich wieku zażywają narkotyki, ale w szkołach ponadpodstawowych już 50%. Większość uczniów (89% - szkoły podstawowe, 84% - ponadpodstawowe) stwierdziła, że nie zażywa narkotyków bądź dopalaczy. Główne źródła wiedzy o narkotykach i substancjach psychoaktywnych, z których korzystają ankietowani uczniowie to telewizja i Internet (67% - szkoły podstawowe, 70% - ponadpodstawowe) oraz szkoła (41% - szkoły podstawowe, 52% - ponadpodstawowe).

7.3 Problem nikotynowy w gminie Kietrz.

Badania ukazały skalę problemu nikotynowego w gminie Kietrz. 65% ankietowanych mieszkańców przyznało, że osoby w ich otoczeniu palą papierosy. 60% respondentów odpowiedziało, że sami nie palą papierosów, zaś 19% z nich pali codziennie. 27% badanych sprzedawców przyznało, że często, a 20%, że bardzo często widuje osoby nieletnie palące papierosy, żaden jednak nie sprzedał papierosów osobie niepełnoletniej. Wśród uczniów szkół podstawowych aż 32% odpowiedziało, że ich rówieśnicy palą, jedynie 9% z nich przyznało się, że paliło raz. Nikt natomiast nie potwierdził regularnego palenia. W przypadku uczniów szkół ponadpodstawowych odsetek odpowiedzi, według których osoby w tym wieku palą papierosy, był już znacznie wyższy (87%). 13% badanych przyznało, że paliło raz, 9% pali od czasu do czasu, a 7% regularnie.

7.4 Problem przemocy w środowisku domowym, szkolnym oraz w sieci Internetowej.

Problem przemocy domowej za ważny bądź dość ważny uznało 82% badanych mieszkańców gminy Kietrz, natomiast przemocy w szkole 65%. Wśród badanych sprzedawców 20% uznało to zagrożenie za średnio nasilone, a 80% za niewielkie. Wśród uczniów szkół podstawowych 55% przyznało, że problem przemocy między uczniami ma miejsce w ich szkołach, a 45% badanych doświadczyło przemocy ze strony innych rówieśników. 29% respondentów przyznało, że sami stosowali przemoc wobec innych uczniów. Uczniowie szkół ponadpodstawowych w 40% przyznali, że problem przemocy pojawia się w ich szkołach, a 23% samo doświadczyło przemocy ze strony rówieśników. Do stosowania przemocy w tej grupie przyznało się 22% osób.

Uczniowie byli również pytani o przemoc domową. 2% wśród uczniów szkół podstawowych i taki sam odsetek wśród uczniów szkół ponadpodstawowych przyznało, że ten problem występuje w ich domach.

84% badanych uczniów szkół podstawowych i 80% uczniów szkół ponadpodstawowych nie doświadczyło przemocy w Internecie. Spośród zachowań niepożądanych w Internecie uczniowie spotkali się najczęściej z wysyłaniem przykrych wiadomości, podszywaniem się pod nich przez inne osoby, śledzenie ich działań w sieci.

Badanie poruszało nie tylko temat przemocy w środowisku internetowym, ale także problemu uzależnienia od komputera i Internetu. W szkole podstawowej 35% uczniów spędza czas przy komputerze sporadycznie, kilka razy w tygodniu, a 27% do 2 godzin dziennie. 49% próbowało ograniczyć czas przeznaczony na surfowanie po Internecie, w większości z pozytywnym skutkiem. W szkołach ponadpodstawowych 30% uczniów spędza przed komputerem do 2 godzin dziennie. 53% respondentów w tej grupie starała się ograniczyć ten czas, również w większości z pozytywnym rezultatem.

7.5 Opinie mieszkańców i uczniów z gminy Kietrz na tematy związane z zagrożeniami społecznymi.

Mieszkańcy gminy Kietrz zostali poproszeni o wyrażenie opinii na temat działań, jakie można przedsięwziąć w kwestii zagrożeń społecznych. W sprawie legalizacji narkotyków miękkich, takich jak marihuana, 84% stwierdziła, że nie jest to dobre rozwiązanie.

Mieszkańcy gminy Kietrz w zdecydowanej większości (93%) nie popierają pobłażliwości pracodawców dla osób przychodzących do pracy pod wpływem alkoholu. 90% z badanych nie zgadza się również z błędnym stwierdzeniem, że alkohol zawarty w piwie jest mniej szkodliwy niż w innych napojach. 10% z badanych potwierdziło jednak takie poglądy.

W większości zarówno uczniowie szkół podstawowych (72%) jak i ponadpodstawowych (60%) zgadzają się z twierdzeniem, że każdy może uzależnić się od alkoholu. 14% uczniów szkół podstawowych i 18% uczniów szkół ponadpodstawowych przyznało, że piwo nie jest alkoholem, co może świadczyć o potrzebie uzupełnienia wiedzy uczniów na terenie gminy w tym temacie. Według 17% uczniów szkół podstawowych uważa, że w ich mieście istnieją miejsca, gdzie dzieci i młodzież w ich wieku może samodzielnie zakupić alkohol. Wśród uczniów szkół ponadpodstawowych 38% potwierdziło istnienie takich miejsc.

Opinie na temat problemu nikotynowego wśród mieszkańców gminy Kietrz były spójne. 88% z badanych nie zgodziła się z poglądem, iż palenie papierosów powinno być dozwolone od 15 roku życia za względu na powszechność palenia wśród młodzieży.

Na pytanie, „czy chciałbyś spróbować narkotyku” 3% uczniów szkół podstawowych odpowiedziało twierdząco, 6% w szkołach ponadpodstawowych.

7.6 Zagadnienie postaw seksualnych uczniów szkół ponadpodstawowych.

Wśród starszych uczniów z gminy Kietrz zbadany został również temat postaw seksualnych oraz opinii młodych ludzi w tych kwestiach. 4% uczniów szkół ponadpodstawowych uprawiało seks raz, a 13% kilkakrotnie. W większości przypadków (87%) był to seks z zabezpieczeniem. 2% badanych uczniów szkół ponadpodstawowych przynajmniej raz uprawiało seks wbrew swojej woli. Na pytanie o seks za pieniądze bądź prezenty 15% uczniów szkół ponadpodstawowych nie widzi nic złego w sponsoringu.

8. Rekomendacje.

W oparciu o dokonaną analizę problemów społecznych zostały sformułowane rekomendacje skierowane do mieszkańców gminy Kietrz:

- Działania profilaktyczne na terenie gminy powinny mieć charakter długofalowy i wielostronny. Nie powinny się one ograniczać jedynie do środowiska szkoły - uczniów, rodziców i opiekunów, ponieważ przyniosą wtedy znacznie mniejsze efekty. Zdecydowanie korzystnym działaniem jest edukowanie mieszkańców poprzez akcje ulotkowe oraz plakaty.
- Rozpoczęcie programu profilaktycznego, obejmującego pracę z uczniami, rodzicami, nauczycielami, oraz sprzedawcami i pozostałymi mieszkańcami gminy, celem budowania ich świadomości i utworzenia wspólnoty sprzeciwu wobec zagrożeń społecznych.
- Zorganizowanie zajęć profilaktycznych oraz kampanii informacyjnej w celu uzmysłowienia jak używki wpływają negatywnie na organizm człowieka oraz funkcjonowanie społeczności – zarówno dla młodzieży, jak i dorosłych mieszkańców gminy.
- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych powinna zwiększyć kontrole punktów sprzedaży alkoholu, by wyeliminować miejsca, gdzie młodzież oraz osoby nietrzeźwe mogą dokonać zakupu tego rodzaju napojów. Nacisk powinien być również kładziony na każdorazowe sprawdzanie dowodu osobistego młodych klientów w razie chęci zakupu alkoholu lub papierosów.
- Badanie pokazało dużą rolę telewizji oraz Internetu w kształtowaniu postaw i opinii względem substancji odurzających, co powinno być wskazówką do opracowania działań profilaktycznych prowadzonych w szkołach. Naturalnym środowiskiem młodych ludzi w czasach współczesnych jest Internet, dlatego warto spróbować dotrzeć do najmłodszych grup właśnie w ten sposób.
- Podejmowanie działań skierowanych wobec rodziców i nauczycieli, w celu wzmocnienia ich autorytetu wychowawczego. Ważnym jest, by stali się wiarygodnym źródłem informacji i kształtowali prawidłowe postawy podopiecznych. Nacisk powinien być kładziony także na własne postawy, którymi dają przykład niepełnoletnim.

- Rekomenduje się opracowanie lokalnych programów na rzecz zwiększenia świadomości mieszkańców gminy odnośnie problemów społecznych i możliwości reagowania na sytuacje naruszania prawa, ze szczególnym naciskiem na dzieci i młodzież. Głównym celem programu byłoby wzbudzenie postaw obywatelskich.
- Zorganizowanie kampanii informacyjnej dla mieszkańców gminy, dotyczącej problemu występowania zjawiska przemocy wśród młodzieży szkolnej.
- Zorganizowanie zajęć dydaktycznych dotyczących kwestii przemocy w szkole. Podjęcie działań profilaktycznych, których celem byłoby zwiększenie bezpieczeństwa uczniów na terenie szkoły oraz w jej pobliżu.
- Kampanie społeczne skierowane przeciwko zjawisku przemocy w rodzinie, zapewnienie pomocy osobom poszkodowanym.
- Wsparcie rynku pracy i dbanie o osoby bezrobotne oraz zagrożone ubóstwem, między innymi poprzez ułatwianie znalezienia zatrudnienia przedstawicielom grup podwyższonego ryzyka, takim jak młodzi i osoby w wieku przedemerytalnym.
- Zorganizowanie kampanii oraz zajęć dydaktycznych dotykających kwestii przemocy w środowisku internetowym
- Zorganizowanie kampanii i zajęć dydaktycznych dotyczących uzależnienia od komputera i Internetu
- Uwrażliwianie rodziców na problem nieodpowiedniego spędzania czasu wolnego przez ich dzieci (nadmierne spędzanie czasu przy komputerze)
- Zapewnienie łatwego dostępu do źródeł informacji, przeznaczonych dla osób szukających wsparcia, dotkniętych problemem uzależnień i/lub przemocy.
- Zajęcia dydaktyczne dla uczniów szkół ponadpodstawowych na temat tego jak istotną częścią życia człowieka jest sfera intymna, czym jest przemoc seksualna i jakie długofalowe skutki psychologiczne niesie ze sobą, a także na temat uzależnień behawioralnych.
- Szkolenia dla rodziców i nauczycieli z zakresu uświadamiania uczniów w sferze seksualnej, ale pod kątem współczesnych zagrożeń związanych z przedwczesną inicjacją i sponsoringiem, a także przemocą seksualną wśród osób młodych.

OFERTA SPECJALNA

Uprzejmie informujemy, że w ciągu 12 miesięcy od wystawienia faktury za wykonanie diagnozy problemów społecznych za jej okazaniem przysługuje Państwu 20% zniżka na warsztaty profilaktyczne oraz szkolenia dla przedstawicieli służb i instytucji zajmujących się profilaktyką problemów społecznych ujętych w badaniu. Szczegóły u koordynatora.

Oficyna Profilaktyczna

Dworcowa 9a/19

30-556 Kraków

tel. 12 39 50 665

fax: 12 39 50 665

e-mail: biuro@oficyna-profilaktyczna.pl